

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

180

7

hasan hüseyin • koçero vatan şiiri

b

hasan hüseyin

BÜTÜN ŞİİRLERİ 7

koçero vatan şiiri

BİLGİ YAYINEVİ

4.

basım

BİLGİ YAYINLARI : 180
HASAN HÜSEYİN BÜTÜN ŞİİRLERİ : 7

ISBN 975 - 494 - 013 - 4
93 06 Y. 0105 0536

Birinci Basım 1976
İkinci Basım 1984
Üçüncü Basım 1988

Dördüncü Basım
Ekim 1993

BİLGİ YAYINEVİ
Meşrutiyet Cad. 46 / A
Telf. 431 81 22 - 434 12 71
434 49 98 - 434 49 99
Faks 431 77 58
06420 Yenışehir - Ankara

BİLGİ DAĞITIM
Babıâli Cad. 19 / 2
Telf 522 52 01 - 526 70 97
Ücretsiz E-Kitap Arşivi - <https://rantey.org>
34360 Çağaloğlu İstanbul

HASAN HÜSEYİN

Bütün Şiirleri

7

Koçero Vatan Şiiri

HASAN HÜSEYİN'in yayımlanmış yapıtları

şiiir

kavel (1963 yeditepe şiiir armağanı, 6. basım)

temmuz bildirisi (5. basım)

kızılırmak (9. basım)

kızılkıuğu – şiiirin uyanışı

(trt – 1970 kitap başarı ödülü, 5. basım)

ağlasun ayşafağı (4. basım, yapıtın tümü)

oğlak (6. basım)

acıyı bal eyledik (10. basım)

kelepçemin karasında bir ak güvercin (5. basım)

koçero vatan şiiiri (4. basım)

haziranda ölmek zor (5. basım)

filizkıran fırtınası

(1981 ö. f. toprak ve nevzat üstün şiiir ödülleri, 4. basım)

acılara tutunmak (4. basım)

ışıklarla oynamayın (3. basım)

kandan kına yakılmaz (5. basım)

tohumlar tuz içinde

öykü

öhhöööö!

made in turkey (2. basım)

bıyıklar konuşuyor (2. basım)

gezi :

bağdat basra yollarında

çalışma

kalmasın ellerim sizlerden uzak

(bedrettin cömert'in şiiirleri, 1979)

eleştiriye beş kala

(bedrettin cömert'in eleştiri yazıları, 1981)

çocuk kitapları

1) eşeğin gözyaşları, 2) aşıcı baba, 3) ormanın öcü,

4) ressamın bildircinleri, 5) becerikli çocuğun düşleri.

dizgi

faruk kaya

tel : 230 85 76

baskı

cantekin matbaacılık yayıncılık

Ücretsiz Pazarlama Arşivi - <https://rantey.org>

tel : 433 30 84 – 435 83 56

İÇİNDEKİLER

'ben bir usanmaz ozanım'	11
--------------------------------	----

birinci bölüm

OLGUNLAŞAN AĞRI

koçero vatan şiiri	17
ruhi su söylüyor gecede	31
sen, gökte ararken yerde bulduğum.....	33
grizu	37
alâattin, ekşi elma ve kanyak	40
yaşlanmayan ananın yaşlanmayan mektubu	46
anayasa, hacılaklak, balaban ve ötesi	50
aşk şiiri	54
sayıklama üstüne bir erkenci gelincik.....	56
şiir ve bomba.....	60
benim şiirim	63
o kadar çok ki bakışın	65
soyadım üstüne özgün bir çeşitleme.....	69
duralım iki iki	75
leylâk gürültüsü	77
kadir ustanın barakası.....	81
evler ve dünyalar.....	85
onun yerini mi soruyorsun?	87
çok esneyen kadınlara ağıt	91
uzakçıl.....	92

vaktinde gelmeyen.....	95
şıırdüşüm	97
dostum beni ansın diye.....	100
pirzola	104
giyim kuşam üstüne.....	108
keklikçe	112
traven'de buluşmak.....	114
akarsuya bırakılan mektup.....	118
nedir ki güzel olan?.....	119
horozumu damdan dama.....	123
sinirli göstergeler.....	127
ali özoğuz'un ardından.....	131
bir ucundan güne girmek	133
açlık senfonisi	137
konusur birgün	139
simon dö bovuvar'a apaçık mektup	141
davul	155

ikinci bölüm

BAŞKA BAHÇELERDEN

a/ah şu sopa sesli alman kızları:

kuzey	163
ruhur ruhur dedikleri bir çelik biliye	165
doktor bülent'e türkü	167
it boku ve kentsoylu	169
gagası kırılmış bir leylek	171
ren tedirginliği	173
sıkıntıdan yazıyorum.....	175
mâşallah sana!.....	177
ne ararsın buralarda?	179
oğlum bana kart yollamış ankara'lardan	183
itler ve insanlar.....	185
ayıptır söylemesi garibiz	188

karatavuk.....	189
dilimiz koklaşmaca.....	191
sofya'dan geçtik geceydi	193
marta	195
aus der türkay.....	201

b/petrol ve peygamber:

kırk arap kırsığı.....	207
bili bili leblebili.....	210
şarkıları arapların.....	214
mezopotamya 74.....	218
petrol ve peygamber.....	224
altun kubbeler	227
bağdat güzellemeşi	229
basra'dan ayrılmak	249
mirbed treni	251
zor yemen'in kör şairi.....	253
birdenbire bir sıkıntı	255
dediler bana-dedim onlara.....	258

üçüncü bölüm

YİTİK ŞİİRLER

neden mi yitik?	263
sarı sarı savrulan.....	265
ay üstüne gezeleme	266
resim gibi.....	267
kağrı yarası.....	268
şömine, bebek, eksiğetek.....	270
bir yılbaşı gecesi.....	273
kan	275
kerpiç adam	280
ölü noktayı zorlamak	282
bir örnek insan portresi.....	285
bilemezsiniz	287

aşı	289
bir tren geldi geceye.....	290
alkol cumhuriyeti	292
yörüngede deprem	294
telefon buyruğumdur	295
kangal.....	298
bir cumhuriyet çocuğunun anakarnındaki günleri.....	299
konferanslar	302
rapor.....	303
insan mı bunlar?.....	304
hacı mehmet'e ağıt.....	305
birinin yokluğunu düşünmek.....	306
do natürel	308
sınırdaki vuruşanlar	310
belli değil	312
ıslık	314
unutulmak acısı	317
büyük bir şiir için küçücük notlar	319
sırtüstü	323
bir kaleden bir anaya.....	325
harrik usta	328
gardiyan çıkmazı	333

*bu toprağın
gelmiş geçmiş bütün ustalarının
anısına*

'BEN BİR
USANMAZ
OZANIM'

Söze *Yunus Emre* ile başlamak ne büyük mutluluktur benim için, bilemezsiniz!

*"Ben bir usanmaz ozanım Derdim vardır inile-
rim."*

1300'lerden 1975'lere, yediyüz yıl geçmiş aradan. Değişen ne bu konuda?

Ozanın da yaşı yoktur, şiirin de. Ozan, *radıyum* gibi, *uranyum* gibi bir mâdendir: *şiiryum*!... Kendini yiyip bitirmesi beşikten mezaradek sürer ozanın: yanar, yanar, yanar; durmadan yanar! Solumaktır şiir, yürümektir, yüzmektir, yiyip içmektir, şakırmaktır, sevmektir, kavgaya etmektir, gülüp ağlamaktır şiir, ozan için; bunlardan nasıl usanılır, nasıl vazgeçilir!..

Bence şiir, bir sürekliliktir. Onu tanımların dar, tutucu, kısır kalıpları içine sokmaya çalışmak boşunadır. O, evrensel köprülerden geçce geçce, zaman zaman, politik, ideolojik renklere bulaşa dolaşa, yürüyüp koşup uçup gider. Onu yakaladığımızı sandığımız yerde bir de bakarız ki birkaç tüy, birkaç kabuk kalmış elimizde. Kovalamaca yeniden başlar!

"Koçero Vatan Şiiri", üç bölümden oluştu:

1. *Olgunlaşan Ağrı*
2. *Başka Bahçelerden*
3. *Yitik Şiirler*

Ozanın kendi kendisiyle kavgası beşikten mezaradek sürer, dedim. Beni, 1963 kasımında günüşiğine çı-

kan ilk kitabım "*Kavel*" veya 1959'larda yayımlanmaya başlayan şiirlerimle tanıyan şiirseverler elbette ki merak edeceklerdir: *ya ondan öncekiler?*

Ben, haftada-bir fotoğrafı çekilen, onbeşte-bir kilosu tartılan, her yazdığı her çizdiği dosyalanıp kaldırılân *mutlu azınlık* çocuklarından değilim, böyle bir çevreden gelmiyorum. Onun içindir ki, "*beş yaşımdanberi şiirle uğraşırım*" dememin elbette ki hiçbir anlamı olmaz, havada kalır bu söz.

Kalsın!

Evet, beş yaşımdanberi şiirle uğraşırım. Onbir-oniki yaşlarımda, Kerem gibi, Pir Sultan Abdal gibi, hattâ Rıza Tevfik gibi şiirler söylemeye çalıştım. O günlerin "*Ülkü Dergisi*"ndeki derlemelere özenerek, evlerden, Arap harfleriyle yazılmış kitaplar topladım; çünkü, bunlarda şiir var sanıyordum. Yaşım oniki-onüçtü. Bu, Arap harfleriyle yazılmış kitapların içinde neler bulunduğunu anlayabilmek için, kendi bulgum bir yöntemle, bir-iki ay içinde, Arap harfleriyle okuyup yazmayı öğrendim. Ortaokul ve lise sıralarında heceyi de, aruzu da, özgür koşuğu da denedim. Her üçünde de başarılı olduğum söylenirdi. Sonunda, özgür koşukta buldum aradığımı. 1948 haziranında Adana Erkek Lisesi'ni bitirdiğimde, çantamda, yayımlanmamış şiirlerimle, bir arkadaşımın bana armağan ettiği "*Fuzûlî Dîvanı*" vardı. Toros ekspresinde karşılaştığım Iraklı yolculara, saatlerce Fuzûlî okudum. Onlar Fuzûlî'yi kendilerinden sayıyorlardı, bense benden!

1951'lerin siyasal koşulları içinde, günüşiğine çıkmadan yokedilen kitap taslaklarımdan bazılarının adları şöyleydi: "*Olgunlaşan Ağrı*", "*İhtiyar Karanlık*", vb... Yirmidört yıl sonra bugün, "*Koçero Vatan Şiiri*" adlı kitabımın ilk bölümünün adı: "*Olgunlaşan Ağrı*."

"Koçero" simgesine gelince: bu da "*Kızılırmak*"tan sürüp geliyor: "*ve doğu dağlarında koçero'larız*."

Size birşeyler söylemiyor mu bütün bunlar, bu inat?

Gelin, yineleyelim:

"Ben bir usanmaz ozanım

Derdim vardır inilerim!"

Akşamla sabah arası ozan olunmaz; ozanlık, beşikten başlar. Yüzdeyüz katılıyorum bu görüşe. Bu yüzden ki, *"ya ondan öncekiler?"* diyen şiirseverlere *"Koçero Vatan Şiiri"*nin üçüncü bölümüyle geliyorum: *"Yitik Şiirler."*

Bu, üçüncü bölümdeki şiirler, 1951-1959 yılları arasında yazdığım, fakat, içinde bulunduğum koşulların kötülüğü yüzünden, şurada burada unutulup yiten yüzlerce şiirden şu son günlerde elime geçenlerdir. 1951'lere kadarki şiirlerimi topladığım kitap taslaklarına, o günlerde, *"Olgunlaşan Ağrı"*, *"İhtiyar Karanlık"* gibi adlar vermeyi uygun bulmuşum; ondan sonraki yıllarda da, işte, *"Yitik Şiirler"* bölümündeki şiirleri yazmışım!.. Demek ki, o yıllarda daha, iyice *ihhtiyarlamamışmış* karanlık, *ağrı* daha *olgunlaşmamışmış*!.. 1975'lerde doğan kitabımın birinci bölümüne *"Olgunlaşan Ağrı"* adını verirken iki karşıt duygunun etkisi altındayım: 1) Bir arpa boyu yol mu? Yazık oldu geçip giden yıllarıma! 2) Ben bir şiir işçisiyim, arkadaş; bu koşullar altında, bu iş ancak bu kadar olur!

Bu iki karşıt duygunun bileşkesi şudur bende:

Sanat ve yazın ayrıcalığı, egemen sınıfların elinden kayıp gidiyor. Egemenler ve kuyrukçuları, bunun telaşı içindeler. Beş yılda-bir, on yılda-bir, ikişer üçer formalık kitaplarla *şiircilik* oynamaya çalışanlar, şiir sağanağına tutulunca şaşırıyorlar, hırçınlaşıyorlar, *"bu da nesi?"* diyorlar, *"bu ne bolluk?"* diyorlar, *"bu derece kolay mı bu iş?"* diyorlar; ve, ne yandan saldıracaklarının hesapları içine yumuluyorlar. Bunlar, *"iki câmi arasında kalmış namazsızlar"*dır bence: hem ilerici görünmek isterler, hem de çağın gereksinimlerini, sınıfsal bir rahatlık içinde, iterler. Onlara göre şiir. *"al gülüm, ver gülüm"* kuralınca oynanılan bir oyundur. Toplum ve insanlar biryandadır, onlar biryanda. *"Bir elinde cımbız, bir elin-*

de ayna; umurunda mı dünya?" demiş ya Orhan Veli, işte öyle!

Derim ki onlara:

Ben, saksıda buğday yetiştirmiyorum; buğdayı tarlalar dolusu ekip biçip kaldırıyorum ben. Şiir işçiliği budur bence! *"Ben yürürüm yana yana - Aşk boyadı beni kana - Ne âkilim ne divâne - Gel gör beni aşk n'eyledi!"*

Derim ki ben onlara: Ben, susa susa biriktirmiş koskoca Anadolu'yum!

Gericilere, tutuculara, bağnazlara sözüm yok; benim sözüm, *"sol gösterip sağ vuran"* açıkgozlere, sahtecilere, fırsatçılara, *"bir günün beyliği beylik"*ın adamlarına, *"kaşara yuva yapmış"*ıradır! Benim sözüm, hem bilimselci geçinip, hem de akşamla sabah arası sanatçı *"imal eden"* üçkâatçılardır!

Ülkemizin tarihsel, toplumsal ve siyasal gelişimini bilmeyenler, sanat ve yazın ürünlerini toplumdan soyutlayarak değerlendirmeye kalkışan kazkafalılar, sokakta burunlarına uzatılanla yetinmişler, ağacın görünmeyen gövdesini ve köklerini araştırma zahmetine katlanmamışlardır; buna gerek görmemişlerdir; çünkü onlar, o kadardırlar; çünkü onlar, küçük hesapların, *"bir günün beyliği beylik"*ın adamıdırlar! Çünkü onlar, hem *"devrimci"*, hem de *"yaşanılan koşulların destekleyicisi"* olmasını bilen, geçiş dönemi yaratıklarıdırlar; ısı değişince yokolup giden yaratıklar gibi, yokolup gideceklerdir! Sanatçı o zaman kurtulacaktır bu pirelerden, sanatseverle başbaşa kalacaktır.

Bir kez daha yineleyelim:

*Ben bir usanmaz ozanım
Derdim vardır inilerim!*

HASAN HÜSEYİN

Ankara, 31 Temmuz 1975

birinci bölüm
OLGUNLAŞAN AĞRI

KOÇERO VATAN ŞİİRİ

keklik serer palazını tenhâ kayalıklara
uçurur korkusunu
kara diken savurur tohumunu
kurtulur korkusundan

orda bir dağ
orda bir taş
bir pınar
dağ ardında
taş ardında
pınarlı bir kara mavzer
bıyıkları kartallı da
başı yağlıklı
durur dimdik
bakar dimdik
bakar barışlı
bir güvercin pır pır eder ucunda namlusunun
"tutam yâr elinden tutam
çıkam dağlara dağlara!"
koçero hep
durur orda
dağlarda

ben türkçe anlatamam
o kürtçe anlatamaz
farsça çıkmaz doruklara
koçero hep
durur orda
dağlarda

ey elleri mis kokulu sabunlarla kurtulan beyler
şimdi siz
içebilir misiniz kendi sıcak kanınızı altun taslarda
geçirebilir misiniz şu yağlı ipi
kendi güzel ellerinizle
o güzel boynunuza
ve şakıyormuşcasına kafeste kanaryanız
bakıp bakıp zindanlı akşamlara
yudumlıyabilir misiniz soğutulmuş içkinizi?

dolaşıyor akşam yelinin büyücü parmakları
çankaya'nın gencirisi kavaklarının gümüşlü yapraklarında
önce yaprak
sonra dal
sonra dallar ıpıl ıpıl
küme küme kavakları çankaya sırtlarının
çalar gibi bir gizli piyanoda
sonsuzluğun şarkısını
ve saksıda soluk alan belki bir camgüzeli
bir fesleğen
bir kaktüs
tutuşurken ormanlar oylum oylum
savrulurken kül ve kerpiç
rüzgârda!
ey elleri mis kokulu sabunlarla kurtulan beyler
almış kanlı gömleğini nere gider bu türkü
sarınmış kıl şalvara
nerden gelir bu ağıt?

yığdım kitapları dağ dağ
çağırdım nemrut'u karanlığıma
bir kucak yeşil yoncayla geldi nemrut
öptü ıslak gözlerini aç öküzümün

gocunmayın güzel beyler
hanımlar
alınıp incinmeyin
silâh silâh çatmayın o güzel kaşlarınızı
imdatlara saldırmayın
basmayın düğmelere
yürekleri hoplatmayın
güzel beyler
hanımlar

zor ve çetin bir ağıttır koçero
bir gelin ağlar onu
ben ağlıyamam
bıyıkları çengel çengel
bir kardaş ağlar

acılı bir bacı ağlar
bağrıyanık bir ana
ben ağlıyamam!
ince bir ay batar gider kara dağın ardında
dolanır kerpiç damı ince bir rüzgâr
irkiltir bir gece kuşu
osmanlı karakolların duvarlarını
bir elinde kanlı mendil
bir elinde kara mavzer
kimse bilmez nerde nasıl
taptâze bir
sımsıcak bir
gencecik bir ölüdür o
bir selâmdır sımsıcacık
varamamış dostuna
varamamış koçero

"leb-i deryâ" şu saltanat
şu konaklar şu saraylar şu köşkler
bu bereket bu bolluk
bu çılgınca hovardalık
gocunmayın güzel beyler

hanımlar
alınıp incinmeyin!
kırkbin köyden birer kişi
göçüyor kırkbin kişi
kırkbin köyden onar kişi
göçüyor yarım milyon
ya ellişer yüzer kişi?
göçüyor milyon milyon
vatanda vatan
güzel beyler
hanımlar

kusuyor bütün köyler insanlarını
kusuyor kasabalar
baştanbaşa bütün ülke
kusuyor insanını!

bu eziklik
bu hırçınlık
güzel beyler
hanımlar
bu sınırsız tedirginlik
acaba nerde biter?
nasıl başlar acaba
şenlikli günleri bu toprakların?

bulacak birgün elbet
yatağını bu nehir
durulup dinginleşecek
birgün elbet bu nehir
ve çocuklar oynaşacak mutlu çocuklar
anacan sularında bu mutlu nehrin!

koçero bir dağ çekirgesinin gecede irkilmesidir
bir belirsiz karanlıktan
bir belirsiz karanlığa
irkilip uçmasıdır
bir dağ çekirgesinin
bir kurdun kaçmasıdır kendi karaltısından
yamaçtan bir taşın yuvarlanması
bir pınarın durup durup akması
bir çift gözün karanlığa bakması
şimşeklerin uzak uzak çakmasıdır dağlarda
bir mavzerin yanlışlıkla patlamasıdır
bir geyiktir koçero
sekerken taştan taşa kırılmış bilekleri
tımakları kekik nâne ve menekşe kokulu
tımakları rüzgârlı
suçsuz bir geyik
avcılar yakalarsa mezedir eti
köpekler kovalarsa diş kirasıdır
bir okul piyesidir koçero
açış konuşmalıdır ve halaylı türkölüdür
müsâmere derler adına oralarda
kaymakamlı savcılı ve çavuşludur
biletlidir ve yoksullar yararınadır
festivâldir sosyete de
modada son buluşlar
en tâze ilişkiler
gürültülü boşanmalar
gürültülü birleşmeler
hele bir de balesi operası
"ey vatan" aryası bir de
saygıdeğer prensesin saygıdeğer oynaşının
ardından telli sazlar
ardından yaylı sazlar
ardından vurmaları
çekmeliler çarpmalılar üfömeliler
ardından "kuğu gölü" ardından "fındık kıran"
hemencecik candarmalar
ve ardından "haydutlar" şiller'in
köroğlu'nun nârâsı:
"yine de hey hey!"

ve ardından

çocukları gülmekten kırıp geçiren

çağdaş banka reklâmları!

candarmalar geçirince kelepçeyi zinciri

bileklerine karıncanın

poz verince bir fukara karınca

en komprador basın aynalarına

aşka gelir kompüterler

aşka gelir telefonlar telsizler

ve doyum noktasına

sosyete *nunni!*

o zaman işte *çelenk*

o zaman işte *tören*

alkış

bando

ve *rap rap*

donanır bayraklarla bankalar sigortalar

ve uygunsuz işyerleri bilcümle

ve kadehler

kadehler ki ses verir yıldızlardan!

gocunmayın güzel beyler
hanımlar
alınıp incinmeyin!

koçero bir oyundur
yazılır
yazılır
bitmez

koçero bir oyundur
oylanır
oylanır
bitmez

vurur onu candarma
vurur onu candarma
durmadan vurur
ama o bitmez
o hep durur öyle orda
bıyıkları kartallı da
göğsü çapraz fişekli
gözleri beş yaşında
kolları *nuh nebi*'den
bir elinde kanlı mendil
bir elinde kara mavzer
pır pır eder bir güvercin
ucunda namlusunun
o hep öyle durur orda
taş ardında
rüzgârda!

muhtara sorarsanız
 bizim serseri veli
marabaya sorarsanız
 işini bilmemiş deli
köylüye sorarsanız
 ekmeksiz garibin teki
çocuklara sorarsanız
 yüce dağlar aslanı aslan koçero
kimsesize sorarsanız
 hükümet bilir onu
candarmaya sorarsanız
 devletin dağlarda silâh çatması
vurguncuya sorarsanız
 yolkesici yağmacı
soyguncuya sorarsanız
 devletin âcizliği
sağcıya sorarsanız
 siktiret pezevengi
solcuya sorarsanız
 "ferman padişahın dağlar bizimdir"
İstanbulu inanır ki
 boğaz'da kaşalottur
ankaralı sanır ki
 temele dinamittir
izmirlinin düşlerinde
 şaşkın köpekbalığı
antalyalı hergece
 gergedan görür düşünde
erzurum'da kolbaşdır
erzincan'da deli daylak
pîr sultan yoldaşdır sivas'ta
 bir *"kılıcı kanlı"* van'da
 mardin'de bir
 . gözükanlı kaçakçı
ah koçero
vah koçero
koçero eyvah!

gocunmayın güzel beyler
hanımlar
alınıp incinmeyin!
patron gazetelerinde yüksek tirajdır koçero
hükümet programlarında bir "nakl-i yekûn"
kapitalist dış basında nobel'lik roman
politik sürtüşmelerde bir yılan hikâyesi
diplomata sorarsanız
turistik bir serüven
kaymakama sorarsanız
"ahvâl-i âdiye"den
sosyeteye sorarsanız
eğlenceli bir briç
sorarsanız bezirgân filmciye
gişelik bir senaryo
sorarsanız bürokrata
atatürk'ün gardrobuna
tükülmüş biri
hümaniste sorarsanız
fransızca bilmeyen
montenyi'den anlamıyan
mitologya tragedya
hümanizma helenizma
hiçbirinden çıkmayan
bir yörüktür koçero!
ne anlar rönesanstan
ne anlar restorasyondan?
bir bazlama
bir uçkur
üç telli bir zimbirtıdır koçero!
sanki sırası mıydı dağlara tırmanmanın
demokratik tragedyayı uçuklatmanın
sanki sırası mıydı!

müfrezeler yürümüş dağ dağ
ve dere dere
kesmiş geçitleri korkunun silâhları
bir tükenmez sermayedir koçero
haksız yönetimlere!
gocunmayın güzel beyler
hanımlar
alınıp incinmeyin
silâh silâh çatmayın o güzel kaşlarınızı
koşturmayın şifreleri
telefonları
basar gibi tuz yarama
basmayın düğmelere
yürekleri hoplatmayın
güzel beyler
hanımlar
paralar girsin diyesir kalantor kasalara
toprak sömürülsün diyesir ortaçağlarda
ışksız kalsın diyesir bir koca ülke
karanlıkta boğazlaşsın diyesir güzel yüzlü insanlar
fabrikalar işçi yesin para kussun diyesir
kıyılar yağmalansın ormanlar çiftlikleşsin
bankalar yağ bağlasın tekeller et bağlasın
holdingler palazlansın ortaklıklar göbeklensin
bu rüzgâr böyle essin
bu değirmen böyle dönsün
bu çuvallar böyle dolsun diyesir
koçero'nun dağlarda medetsiz yalnızlığı!
gocunmayın güzel beyler
hanımlar
alınıp incinmeyin
yeni değil bu hikâye
bu oyun eski oyun!
ah koçero
vah koçero
koçero eyvah!

bir akşam birdenbire bir can çıkar dağlara
bin kardaş bin bacı bin ana
bin kerpiç bin harman bin açlık
bin yenge bin emmi bin dayı
bin zulüm bin acı ve bin karanlık

bir akşam birdenbire çıkar dağlara
bıyıkları terlememiş bin çocuk
bin âşık bin deli bin meczûp
bin ekmeksiz bin işsiz bin suçsuz
kıl şalvar kurtlu çarık
naldöken mazıkıran dervişçatlatan
itburnu koyakgülü ahlatçalısı

bir akşam birdenbire çıkar dağlara
çökelekler yoğurtlar arpa bazlamaları
yalnayaklar gömleksizler dayanaksızlar
munzur'lar cilo'lar palandöken'ler
dersim'ler tunceli'ler bingöl'ler
tunceli'de mercan'lar ağır bereketleri
tahtalı'lar toroslar ve binboğa'lar

bir akşam birdenbire çıkar dağlara

turistik bir gösteridir dağlara çıkmak
ömeğin ağrı'lara
alpler'e süphan'lara ant'lara
himalaya dağlarına derin asya'nın
klimancaro'nun tropik karlarına
turistik bir gösteridir dağlara çıkmak!
gelgör ki böyle yazmıyor bizim burda kitaplar
turistik diye göstermiyor dağları
turist diye vermiyor dağlara çıkanları
bir sürekli çıplaklıktır koçero
bir sürekli açlıktır
bir sürekli haksızlıktır koçero
bir sürekli itilmişlik
koçero bir vazgeçiştir
koçero bir ilgisizlik
bin yıllık yoldan gelir
üstübaşı kan içinde
yorgun bir dilekçedir
bir arzuhal koçero
bir tanrı selâmıdır
alınıp verilmemiş
görülmemiş bir hâcettir koçero
çiğnenilip geçilmiş
ve sorulmamış
upuzun bir eyvahtır
upuzun bir pişmanlık
bir ünlemdir koçero
sığmaz okul kitaplarına
erzurum yaylasından
erzincan çukuruna
ve tecer dağlarından
harran cenderesine

bir uzun masaldır ki koçero
dağların dağlara yaslandığı yerlerde anlatılır
geçitlerin geçitlere küstüğü koyaklarda
benek benek anlatılır
nakış nakış anlatılır
bıçak bıçak
kurşun kurşun
ve türkü türkü!
göğsü çapraz fişekli
bıyıkları kan içinde bir kara mavzerdir koçero
yatar türkülerde upuzun
ağıtlarda fidan fidan
koçero
bildirir hâl-ü ahvâlini dört mevsimin tanrısına
bildirir divânına
şaşırtılmaz adaletin:
"arkam sensin
kalam sensin
dağlar hey!"

göcünmayın güzel beyler
hanımlar
alınıp incinmeyin!
koçero bir vatandır
yaşanılır boydanboya
koçero bir vatansızlık
bir dağlaşmış yalnızlıktır koçero
mavzerleşmiş bir haksızlık
yanıtsız bir dilekçe!
ben türkçe anlatamam
o kürtçe anlatamaz
farsça çıkmaz doruklara!
göcünmayın güzel beyler
hanımlar
kan bulaşır ellerime
ben anlatamam!

RUHİ SU SÖYLÜYOR GECEDE

ruhi su söylüyor gecede
"tezkeremden evvel vurdular beni"
ruhi su söylüyor gecede
"şimden sonra yaşaması güç oldu"
ruhi su söylüyor gecede
"adam öldürmeyi oyun mu sandın?"
ruhi su söylüyor gecede
"yüzbaşılar yüzbaşılar!"
ruhi su söylüyor gecede
"kalsın benim dâvam dîvâna kalsın"

ruhi su söylüyor gecede
masalar sandalyeler söylüyor
duvarlar, duvarlarda tablolar
tablolarda renkler özler biçimler
çiçekler âvizeler süsler söylüyor
ruhi su söylüyor gecede
havada kanat kanat eller söylüyor
doğuda bir kaçak mavzer
batıda bir zeytin dalı söylüyor
yunus'ta örse çekiç
pîr sultan'da ipek ve gül söylüyor
ruhi su söylüyor gecede
susuyor karası da ihtiyar yalnızlığın
allar morlar bayram bayram söylüyor

yeter artık hey *ruhi su*
mendil değil bu yürek bu
götürmez bunca coşkuyu
sıkılmış yumruk yumruk
düşmüş caddeye
orman orman söylüyor!

SEN GÖKTE ARARKEN YERDE BULDUĞUM

kurtuluş
 hey kurtuluş!
seni ben
 sırtüstü okunan kitaplarda boşuna aramışım
oysa sen
 küçük küçük haberlerindeymişsin önemsiz gazetelerin
 cafcacılı makalelerin satır aralarında
 spikerin sesinin teklemesinde
 yüzünden kanat gibi geçip giden gölgedeymişsin
bir harman vakti seni ben
 gözgöze geldiğimiz kıtlıkta gördüm
küçücüktüm yalnayaktım ve okulsuzdum
kalmıştım dağların kilitlerinde
kirpikleri eğik bir öksüzdü akşamlar
 sabahlar yenik yanık
karanlık azıtmıştı susmuştuk
herşeye acıkmıştık bıkmıştık
naziler avrupa'yı kana belemişlerdi
kan kokusu sinmişti arpa bazlamamıza
havamız kan suyumuz kan günümüz kandı

nazilerden yanaydılar buğdayları saklayanlar
paraları saklayanlar
ışıkları saklayanlar
nazilerden yanaydılar
hergün biraz daha süzülen yüzlerimizden
sevinci damla damla
umudu damla damla
damla damla çalanlar
yaşamak yoktu artık
ayakta kalmak vardı
başkasına zarar vermeden herşeyi yapabilmekti
[özgürlüğün tanımı
herzaman
her yerde karşımızdaydı
bu başkası kimdi
bilemiyorduk
duvarları elektrikli bir odaydı sanki dünya
neresine dokunsak -
çarpılıyorduk
kim koymuştu bu ölüm tellerini daracık dünyamıza
bu başkası kimdi
anlamıyorduk!

kurtuluş

hey kurtuluş

seni ben

şatafatlı törenlerde boşuna aramışım

yaldızlı söylevlerde

maskeli bayramlarda

boşuna aramışım

oysa sen

kim sesiz suçsuzun o haklı korkusunda

işleyenin kapı kapı kovuluşunda

dişlerin türküleşen gıcırtısında

taşı delen tohumun gücündeymişsin

oysa sen

o yorgun topraklardan pençe pençe

o mezar kuyulardan tırnak tırnak

ve o kızıl kayalardan ferhatçasına

koparılan ekmeğin kutsal serüveninde

sıla türkülerindeymişsin

oysa sen

devler gibi tıkılan kentlerin varoşlarında
yüzükoyun kasabaların akşamlarında
bırakılmış köylerin yalnızlığında
ince soygun hesaplarının içindeymişsin!
yolun senin

fabrika kapılarından
ırgat pazarlarından
hastahane önlerinden geçermiş

yolun senin

demirparmaklıklardan
durdurulan grevlerden
yaldızlı yalanlardan geçermiş

seni vurmak içinmiş bu silâhlar beşikte
bu silâhlar
seni kurtarmak için!

sen

kurtuluş

sen

gökte ararken yerde bulduğum
meğer sen
bir tek yeter sözünün kendisiymişsin!

duvarda bir gazete

mavi

sarı

kırmızı

gazetede tâbutlar

al bayraklı tâbutlar

tâbutlar

dizi dizi

gazeteyi çakan benim

duvara

gazeteye bakan benim

duvarda

al bayraklı tâbutlardan geliyor

gözlerimin kırmızısı

dirimizi saramıyan al bayrak

sarmış şimdi ölümüzü

metro değil bindikleri

ölüm treni!

bahçe değil indikleri

grizu cehennemi

kömür cevheri!

bulanmış kömür karasına

parça parça etleri

gidiyorlar katar katar

bir böylesi karanlıktan

bir öylesi karanlığa

gidiyorlar

sarı şapkalılar ordusunun

adsız sansız yiğitleri

varın gidin
haber verin dostlarına düşmanlarına
grizu yuttu deyin
yerin altından alıp
güneşe attı deyin
kanlı çamur cesetleri

varın gidin
haber verin yakınlarına
bildirin eşiktekine
bildirin beşiktekine
beklemek bitti deyin!

beklemek
kömür karası yüzü

beklemek
ekmeği ve zeytini

beklemek
ince ince
sızım sızım ölümü
beklemek bitti deyin!

duvarda bir gazete

mavi
sarı
kırmızı

tâbutlar sıra sıra

tâbutlar dizi dizi

sarınmış gidiyorlar al bayraklara

sarı şapkalılar ordusunun adsız kahramanları

onu

o renkli gazeteyi

karşımdaki o duvara

çakan benim

hey dost hey dost!

ona

o renkli gazeteye

o duvarda sabah akşam

bakan benim

hey dost hey dost!

al bayraklı tâbutlardan geliyor

gözlerimin kırmızısı

ALÂATTİN EKŞİ ELMA VE KANYAK

*alâattin bilgi diye bir ahî
ayakları belki biraz şehlâdır*

bir eylül akşamı *hatay* sokağında
 hatay sokağı ankara'dadır
bir eylül akşamı *hatay* sokağında
 hatay bir güney ilidir türkiye'mizin
bir eylül akşamı *hatay* sokağında
 sokaklar biraz biraz geçmişimizdir
bir eylül akşamı *hatay* sokağında
 n'olursunuz çok bakmayın akvaryumlara
bir eylül akşamı *hatay* sokağında
 kafesler zavallı kurtuluşlardır
bir eylül akşamı *hatay* sokağında
 hatay bir sözcüktür yedekte

bir eylül akşamı *hatay* sokağında
yedi katlı bir yapının yıldızlığında
-yıldızlık ayvan demektir, onlarsa teras diyorlar-
yıldızlıkta oturduk *alâattin*'le
sigara paketlerimiz ve çok özel sözcüklerimiz
ve artık bizden başkasına benzemeyen yüzlerimizle
bir eylül akşamı *hatay* sokağında
alâattin *ahî* sesli bir eski ankaralı
ayakları belki biraz şehlâdır
ankaralı denilince *morkoyun* gelir akla
hacıbayram gelir akla gömeç bal gelir
kıraçta ayrı düşmüş ankara armutları
kale'de bayrak gelir eski *meclis* gelir akla
tozluklu ve kalpaklı *kuvayı milliyeciler*
osmanlı gelir akla *ihanet* gelir
kuşakları kamalı *kurtuluş* savaşçıları
ulus'taki anıt gelir *mermi yüklü kadın* gelir
alâattin denilince ankara gelir akla

bir eylül akşamı *hatay* sokağında
alâattin
güz elması
ve kanyak

bir de akşam yıldızları ankara eylülünün
çünkü ben bunları artık ankaraladım
çünkü *alâattin* demek ankara demek
ahî demek *bal* demek çünkü *bayrâmî* demek
ben bütün bunları bir mendilde harmanladım
bir salkım *hasandede*'cene tuttum güneşe
*cancana*lık bir mecliste tâne tâne dağıttım

o akşam uzun uzun anlattı *alâattin*
kanyaklar damıttı ateş renkli şaraplardan
salkımlara damla damla hitit güneşi
birdenbire al atlılar akşamlarımda
sanki ne vardı böylesine hüzünlenecek
ne vardı anlatılacak bu eylül yıldızlarında
biz ki mendilcene katlayıp dürüp
saklımıza kaldırıp geceleri
tabancalar doldurup karanlık odalarda
kaçıyorduk demirlerden suçlular gibi
soruşup susuyorduk koparılmış dalcana
ve bir kirpi

usulcana çıkarıp sivri küçük burnunu korkusunun

[dikenlerinden

yokluyordu karanlığı
sanki ne vardı böylesine hüzünlenecek
ne vardı anlatılacak bu kirpilik gecede
alâattin
güz elması
ve kanyak

bir de akşam serinliği ankara eylülünün

hatay sokağında çocuklar oynuyorlardı
kırlangıçlar varmışlardı mısır'a
birdenbire kesilmiş bir güzel şarkıydı yoklukları
sanki bir tül dalga dalga dağılıyordu
ağustos balkonlarda fasulye ayıklıyordu
ne bitmez tükenmez bir oyundu oynadıkları
yâni çocukların *oyun* diye oynadıkları o korkunç *dram*
çocuklarda *oyun* oyun çırpınan duran *dram*
sanki ölüp gideceklerdi oynamasalar
dağılıp dalga dalga bir bulutsu tül gibi
sanki göçüp gidecekti bir anda bu yaşlı yıldızımız!
kiraz toplar gibi dallardan sepet sepet
civıltılı ağları çeker gibi coşkulu
sanki çekmeseler civıltılı ağları bütün dünya aç
sanki onlar tutuyorlardı dünyayı eteğinden
bıraksalar burunüstü gidecekti yıldızlar
bu sokak bu ankara bu dünya tamam
caddeler sel olup uçurumlara
arabalar fabrikalar birdenbire toz
babalar çok sakallı, analar çok boyasız
sanki onlar oynadıkça dükkânlar ve pazarlar
dükkânlar ve pazarlar sonsuz açıldı
dondurmacı karıyordu dondurmasını bulutlardan
hokus pokus'lardan çıkarıyordu oyuncakçı oyuncakları
üstümüzde aşka benzer bulutları eylülün
uzakta sis içinde duman duman varoşlar
gömülen bir adanın insanları gibiydik

çocukları konuştuk *alâattin*'le
viyetnam'ı çocukları *alâattin*'le
saldırgan sermayeyi demokrasiyi
gangister filimlerini amerika'nın
*inka*ların çöğlüklerini ve *aztek*lerin
kanlarını *kızılderili*lerin *alâattin*'le
moskova'yı ve *pekin*'i konuştuk
yaşamak bir yerde belki de çatışmaktı
çatışmak değil miydi bir adı da sevişmenin
yıldızların çokluğunu ve çok uzaklığını
çok çok uzaklığın ne demek olduğunu
sonsuzluğun bile bir sonunun bulunup bulunmadığını
milyarın trilyonun kentriyonun
adı bile konulmamış sayıların ne olduğunu
yıldızların nasıl öldüklerini
ölü uzaklıkların nere gömüldüklerini
sokaklarda evlerde kendi ölülerimiz
sözcüklerde türkülerde kendi ölülerimiz
etlerde ekmeklerde kendi ölülerimiz
sularda içkilerde kendi ölülerimiz
sömürmenin en çok iğrenç olduğunu konuştuk
çocukları niçin bırakıp *hatay* sokağında
hatay sokağını sanki niçin bırakıp
sönmenin tükenmenin ne olduğunu
ne güzel yüzlerin ne olduğunu
ne güzel bakışların ne olduğunu
nerelere gittiğini ahçekmelerin
gülüşlerin nerelerde gizlendiğini
öfkelerin nerelerde nasıl biriktiğini
şu kanyağın şu elmanın ne olduğunu
şu akşamın şu şarkının ne olduğunu
uzun uzun konuştuk *alâattin*'le

bir eylül akşamı *hatay* sokağında
yedi katlı bir yapının yıldızlığında
alâattin
güz elması
ve kanyak

ve bir de yıldızları ankara eylülünün!
dağıldı bulutlar eriyip gitti
çocukları *hatay* sokağının yorulup gitti
evler karanlığa gömülüp gitti
yıldızların çokluğuna alıştık
kadınlar evlerine dönüyorlardı
sevişmeyi konuşmaktan yorulmuşlardı
evler artık kesinlikle kadındı
herşey yumuşak bir yuvarlaklıktı
herkes kendi saklısında gizlice
yorgun bir ateşti damarda kanyak
ısırılmış elmalardık artık yanyana!
ağır ağır indik yıldızlar arasından
yıldızlık çoktan gömülmüştü geceye
bir *uykuluk* uzaktaydı güneşin arabası
çocuklar yenilmişlerdi oyunlarına
ağır ağır indik yıldızlar arasından
ankara'da *hatay* sokağında indik sokağa
kendimize karıştık!
adı konulmamış kuşlardı karanlıkta
konup konup kalkan ellerimize!

YAŞLANMAYAN ANANIN YAŞLANMAYAN MEKTUBU

mustafa kemal'i sevenlere

sen hep samsun'a mı çıkarsın ay oğul ay kemal'im
hele bir de buralara
çık hele bir
çık hele bir
kemal'im!

yol uzak
hâne viran
dersen eğer kemal'im!
dilediğin yere çık
çık hele bir
çık hele bir
kemal'im!

gör ki ne haldedir "ey türk gençliği"n
gör ki ne haldedir bursa'da dediklerin
gör ki ne haldedir "bu yurdun efendisi"
sen hep samsun'a mı çıkarsın ay oğul ay kemal'im
hele bir de oralara
çık hele bir
çık hele bir
kemal'im!

karadeniz derler bir kara derya
abanmış üstüne kozlu'da çocukların
kömür müdür yürek midir ocaklardaki
ağıt mıdır figan mıdır bacalardaki
zonguldak zonguldak vurur yüreğim
zonguldar dertlerim günde beş öğün
katarlanır al bayraklı cenâzelerim
kimi ağlar ekmek ekmek, ne bilem
kimi ağlar okul okul, ne bilsin
ne bilsin grizuyu grevi sendikayı, kemal'ım
ne bilsin yoksul yetim?
sen hep samsun'a mı çıkarsın ay oğul ay kemal'ım
hele bir de kömürlere
çık hele bir
çık hele bir
kemal'ım!

kimi kurşun sıkar kimi cop sallar
kan akar okulların kapılarında
defteri kan kitabı kan günaydını kan
böyle mi doğmuştu güneş samsun'dan?
ekmeksizler okul diye meleşir
bir kalemi yedi kardeş üleşir
ölen ölür ölmeyenler ağlaşır
bu muydu beklediğin kurtuluşundan?
sen hep samsun'a mı çıkarsın ay oğul ay kemal'ım
hele bir de okullara
çık hele bir
çık hele bir
kemal'ım!

pamukta tütünde neler dönüyor
demirden petrolden kimler vuruyor
millet ucun ucun akmış gidiyor
"benim bu gidişe aklım ermiyor"
vahdettin döküntüsü fetva veriyor
"derdim çoktur hangisine yanayım?"
hangi bir kurbana ağıt düzeyim?
ne yöne gittik ki geldik bu yana
bu kuyudan hangi yöne bakayım?
kemal'ım kemal'ım tatlı kemal'ım
kılıcı belinde atlı kemal'ım
sen hep böyle heykelde mi durursun
sen hep böyle nutuk'ta mı durursun?
sen hep böyle samsun'a mı çıkarsın ây oğul ay kemal'ım
hele bir de kahvelere ırgat pazarlarına
hele bir de zindanlara
çık hele bir
çık hele bir
kemal'ım!

yazın gel güzün gel zemheride gel
zemheri soğuk dersin

kemal'ım

azıcık beride gel

gel de anlasınlar sen kimin kemal'ısın
ağanın mı beyin mi beyoğlunun mu
tâcirin mi tefecinin mi kompradorun mu
yoksa benim gibi emekçinin mi
gel hele bir
gel hele bir

gel de anlasınlar sen kimin kemal'ısın!

gel de bir gör hele hallerimizi
kimler çalıp çırpar ellerimizi
yunus'lu pîr sultan'lı dillerimizi!
sen hep samsun'a mı çıkarsın ay oğul ay kemal'ım
hele bir de heryere
çık hele bir
çık hele bir
kemal'ım!

çık ki heryer samsun olsun kemal'ım
çık ki heryer samsun olsun kemal'ım!

(ankara, 1970)

ANAYASA
HACILAKLAK
BALABAN
VE ÖTESİ

âsım bezirci'ye...

batıya
hep batıya
batıya!
ankara-izmir trenindeyim
bırakılmış bir kaçak tabancayım
çağrılmış bir
gözükara sevgili

bir de mayıslarda geçtimdi buralardan
en yumuşak vagonunda bir ege treninin
yatıp yuvarlanarak
şımarık bir kedi gibi
batıya
hep batıya
batıya!

ben şu gelincikleri erzincan'da da görmüştüm birzamanlar
domur domur kanamış gibiydi fırat kıyılarında
kömür gözlü erzincan'ımın elvan elvan toprakları
bir balaban fırçasıydı katar katar munzur'lar
tosbağalar eski çağlar gibi yüzerlerdi fırat'ta
fırat'ta hey
fırat'ta

sırt çantamda çorap sabun çamaşır
bir de ceza yasası askerselliğin
bu havan topunu en güzel çinliler kullanırlar
derlerdi de o zaman
birdenbire dağlaşırdı sırtımda havan
tâlimde hey
tâlimde
iki yıl allah allah saldırdım da dağlara
bana mısın demedi ydi o feleksiz munzur'lar

bir tren
üstübaşı toz içinde bir tren
erzincan ovasından sivas üstüne
vagonları birinci
vagonları ikinci
vagonları üçüncü
benimkisi dördüncü
dördüncüsü tezekli
tezekli deliklerinden karavagonun
işkencede gibi bağırdımdı o cânım topraklara:
ne yaptınız bizi böyle
ne yaptınız bu elleri
ne yaptınız ne yaptınız
sevgileri
özlemleri
umutları ne yaptınız!
tren öttü uzun uzun
ve yanık
ben zincirlik delirdimdi
ıssızda hey
yalnızda hey
taşta hey
oysa yalar gibi kendi kanımı
yalamıştım taşını toprağın
yoksul erzincan'ımın
çanta sırtta
tüfek elde
iki yıl

batıya

hep batıya

batıya!

toprak yine paramparça

toprak yine öksüz yetim

insanım kan içinde

toprakta hey

emekte hey

aşta hey

bahar güneşine çıkmış çıplaklıkları

azrailiden kurtulan çocuklarımın

telgraf direklerinde uykulu baykuşlarımız

sıtmalı sularında hacılaklaklarımız

ve zeytinli kabar kabar

haşhaşlı allı morlu

buğdaylı ayçiçekli tütünlü

can bitiren vatanımız

seçim sandıklarına girip toprak ağalarının

seçim sandıklarından çıkıp toprak ağalarının

koltuklara lök lök kurulup toprak ağalarının

ve toprak reformları toprak ağalarının

ve reform haberleri basın ağalarının

kaymak kaymak yanakları bulvar ağalarının

pamuk pamuk elleri vurgun ağalarının

vicık vicık elleri soygun ağalarının

maskeleri deyyusların

boyaları kancıkların

dolapları dümenleri satılmışların

ince ince hesapları

manevraları

beni hep güldürmüştür nedense

bulvarda kasıntılı alafrangalığı

bozkır ağaçlarının

ak çiçek

sarı çiçek

mor çiçek

karasapan

kerpiç dünya

ve hacılaklak

kurulmuşum izmir treninin yumuşacık vagonuna
elimde anayasa

madde 1 madde 2 madde 3

o bakıyor bana bana

bir garip

ben ona başka garip

"dağlar çiçek açar veysel dert açar"

trenimiz

tiki tak tak

tiki tak

'63 yoksulluğundan

kırk yıl öncelerinin iktisat kongresine

balaban, hey balaban

al eline şu fırçanı balaban

al eline gürzünü kalkanını

vur şuraya bir pençe

vur bir pençe kırmızı

bu şeytan alacası

şeyhülislam çuhaşı bu

öldürdü beni

vur şuraya bir kırmızı

balaban!

düğünlerden taşan kahkahalar gibi olsun, balaban

kavgalarda çakıp sönen yumruklar gibi olsun

anladığın

inandığın

sevdiğin gibi olsun

balaban

vur şuraya bir pençe

vur bir pençe kırmızı

kıpırdasın şeyhülislam çuhaşı

balaban!

(1963, ege treninde)

AŞK ŞİİRİ

bedrettin cömert'e...

sen aşk şiiri yazamazsın
 hasan hüseyin
çünkü aşk
 şiirden önce gelir sende
oysa şiir
 önünde gitmelidir
 herşeyin

sen aşk şiiri yazamazsın
 hasan hüseyin
çünkü aşk
 kavganın içindedir
çünkü sen
 içindesin kavganın
elmayı kokusundan
güvercini biçiminden soyutmaktır
 yaşamak denilen kavgayı
 aşksız düşünmek

sen aşk şiiri yazamazsın
 hasan hüseyin
çünkü sen
 gagasından tutup kuşu
 öt kuşum
 öt kuşum
 demiyorsun

çünkü sen
 yedirip çiçekleri ineğe
 koklayıp gerisini ineğin
 kok çiçeğim
 kok çiçeğim
 demiyorsun

SAYIKLAMA ÜSTÜNE BİR ERKENCİ GELİNCİK

vurur saat
sürgülenir kapıları iç kalemizin
öter horoz
 irkilir ilkelliğimiz
sabahlar ki uzak eski geçmişimizdir
sabahlar ki şimdimiz
parlar güneşten de çok ötelerde
sabahlar ki en uzak
 en uzak geleceğimiz

birdenbire çok eski
birdenbire çok uzak
bakışlar ki kesik başlar gibi durur yanyana
 vazgeçmemek olur ölüm
gün iğilir
kuşlar tüner
çok eski

ey güzeli kul edenler çirkine
 çirkinliği bayrak bayrak çekenler
sayıklamaya başladımı dile dolanan
sayıklamaya başladımı kulağa gelen
 göze değen
 ve dokunan parmaklara
 başladımı bir kez sayıklamaya
ey güzeli kul edenler çirkine
 çirkinliği bayrak bayrak çekenler
başladımı işyerleri
başladımı ücretler
başladımı işkence vardiyaları
gizliler başladımı
saklılar başladımı
başladımı sofrada kara zeytin
 kesekâadında patates
 filede ekmek
başladımı sayıklamaya ocakta bulgur
geceler başladımı
sabahlar başladımı
başladımı sayıklamaya vurgun gazeteleri
başladımı sayıklamaya bilekte zincir
başladımı sayıklamaya kurumlar kuruluşlar
 ve siyasal örgütleri mücessem haksızlığın
başladımı doktorsuzluk
başladımı okulsuzluk
başladımı sayıklamaya kapının ardı
başladımı sayıklamaya sözün arkası
başladımı bizim sokak
 sokakta kolkolalık
 sokakta yanyanalık
 sokakta gözgözelik
vallahiler başladımı
gözdağılar başladımı
ve şiir başladımı sayıklamaya
 döndürdümü yüzünü o sözgüzeli
 döndürdümü yüzünü kahvefalına
bilin ki bir gelen var kapıda
korkulur!

dolambaç dolambaç yollardan gelir
bayram davullarıyla şenlik şamata
yangın düdükleleriyle çengi çağanak
postacının çantasından çıkar da gelir
konya kaşıkHAVASına uyar da gelir
mehter sallangacına kanar da gelir
türkölere ağıtlara biner de gelir
erzurum yaylasından hançerbarı'ndan
sivas'ın kurşun geçmez halaylarından
keklik sekeninden güzelim silifke'nin
akar da gelir

elleri tütün tütün
üstübaşı pamuklu
ocaklardan çıkar gibi kozlu'da zonguldak'ta
işbaşına koşar gibi sabah vardiyasında
çocuklar okuldan dağılır gibi
girer gibi kara tiren başkent garına
yürür gibi karşıki dağ

şu dağa
gelir birgün birdenbire, çağrılmamış konuk gibi
beklenen biri gibi birgün ansızın
beklenmeyen biri gibi çat diye
gelir ve kurulur hem de köşeye
gözleri sıcak sıcak
eli yüzü kan içinde belki de
belki de güvercinli
kucağında et ve ekmek
ağzında zafer marşı

saat vurur
horoz öter
çok eski
gün iğilir
kuşlar tüner
çok uzak

ey güzeli kul edenler çirkine
çirkinliği bayrak bayrak dolaştıranlar
kilit üstüne kilit
zincir üstüne zincir
yalanları yalanlarla
-biliyorsunuz!-
gürültüyü gürültüyle
-görüyorsunuz!-
devrimi çocukladık
umudu çocukladık
kurtuluşu çocukladık
yutmuyoruz, bilin artık
-anlıyorsunuz!-

sayıklıyor çarşı-pazar
sayıklıyor sövgü-saygı
sayıklıyor ortalık
bir gelen var kapıda ey millet
duyuyorsunuz!

ŞİİR VE BOMBA

bugün ilk olarak böyle düşünüyorum:
niçin bomba değil şiir
şiir niçin bomba değil
bomba niçin şiir değil
şiir bomba niçin değil
ilk olarak böyle düşünüyorum bugün

kalın kalın yapılarda oturuyorlar
kalın kalın yapılardan çıkıyorlar
kalın kalın arabalara biniyorlar
kalın kalın otellerde toplanıyorlar
kalın kalın sürücüler açıyor kapılarını arabalarının
kalın kalın kapıcılar selâma duruyorlar onlar geçerken
kalın kalın çantalarda birşeyler taşıyorlar
sanki ceset taşıyorlar sandıkta
kalın kalın yapıllılar ve karanlık yüzlüler
cıvı cıvı değıller gak gak konuşuyorlar
kasıntısı içindeler ülkeler alıp satanların
kalın kalın sayılar dönüyor hesaplarında
kalın kalın sayıların altını kalın kalın çiziyorlar
satır gibi kullanıyorlar dolmakalemlerini
tetik çeker gibi uzatıyorlar işaret parmaklarını
düğmeye basar gibi kesin konuşuyorlar
tokat atar gibi gülüyorlar insanın suratına
uşaklığı kalın kalın koşturuyorlar
kadınları kartvizitten de beter kullanıyorlar
ağaçlara kuşlara güneşe bile aldırmadan
adam tokatlıyorlar caddenin ortasında

çiçekleri yok onların
çiçekleri fatura
müzikleri yok onların
müzikleri fatura
resimleri yok onların
resimleri fatura
sevmek ölmek özlemek
hepsi hepsi fatura
kavuşmak bir faturadır onlarca
ayrılmak bir fatura
kalın kalın susuyorlar özgürlükler denilince
kalın kalın susuyorlar bağımsızlık denilince
insanlık bir fatura
kurtuluş bir fatura
petrol diyorlar demir diyorlar krom diyorlar
ve hiç anlamadığım bir dille konuşuyorlar

bense bir otelin bir kuytu köşesinde
şiiir düşünüyorum
baharlar getiriyorum şiirlerimde
kardeşlikler barışlar getiriyorum
güvercinler uçuruyorum şiirlerimde
ekmek ve et dağıtıyorum
dünyanın açlarına açıklarına
kurtuluşlar getiriyorum şiirlerimde
sevgiler saygılar getiriyorum

çok mu gülünç oluyorum acaba?
şiiirle mi kurtulacak şu işçi
şiiirle mi kurtulacak şu köylü
bu sömürü bu bataklık
şiiirle mi kırılacak bu soygun çarkı

niçin bomba değil şiiir
şiiir niçin bomba değil
niçin şiiir değil bomba
bomba niçin şiiir değil
şiiir bomba değil niçin
bomba şiiir değil niçin
niçin değil şiiir bomba

ilk olarak böyle düşünüyorum bugün
ve bir yaşlı şaman gibi yorgun duyuyorum kendimi

BENİM ŞİİRİM

benim şiirim apaçıktır güneşe
dirgenini kaldırmış genç bir ırgat gibi terlidir alını
bak ki bir inek gelip girmiş yeşilin kıyısından tabloya
bir otobüs basıp gider tozlu yollarında anadolu'nun
bir gençkız çiçek açar çitlerin arasından
çöplüklerle vapurları aynı anda didikler
martıları İstanbul'un
bak ki bir sokak satıcısı güm diye vuruvermiş do sesine

benim şiirim apaçıktır güneşe
harçlı ellerini siler bak ki bir yapı ustası dizelerime
bir adam bir adamı vuruverir bak ki köşebaşında
bir kavak kurur kıraçta bir kayısı erken sararır
bak ki kıpkırmızı bir gül açmış bozkırın en boz yerinde
bak ki çocuk bezleri ve donlar memelikler balkonda
bethoven'ce öfkeliyim şagal'ca çocuk
hangi kadına baksam karşımda karacoğlan
kelepçeler gelir birden candarmalar karakollar türküler
şaplak gibi bir öpücük ve tutulmuş gözyaşları bir anda

benim şiirim apaçıktır güneşe
tren pencerelerinde sigara tütürür gibidir askerler dizelerimde
ırgat kahveleri ve dağbaşı istasyonları
mitingler grevler yürüyüşler
çocuklar tren tren oynarlar mezarlıklarda
hastâne önleridir bende tedirginlik yalnızlık bırakılmışlık
bak ki tezekli bacaklarıyla bizim kadınlar
bak ki istanbul paşa konaklarının gülleri bülbülleri
benim şiirim apaçıktır güneşe

O KADAR ÇOK KI BAKIŞIN!

haziranda akşam akşam
balkonda birbaşına
mor şimşekli yağmurlara dalıp gidişin var ya
dizinde *lenin*
yanıbaşında *brahms*
bakışın var ya
köpük köpük bir sele
selin sürükleyip götürüşüne
insanlarla hayvanların birdeşliğine
bakışın var ya
gül ve kekik kokusuyla ağırlaşmış gecede
sayıklarken yanıbaşında ölümcül hastan
bakmadan bakarkenki yıldızlara
bakışın var ya
ölü bir örümceği incelerkenki
sokulgan bir kediye okşarkenki bakışın
çoktandır beklediğin bir mektubu okurkenki
ve hiç beklemediğin birini dinlerkenki
bakışın var ya
kaldırımında karlı buzun üstünde
beş yaşında avuç olmuş çocukları görüp de
vitrinlerde pastalara ve kürklere bakarkenki
bakışın var ya

sevmediğin birini savunmak zorunda kaldığın zamanlardaki
sevdiğinin senden başkasını düşündüğünü sandığın [zamanlardaki
sana önem vermeyen bir devlet memuruna baktığın [zamanlardaki
sana önem vermiyormuş gibi görünmeğe çalışan bir [kimseye baktığın zamanlardaki
yakışıklı bir adamı azarlamak zorunda kaldığın zamanlardaki
çirkin bir adamı azarlamak zorunda kaldığın zamanlardaki
sana seni çirkin bulduğunu söyleyen birinin suratına [baktığın zamanlardaki
sana seni çok güzel bulduğunu söyleyen birinin gözlerine [baktığın zamanlardaki
seni çirkin bir suçla suçlayanı gene de savunmak zorunda [kaldığın zamanlardaki
yalanını yakalamış birinin yüzüne bakamadığın gibi bakarkenki
eskiden yaşamış olduğun ve güzel sandığın bir günü [düşünürkenki
öc almak istediğin ama gebe kaldığın birinin tehdidini [dinlerkenki
eskiden yaşadığın ve gizlemeğe çalıştığın sence güzel bir [günü düşünürken yakalandığında bakarkenki
kışkandığın ama belli etmemeğe çalıştığın bir kadını dinlerkenki
uyduruk kanıtlarla suçlandığında seni yargılayanların [gözlerine bakarkenki
çok sevdiğin birinin büyük bir başarısını öğrendiğin zamanki
bu ne sağlık bu ne şıklık diyenlerin yüzlerine bakarkenki
seni çok yorgun gördüm diyenlerin yüzlerine bakarkenki

caddede dalgın dalgın giderken kesip yolunu senden hesap
[sormağa kalkan bir alçağın gözlerine bakarkenki
ücretini ödemeyip seni kovan bir patronun gözlerine bakarkenki
ben bir emir kuluyum diyen bir memurun gözlerine bakarkenki
yapılacak birşey yok diyen bir doktorun gözlerine bakarkenki
bakışın var ya
çiftleşen atlara bakarkenki bakışın
çatışmış köpeklerle bakarkenki bakışın
bulut bulut bir kuzuyu burnunun ucundan öperkenki bakışın
geçip giden bir treni gözlerinle izlerkenki bakışın
reçeline sinek düştüğünde gülerkenki bakışın
bir park çiçeğini iğilip koklarkenki bakışın
vazodaki çiçeklere bakarkenki bakışın
ezilmiş kurbağaya bakarkenki bakışın
kurbanlık koyunlara bakarkenki bakışın
domates ekmek yiyen işçilere bakarkenki bakışın
sevdiğin bir giysiyi sevmediğin bir kimsenin sırtında
[gördüğünde bakarkenki bakışın
yardım etmek isteyip de edemediğin uzaktaki birinin öldüğünü
[duyduğunda uzaklara bakarkenki bakışın
çok sevdiğin bir içkiyi içerkenki bakışın
çok sevdiğin bir müziği dinlerkenki bakışın
çok güç bir sorunu tek başına çözmeğe çalışırkenki

tam o anda çalan telefona uzanırkenki
tam o anda kapıya koşarkenki
tam o anda ocağa bakarkenki
tam o anda mektubu açarkenki
tam o anda kitabı kapatırkenki

bakışın var ya

pencereden fırtınaya bakarkenki bakışın
öpüşürken gözlerini yumarkenki bakışın
ah o kadar çok ki senin bakışın

bütün bu bakışlarını ve daha binlercesini

toplayıp bir havana doldurup dövüyorum

dövüyorum bütün gece

dövüyorum bütün gece

sonra döküp kalıplara

önce büyük

sonra küçük

daha daha küçük sonra

yepyeni bakışlar yaratıyorum bakışlarından

onlarla bakıyorum kendime

ve bütün bu bakışlarını senin

çok iyi anlıyorum

SOYADIM ÜSTÜNE ÖZGÜN BİR ÇEŞİTLEME

soyadım
belâlım
şamaroğlanım!
çok kahrımı çekti çok
çok hırpalandı
ama hiçbir zaman yere bakmadı
dik tuttu kellesini
bilseydim eğer sözlerde bile saldırıldığını korkusuzluğa
korkmazgil deyip de sıçratır mıydım bokları üzerime
çile çektirir miydim garibe!
soyadım
belâlım
şamaroğlanım!

ey bana dost diyenler
ve ey benim düşmanlarım
siz bakmayın soyadımın *korkmazgil* oluşuna
korkağın
pısıriğın
aptalın tekiyim ben!
onun için bu kelepçe
onun için bu işsizlik
onun için bu yalnızlık
bu sıkıntı
bu öfke!
yağlı kuyruk kapmamışsam bu çakallar sofrasında
korkaklığımdan!
başımı çevirip bakmamışsam hişthiştlerine
sersemliğimden!
gözümü yummamışsam eğer pıspışlarına
aptallığımdan!
çığniyorsam dişlerimi
halkımın çoğu gibi
inanın ki ey dostlarım ve de ey düşmanlarım
ödlekliğimden!
siz bakmayın soyadımın *korkmazgil* oluşuna
şapşalın
enâyinin
hamşalağın biriyim ben!

doğrusunu isterseniz
benim bundan haberim yok
daha ben şuncacıkken
lâstik sapan atarken serçelere
masallarla uyurken

bol nineli bol karlı
bol bulgurlu az yağlı
bol düşlü bol ağırlı

kasaba gecelerinde
ve ekmeğe mama derken

daha ben
soyadımı babam almış pazardan
birgün çıkmış gelmiş eve
belletmiş hepimize:

kork de oğlum

kork de kızım

maz de oğlum

maz de kızım

gil de oğlum

gil de kızım

işte oldu *korkmazgil*

işte oldu bismillâh

işte oldu atatürk

işte oldu türkiye

işte oldu adalet

işte oldu hürriyet

işte bitti asalet

asalet tuuuuu

asalet yuuuuuu

asalet çüüüüüüşş!

ve gitmiş *şükrü baba*

tapulatmış nüfusa:

BİLİRİM BİLDİRİRİM Kİ

BUNDAN BÖYLE BİZE DERLER

KORKMAZGİL

KAHROLSUN EŞRAF SULTASI

KAHROLSUN EMPERYALİZM

YAŞASIN CUMHURİYET!

ne bilsin *şükrü baba*
ne bilsin başka yönden eseceğini uruuuuzigââârın
geminin dümenine
beylerin paşaların
osmanlı maşaların
ah ne bilsin *şükrü baba!*
dünyada birbaşına
dünyada yapayalnız
kalmış çakal çemberinde
n'eylesin *şükrü baba!*
sığır gütmüş kuzucukken
yumuş tutmuş yavrucukken
hasta düşmüş şuncacıkken
kalmış koca dünyada
kalmış elkapısında
oncacıkken *şükrü baba*
ölümden kurtuluş yok
yaşamaksa yazılmış alnımıza
amelelik *şükrü baba*
hizmetçilik *şükrü baba*
elkapısı *şükrü baba*
devlet zoru *şükrü baba*
n'eylesin *şükrü baba*
hangi kapıyı çalsa
ardında bir harâmi
hangi düğmeye bassa
karşısında zebâni
yüreği düğün sofrası
yumruğu toros kayası
ve öfkesi çekiç çekiç
şükrü baba'nın amma
n'eylesin ki *zamâne piç*
hırsız dümende
kurtuluş'la gidenler
dönmüşler *cumhuriye*'le
zâdeler tapu tapu
zâdeler senet senet
zâdeler banka banka
ve şirket şirket

n'eylesin *şükrü baba*?
bakmış ki yağma talan
cumhuriyet kılığında bir osman
bakmış ki
kapişan kapişana soyadlarını
yine kaçacak tren
atlamış sahanlığa *şükrü baba*
ve bağırılmış bin yıllık acısıyla:
korkmazgil'dir korkmazgil
korkmazgil'dir korkmazgil!
almış tren düdüğü düdüğü
vermiş dağlara:
korkmazgil de korkmazgil
korkmazgil de korkmazgil
yankılanmış dağlar taşlar:
korkmazgil de korkmazgil
yankılanmış sahipsizlik:
korkmazgil de korkmazgil
yankılanmış işsizlik:
korkmazgil de korkmazgil
karakollar şubeler vergi daireleri
candarmalar polisler
tahsildarlar mübâşirler ve gardiyanlar
arzuhalder dilekçeler umutlar beklemler:
korkmazgil de korkmazgil
ne bilsin *şükrü baba*?
korkmazgil diyeyim de
korksunlar benden demiş
korksunlar harâmiler
korksunlar da vurmasınlar
korksunlar da soymasınlar
korksunlar da ezmesinler
vurmasın beni açlık
vurmasın beni yokluk
korksun da kaçsın benden
eşitsizlik namussuzluk
demiş bizim *şükrü baba*
ne bilsin *şükrü baba*?
sığınmış *korkmazgil*'in kanatlarına

bana gelince
ey dostlarım düşmanlarım
sevgili kardeşlerim
korkaksam da
aptalsam da
pısıricksam da
göğsümü gere gere söyleyebilirim ki
ve siz de bilirsiniz ki
şu insan pazarında
utandırmadım *korkmazgifi*
ve gölge düşürmedim
emekçi *şükrü baba*'nın
o güzel andacına!

DURALIM İKİ İKİ

sen elini sıcak sudan soğuk suya sokmazsın
ben elimi sıcak sudan soğuk suya sokarım
nasılsın?

sen bir sofra bulmuşsun oturmuşsun mutlusun
ben sofrayı yaratmanın çabasıyla yorgunum
nasılsın?

üçten iki çıkartmaktır senin için başarı
ve dokuzu üçe bölmek
oysa ben başarıyı ikiden üç çıkartmakta bulurum
yetirmekte üçü beşe
nasılsın?

ne hallere düşmüşüz görüyor musun?
nerden nere gelmişiz biliyor musun?
devrimmiş kıyımış göçmüş zulümmüş
kör yoluna gitmekmiş gün ortasında
umurunda değil senin, eyvallah
ama benim umurumda
hem de şu dağlar gibi!

kibarsın sen
incesin sen
çıtıkrıldımsın

'böyle gelmiş böyle gider' sence bu

kabayım
öfkeliyim
delidoluyum

'böyle gelmiş böyle gitmez' bence bu

senin de var birşeylerin karnında

benim de

gebeyiz ikimiz de yarına

ne kuşku!

gel istersen çıkalım önüne yığınların

duralım iki iki

bir sen söyle bir de ben

görelim kimden yana hırçın kalabalıklar

bir sen haykır çelebim

bir de ben

görelim ne ses gelir karşı dağlardan

ne söyler bu vatanın taşı toprağı

ağacı kuşu!

kibarsın sen

incesin sen

çıtıkrıldımsın

senden doğan senin gibi

kibar

ince

tel duvaklı, çelebim

benden doğan benden beter

elleri al-bayraklı!

LEYLÂK GÜRÜLTÜSÜ

bense bulut sanmıştım, aman ne kıyak
demek leylâk çılgılığıymış bu mor gürültü

ben seni sevmiyorum, sen yalan söylüyorsun
sen yalanı vallahi çok güzel söylüyorsun
ben yaianı sevmiyorum güzeli seviyorum
sen güzeli vallahi çok yalan söylüyorsun
birdenbire karışıyor herbirşey
sen misin güzel misin yalan mıyım ben misin
ben güzele böyle tutkun olmasam
sen yalanı böyle güzel sevmesen
şu mayıs şu leylâklar şu mor gürültü
yine meryem sûretler yine minyatür yüzler
yine "serv-i revan"lar kuyruklu piyanolar
kızımsı oğlanımsı etimsi yatağımsı
demek ki etin ete leylâksal saldırısı
demek ki yine mayıs yine mayıstaymışız
yine akça pakça baldırları kızların kadınların
demek ki boş gitmiyor serüven trenimiz
demek ki biz şimdi, devrim türkölüyoruz
demek ki nakış nakış, aman ne kıyak
demek ki gökkuşağının altından geçiyoruz

sen gerçekten beni şimdi gerçekten görmüyorsun
bir romantik romanda benimle sevişiyorsun
benden gebe kalıyorsun beni somutluyorsun
bir başka ben yaratıyorsun korku filimlerinden
geceleri allahçısın sabahları bakkalcı
hem herkesle yatıyorsun hem herkesten kaçırıyorsun
harâmiler soysa seni, ipek dantel ve altun
demirciler dövse seni, bir kızıl lâle
en yumuşak yerlerinde en saldırgan dikenlerin
döllenmekse eski türkû, aman ne kıyak
dizlerin hep, böyle seren, karnın böyle hep güverte
mimozalar lotüsler ve çağırın kızıldeniz
eski gemi tekneleri, çoraklarda iskeletler
demek ki sakız değirmenleri, demek ki mayıstayız
demek ki gökkuşağının altından geçiyoruz

iki marul beş portakal, bir kilo yenedünya
yürüyorum yürüyorum bitmiyor saçlar
kadın sanıp baldırları, aman ne kıyak
iki baldır bir kadın, evrensel cumhuriyet
birzamanlar yine böyle baldırlaşmıştık
baldırlaşa baldırlaşa yataklaşmıştık
yataklaşa yataklaşa sömürgeleşmiş
köleleşe kullaşa mallaşa mülkleşmiş
ipek, kadın, baharat

ve fildişi gemileri atlas suların
"bir kırmızı gül ağzında ve mey kâsesi elde"
ateş taşır gibi o büyük kıyâmete
bir kurum bir kasıntı, aman ne kıyak
demek ki gökkuşağının altından geçiyoruz

şunlar dudak işte, düdüğüm, şunlar göz şunlar kulak
şunlar da kalça işte, düdüğüm, şunlar da meme
şunlar yılan derisi, şunlar da file
birinde kavun karpuz, birinde kaçak eşya
şunlara sukayağı, düdüğüm, şunlara dağ sporu
şunlara villâ işte, düdüğüm, şunlara köşk
şunlara özel şoför, düdüğüm, şunlara gecekondü
şunlara grev fonu, düdüğüm, şunlara banka fonu
sen bu gramofonu dinle dinle yat uyu

arada bir ça ça ça

vatan millet sakarya

şuna bulgur sevişmesi, güzelim, şuna da havyar
ben bulgur çocuğuyum, ayıpsa da güzelim, sen saray
senin bende kaçtığını ben sende kovalıyorum
ikimiz birbirimizi dehşetli tümlüyoruz
bir de beni durup durup itin ağzına
bir de bana düşman düşman, aman ne kıyak
demek ki gökkuşağının altından geçiyoruz

başımı kaldırıyorum ki çınar yapraklı
çınarın dallarında kumrular çiftler çiftler
sanki çınar yaprakları sessizce seviyorlar
sanki çınar biçiminde bir dünya oluşuyor
çöpçüler şafak şafak aşkları süpürüyorlar
bense bulvar diye diye bir dağa tırmanıyorum
kan doluyor izlerimin lâleli çukurlarına
dönüp seni özleyorum sendeki başkalığı
batağında döne döne bir uykulu gergedan
herkes birbirinden birşeyler kaçırıyor
herkes ateş taşıyor kör pişmanlığa
demek ki gökkuşağının altından geçiyoruz

heryanım kırık dökük heryanım diş yarası
donmuş kanı caddelerin, sokaklar pas içinde
kaşlarımın arasında yıldızlı bir koca dağ
kuluncumun ortasında bir kahpe bıçak
bense mayıs sanıyordum, leylâk gürültüsüymüş
bu kılıkta gelirmiş buralara demek ki
eli yüzü kan içinde mayıslar
demek ki pek de yanılmamış elimiz ayağımız
perşembenin gelişi çarşambadan belliymiş
demek ki gökkuşağının altından geçiyoruz
aman ne kıyak!

KADİR USTANIN BARAKASI

sarmaşıklar güller sarmış
incecikten
küçücükten
 sıcacıktan kapısı penceresi
domatesler çiçek açmış
 döl dökmüş salatalıklar
ıslak bir tabloya bakar gibi baktım
kokladım barakasını
 kadir ustanın

betonarme blokların arasındaydı
yüksekten bakıyorlardı betonarmeler
 beyazlar zencilere nasıl bakarsa

kadir usta pilânyayı kalem gibi kullanır
bir pasta bıçağıdır freze
becerikli ellerinde kadir ustanın
kalıpçısıdır kadir usta
doğramacı yazar sigorta karnesinde
oysa birinci sınıf mobilya ustasıdır
makinist kadir usta
topraktan da iyi anlar
ekmeğin pişkininden
yoğurdun mayalisından
nasıl anlarsa
son derece de düşkündür yuva yapmağa
yuvasını güllerin arasında yapmağa
ve ateşler taşımağa avcunda
sabah akşam yuvasına

toprağa betonu kendisi döktü
kendisi biçip çaktı tahtalarını
ve kendisi çekülledi güneşe
barakasını
kablo çekti lâmba taktı barakasına
kunduz nasıl yaparsa yuvasını yalnızbaşına
dağların
ağaçların
ve suların ortasında
öylece yapıp girdi barakasına
atölyeler ustası
küçücük ücretlerin kulu kölesi
kardeşim kadir usta

karanfiller yetiştirmiş
soylu
sıcak
katmer katmer karanfiller
yediveren g ller sarmış barakasını
kan damlası
kar güzeli
Çingene alacası
kayısılar şeftaliler elmalar
asmalar kirazlar amlar hanımelleri
bir çift kirpi gelip yerleşmiş küçücük bahçesine
bir çift cırcır böceği küçücük bahçesine
bir çift de serçe
bir çift de kumru kuşu küçücük bahçesine
gelip yerleşmiş
balaban'dan bir bahar tablosuna değer gibi ellerim
ya da vivaldi'nin yazına
umutlu şiirlerine bizimkilerin
okşadım bahçesini kadir ustanın
  çocuğu civil civil çevremde
güzel pişmiş azşekerli tepside
oturdum akşam serinliğinde bahçede
konuştum domateslerle biberlerle sarmaşıklarla
konuştum elmalarla kaysılarla g llerle
Öptüm gagasından dişi sereyi
minicik burnundan tuttum kirpiyi
uurdum gelinb ceğini işaret parmağımda
birazcık da rakı içtim galiba
kendimi tutmak için
kalın telden birkaç da şarkı türkü
şuramda kabaranı susturmak için
ve sonra çocuklara yıldızları anlattım
yıldızların hiçbir şey demeden dediklerini
mavi mavi anlattım çocuklara
ve ayak seslerini dinlettim çocuklara
kurtuluş günlerinin

ne çiftlikti istediği

ne de köşk

halkı sıcak

halkı tok

umutlu bir ülkenin sevilen başkanıydı

kardeşim kadir usta

yeter ki horlanmasın

çalınmasın emeği

yeter ki aç ve sefil

dolaşmasın sokakta

işçi arkadaşları

üstelik

dehşetli de bana benziyordu bıyıkları, kadir ustanın

sevindim

EVLER VE DÜNYALAR

dün gece yine *muhammed* vardı evlerinde
-evleri gecekondu-
oturup başbaşa allahı konuştular
lûtfunun ihsanının sonsuzluğunu
nîmetinin rızkının sonsuzluğunu
"n'eylerse güzel eyler"liğini
"kime niyet kime kismet"liğini
"beş parmağın beşi bir mi"liğini
"ona devlet buna evlât"lığını
"bu dünya bir penceredir"liğini
tespih çekip çay içip konuştular
iki kantar odun daha attılar cehenneme
okumuşu uyanmış attılar cehenneme
inanmazı güvenmezi attılar cehenneme
beş yavru doğurmuştu evin kedisi
ikisini fare yapıp yemişti
borçlarını dertlerini günahlarını
-allah günah yazmasın-
fiyatların durmadan yükseldiğini
ahlâkın durmadan alçaldığını
dünyanın sonunun yaklaştığını
tespih çekip çay içip konuştular
dün gece yine *muhammed* vardı evlerinde
-evleri gecekondu-

dün gece yine *beyfendiydi* evlerindeki
-evleri köşk-
oturup başbaşa devleti konuştular
eshamları tahvilleri istikrazları
emisyonu enflasyonu yatırım yüzdesini
çimentoyu demiri petrolü konuştular
beş fabrika kurdular on sendika yıktılar
sıfırları doğurttular payları pompaladılar
gözde adamlarını meclise getirdiler
işsizleri yurt dışına sepetlediler
partilere çekidüzen verdiler
okulları gözaltına aldılar
arsaları kapatıp kurtardılar vatani
solculara sövdüler vahdettin'i övdüler
kitapları yaktılar kalemleri kırdılar
şiddet tedbirlerini yeniden görüştüler
örgütlenme konusunda yeniden anlaştılar
son bir provasını yapıp faşizmin
kısa günün kazancını haklıca bölüştüler
gece hayli ilerlemiş ve son bulmuştu gündem
viski içip başbaşa, yorgunluk çıkarttılar
kaçak seks filimlerini kasadan çıkarttılar
öyle çok güldüler ki dehşetli terlediler
köşkün köpekleriye çok kötü uluyordu
zatürree korkusuyla perdeleri çektiler
durup durup dinlediler dışarısını
dışarda düdük seslerinden başka şey yoktu
dün gece yine *beyfendiydi* evlerindeki
-evleri köşk-

ONUN YERİNİ Mİ SORUYORSUN?

oradadır işte o
seni hangi türkü ağlatıyorsa
hangi söz vuruyorsa seni taa yüreğinden
oradadır işte o
iyi bak ona!

düşmanın gözlerine bakar gibi bak ona
dostunun gözlerine bakar gibi bak ona
birgün karın olacağın
birgün kocan olacağın
birgün çekip vuracağın
birinin gözlerine bakar gibi bak ona
oradadır işte o!
onu sen tanıyorsun
onu sen biliyorsun
yaşıyorsun onu sen
bütün gün bütün gece
etinde
kemiğinde
işinde yaşıyorsun
iyi bak ona!

kurt kuzuya nasıl bakar açlıkta
oradadır işte o
kuzunun yönsüzlüğe bakışındadır!

bak oraya
bak aynaya

senin gözlerindedir!
geceki güzel düşü gözlerinle izliyormuşcasına sabahleyin
[yataкта
ellerinden uçup gidenin ardından bakıyormuşcasına
"ölürüm de vermem seni ellere"nin gözlerini görmek
[istiyormuşcasına

dikkatle bak oraya
oradadır işte o!
tut ki senin hastan şu yataktaki
tut ki senin oğlun şu sehpa da sallanan
tut ki sen kovuldun işinden
bakar gibi hastaya
bakar gibi sehpayı
bakar gibi suratına seni kovanın
dikkatle bak oraya
oradadır işte o!

candarmannn seni sessizce süzüşündedir
gardıyanın bezgin bezgin göğüs geçirişinde
yargıcın gözlerini senden kaçıırışında
salonun bilen gözlerle susuşundadır
dikkatle bak oraya
oradadır işte o!

bu akşam çok mu bağıırıyor gazete satan çocuk
küçük memur haşlıyor mu girip çıkını
otobüsün sürücüsü sert mi yapıyor
çocuğunuz yere bakıp yutkunuyor mu
tırış olmak gelmiyor mu bu sabah içinizden
taranmak gelmiyor mu
çat diye mi kapatıyorsun radyonun düğmesini
ucuca mı ekliyorsun sabahları sigarayı
sık sık sokak mı değıştiriyorsun bir anlamsız nedenle
dalgın mı biniyorsun dolmuşa
paranın üstünü almayı mı unutuyorsun
hersabah birşeyler mi eksiliyor sofranda
geçen hafta yeten para bu hafta yetmiyor mu
gülüşün donup kalıyor mu ağzının kıyısında
dikkatle bak oraya
oradadır işte o!

işbirlikçi gazetelerin başlıklarında
makaslanmış haberlerin şaşkınlığında
fiyatların çılgınca yükselişinde
yapıların mantar gibi serpilişinde
yine de milyonların yuvasız kalışında
işsizliğin artışında ekmeğın küçölüşünde
paraların biryerlerde çığlaşışında
yasaların durmadan zorlanışında
düşünceye zincir vurulmasında
ve kimsenin kimseyi takmamasında
elden ele dolaşmasındadır fısıltı gazetesinin
dikkatle bak oraya
oradadır işte o!

bittik be abiciğim diyorsa eğer şoför
gazeteyi bağlarken sövüyorsa mürettip
niçin süt yok diyorsa gözleri çocuğunuzun
bir kadehcik birşey yok mu diyorsa baba
eşyanızı toplayın diyorsa evsahibi
ne olacak bunun sonu diyorsa eğer köylü
patlasın da kurtulalım diyorsa dargelirli
okuyup da n'olacak diyorsa eğer çocuk
kadın eti taşıyorsa cakalı arabalar
geceleeri ağlıyorsa yoksul yatağında kızınız
kimin kimi ihbar edeceği belli değilse
dikkatle bak oraya
oradadır işte o!

ve senin baharlar gibi yüzün
aydın ve umutlu gülüşün
göğsünü gere gere yürüyüşün mü kesiyor soluklarını
hergece bir itlik mi düşünüyorlar
kurşun mu ip mi hapisâne mi
düpedüz cellâtlık mı düşünüyorlar
dikkatle bak oraya
oradadır işte o!

herzaman her yerde bizimledir o
ve kurtuluş yoktur ondan
iyi bak ona!

ÇOK ESNEYEN KADINLARA AĞIT

hiç boş durduğunu görmedim ben anamın
durmadan çocuk doğurur
durmadan hamur yoğurur
siler süpürür diker pişirir yur yıykar artırır anam
eker biçer kaldırır
kalanlarla kalır anam
ölenlerle ölür anam
bunlar da yoksa eğer
oturur bir köşeye
o güzel yüzünü dayar avcuna
sıcak sıcak
ince ince ağlar anam
bana ağlar
sana ağlar
bize ağlar
hepimize
herkese
herşeye
kuşlara bulutlara
kışlara yağmurlara
sıcak sıcak ağlar anam

yâni ben
hiç görmedim anamı
işin dışında
iş midir anam mıdır
hangisi yakın bana
anlıyamadım

UZAKÇIL

neden böyle uzak uzak, neden böyle ey uzakçıl, işte hastan
[burada
acımaksamış işte burda, sevmekse işte burda, neden uzak ey
[uzakçıl?
nedir sende bu tutkunluk, uzaklarda cançekişen bir sarıya
[ey kaçak
ağlamaksa işte burda, sarıysa işte sarı, neden uzak ey uzakçıl?

mavi mi istiyorsun, yeşil mi kırmızı mı pembe mi mor mu, yak
[artık şu ışığı
tutulmaksamış işte burda, kül olmaksamış işte ateş, neden uzak ey
[uzakçıl?
bırakıp neden böyle, neden böyle bu yakını, elinin gölgesindeki
gitmek mi sanıyorsun sen yoksa güzelliği, neden böyle uzak
[uzak ey uzakçıl?

ah n'olurdu bilebilsek, gitmek denen o yorulmaz kuş nedir
hüzünse büyük gitmek, sen bir hüzün ülkesisin neden uzak ey
[uzakçıl?
sevmekse uzak gitmek, attın bütün köprüleri, gemilerse yaktın
[çoktan
bak yiğitsen şu küllere, avcundaki şu küllere, neden uzak ey
[uzakçıl?

pencere bir gitmektir, öfke bir başka gitmek, silâh sesi başka
[gitmek
batıp batıp çıktıkça dalgalarda, halka halka döner başında
[karanlıklar, neden uzak ey uzakçıl?
kim sevmiş ölümün sarı sırtlak yüzünü, sevilen yalnızca ölmeyi
[istemektir
uzaklarda aramaksa, bil ki nefret yalnızlığı, neden uzak ey
[uzakçıl?

içki hızlı bir gitmektir, delirmekse çok çok hızlı bir gitmek
herkes kendi yörüngesinde bir küçücük kırık çizgi, neden uzak
[ey uzakçıl?
özmekse özlediğin, belki kanat sesidir o, düşsel bir albatrosun
gitmek bir çin şarkısıdır, ağaçsız bir ağaçta bir pembe çiçek,
[neden uzak ey uzakçıl?

küçük kuşlar işledim gel, gel işte bak mavilerden astım güllü
[perdeleri duvarlarıma
yeni döndüm yıldızlardan, birazdan balıktayım, neden uzak ey
[uzakçıl?
tüfeğim sıcak daha, kurdumsa cançekişiyor ürkek kuytuda,
[boğazım kuru
birazdan resim de yapacağım, ellerimi kurulayıp marşlara,
[neden uzak ey uzakçıl?

bu benim son turuncum, bu sonuncu turuncuyu kötü
[kullanacağım
ey postacı getir artık, getir yazılmamış mektuplarımı, ben artık
[onlardayım
ey gürültü kop artık, ey kampana çal artık, bitti uzaklık
hastası dizlerinde, özlemi gözlerinde, çoktan öldü uzakçıl
dolaşan belki bir güz yelidir
bırakılmış bu kentin sokaklarında

VAKTİNDE GELMEYEN

*"toplanıp toplanıp gelmen yanıma
yüreciğim yaralıdır güzeller"
deliktaşlı ruhsatı*

iyilik de
kötülük de
vaktinde gelmeli insana
gelecekse
vaktinde gelmeyen saltanatın da
vaktinde yoklamayan felâketin de
anasını
avradını

vurmuşsun yıllaryılı soğana yumruk
yavan ekmek allah demiş oturmuş başköşeye
güzel günler geçip gitmiş
uzak şenlikler gibi
kan susmuş
diş dökülmüş
neden sonra etler gelmiş
neden sonra meyvalar
meyvalar ki bahçe bahçe
neden sonra içkiler
içkiler ki selli sebil
gel aslanım
gel yiğidim
gel güzelim gel
gel atıl kollarıma!

kulaçtan kalmış kollar
deniz gelmiş

tutmuyor diz
şişmiş yürek
dalak dersen dağ gibi
gelmiş orman
gelmiş kayak
gelmiş su

gel aslanım
gel yiğidim
gel güzelim gel
gel atıl kollarıma!

taylar gibi koşuştuğu günler damarda kanın
kalmış taa gerilerde

göz kırpar yolculuklar
mavi gözlü
harman saçlı geziler
gel aslanım
gel yiğidim
gel güzelim gel
gel atıl kollarıma!

*"geceleri uyku girmez gözüme
zâlim yastık diken oldu yüzüme"*
der bizim türkü

yorgan ipek
güzeller sıra sıra
aşk gani

gelgör ki
hacıvakkas çoktan binmiş elarabasına!

demez misin
böylesi varlığın da
böylesi saltanatın da
böylesi mutluluğun da
anasını
avradını

ŞİİRDÜŞÜM

bir şiir yazayım ki diyorum
ne ki yazmak?
bir şiir çizeyim ki diyorum
ne ki çizmek?
bir şiir yontayım ki
ne ki yontmak?
bir şiir şakıyayım ki
ne ki şakımak?
bir şiir koşayım ki
bir şiir yüzeyim ki
bir şiir vurayım ki
bir şiir seveyim ki

hepsi de boş
hepsi de hiç
nedir ki boyamak birbaşına?
nedir ki şakımak birbaşına?
nar dalda esnemelidir
ben nar deyince şiirimde
kokusu gelmelidir gül bahçelerinin
gül deyince şiirim
ve ben devrim deyince
dağlar birbirine yaslanmalıdır
yetmiyor
yetmiyor bana sözler!

ben bir şiir dolaşırsam bulvarda
benden alıp çoğaltsalar kömürdekiler
benden alıp çoğaltsalar pamuktakiler
benden alıp çoğaltsalar tütündekiler
ben bir şiir dolaşırsam bulvarda
taş kıranlar söyleseler dağlarda
kentlerin göbeklerinde beton dökenler
kerpiç damlarında uzak ve yetim
hastânenin aklığında kimsiz kimsesiz
ve demirparmaklıkların ardında suçsuz
bekleşenler söylese
herkes birbirinden alıp söylese
okulun kapısında ak yakalı öğrenci
sınıfın kapısında güleç öğretmen
günlük işinde memur
kuytular da gözgöze dudakdudağa
sevgililer söylese
biri başlar başlamaz meyhanede
bir başkası getirse gerisini
bir şiir söylesem ki diyorum
başı sonu olmasa
tükenmese bitmese
bir küçücük bozkır çayı inceden
bir kocaman kızılırmak
çoğala
kalınlaşa

bir şiir
bir şiir söylesem ki diyorum
öpüşmenin tadı olsun içinde
gerinmenin tadı olsun içinde
susamanın
su içmenin
kavuşup kucaklaşmanın
tadı olsun içinde

bir şiir
bir şiir söylesem ki diyorum
şıra gibi köpürsün
süt gibi mayalansın
döllensin insan gibi
hem herşeyi kucaklasın bir anda
hem herşeyin özlemiyle tutuşup yansın
tıpkı
benim gibi!

(1972)

DOSTUM
BENİ
ANSIN DİYE

vardım bir mor kayaya bir çocuk sesli suya
su akar bülbül bülbül
-canım dostum-
yüreğim gümbür gümbür

bir kocaman mavi güneş başımda
döner de döner başım
"sevdâ değil bu bir hışım"
domurur öfkem özlemim
-canım dostum-
dünya gider ellerimden
evren dökülür

gök zengin
buralarda
bulutlar
kalyon kalyon
toprak dersin
-canım dostum-
kırk avcılı bir geyik
yitirmiş yuvasını
eşi kalmış hangi dağda
kim öper gözlerini
kim sarar yarasını!

ekini göğhermeden
-canım dostum-
kuzuyu ana karnında
meyvayı çiçekteyken
kızı oyun çağında
satıyorlar
-canım dostum-
durmadan satıyorlar
dipsiz bir kuyuya taş atar gibi
atıyorlar canlarını günde beş öğün
atıyorlar kör kuyuya yaşamak sanıp
kesik bir kol gibi çırpınıyorlar

ben sana buralardan
ben sana ne alayım
burda herşey ince ince
tüy gibi

böcek ince
nakış ince
kuş ince
-canım dostum-
kuş ince!
burda herşey kalın kalın
dağ gibi

ağrı kalın
acı kalın
dert kalın
-canım dostum-
dert kalın!

ben sana buralardan
ben sana ne alayım
yarın çarşıya varayım
bir top bulut
bir top güneş
bir top umut
-canım dostum-
bir top düş
ve bir top da
-canım dostum-
âmentüye hüvelbâki!

bir sıcak somun aldım
-canım dostum-
yarısı arpa
yarısı çekmiş gider abdülhamid'e
yarısı durmuş bakar cumhuriyete
yarısı yanık yanık hitit kağnısı
dolanır yedi dağın dokuz ardını
bir erik dalı kırdım
-canım dostum-
yaban yaban aşısız
pıtrak pıtrak meyvalı
ve ürkek
diken diken
çevrem çakal ıslığı!
bir sel taşı
-canım dostum-
evlerin duvarından
yuvarlanır gider arşa
yuvarlanır gelir arştan
kırk yılda kırk milyoner
-canım dostum-
kırk madrabaz yenibaştan

ben sana ne alayım
ben sana buralardan
it izi
eşek fışkısı
bir parça da kuru tezek
-canım dostum-
gelinlerin ellerinin kınası
bir demet de kara diken
kavgasıdır kahrıdır buraların
bir avuç da bozkır tozu
savrulan umududur bozkırın
bir de mısır koçanı
-canım dostum-
yarısı kemirilmiş

ve bir tek de nazlı kamış
uzamış da
incelmiş de
sararmış da
-canım dostum-
kurumuş da
kül olmuş!

tezeği korsun rafa
-canım dostum-
durur rafta kitap kitap
tozu pudra diyerek
-canım dostum-
tıraştan sonra
dikenleri salonun başköşesine
andırır belki beni
fışkıyı çağdaş biblo
-canım dostum-
kamışları ince saz
sel taşına gelince
ister kendi başına
-canım dostum-
ister başkalarının
ve bir de
şu eşkiya satırlar
-canım dostum-
bunaldıkça büyük kentin yalnızlığında
sıktıkça sinemalar tiyatrolar kumarlar
okursun ara-sıra!

vardım bir mor kayaya bir çocuk sesli suya
su akar bülbul bülbul
-canım dostum-
yüreğim gümbür gümbür!

PİRZOLA

siz ki
bir tek günü bile oh diyerek geçirmediniz
geçirdiniz mi?

siz ki
kuzu dolma yemediniz, örneğin
pirzola dişlemediniz
çöp değmeden çürüdü dişleriniz
yalan mı?

siz ki
öpmediniz, örneğin
ve hiç öpülmediniz
geceler düş-azması
gündüzler umut
dudaksızlıktan buruştu dudaklarınız
yalan mı?

siz ki
yatmadınız biyol olsun ipeklilerde
su gibi kumaşlara sarınmadınız
sarındınız mı?

boşuna kepçeleşip durdu zavallı kulaklarınız
bunca yaşadınız da
iyi birşey duymadınız
işitmediniz

çöplükten
çirkeften
çirkinlikten başka birşey görmedi gözleriniz
gördü mü?

peki ne kök yediniz bunca zamandır?
yâni siz gelmeseniz dünyaya
kısır mı kalırdı kurbağacıklar?

bana bakın
bırakın düdüklüğü
çat diye çatlamak istemiyorsanız eğer öfkeden
dağıtıp suratını birinin
 gölgenizle yatmak istemiyorsanız eğer kodeste
sonu yoksa bu dünyanın
sonu varsa bu yaşamın
üç günlük konukluksa görüp göreceğimiz
 girip sövün
 çıkıp sövün
 dostlarım
 anasına avradına kızına kırsrağına
 gelmişine geçmişine sülâlesine
 yatıp sövün
 kalkıp sövün
 dostlarım
bilirim bildiririm ki
öpüşmenin şehveti var sövmekte
kuytu kuytu buluşmanın
sulu sepken sevişmenin
 şehveti var sövmekte
ve mâdemki bir porsiyon pirzoladır bir sövgü
demek ki iki sövgü
 hâzâ kiral sofrası
 dostlarım

düşünmeden hiçkimseyi
düşünmeden hiçbir şeyi
hiçbir yeri düşünmeden
ama düşünerek herkesi
düşünerek herşeyi
düşünerek heryeri
bütün alçaklıkları
bütün kahpelikleri
bütün deyyuslukları
sövün ağızdolusu
sövün yürekten!

sövgüler de
övgüler de
kuşlar
kelebekler
ve arılar gibidirler
koptularmı yerlerinden
varacakları yeri
konacakları yeri
iyi bilirler!

GIYİM KUŞAM ÜSTÜNE

saçlarını en güzel kestirmelisin
hadi ne duruyorsun kestirsene
hadi kestirip de gelsene
niçin kestirmiyorsun
saçlarını neden öyle en güzel kestirmiyorsun
kestirip de gelmiyorsun neden öyle en güzel
hadi kestirsene saçlarını en güzel
kestirip de gelsene kollarıma

tertemiz sular dökünmelisin şakır şakır
uzandığım yerden duymalıyım suların şakırtısını
çağıl çağıl bir derenin güneşli çakıllarını andırmalısın
sessizce saklamalıyım ipek giysilerini
çırılçıplak ortada kalmalısın
saklamağa çalışmalısın o güzel morlarını
saklamağa çalıştıkça daha bir çıplanmalısın
güneşli bir damla gibi düşmelisin gözlerime
hadi artık açsana musluklarını
şakır şakır sularda parıldasana
ıslansana inci inci
açsana morlarını
çeksene sedef çakıllı gümüş sulara beni
gelsene kollarıma!

güzel güzel kokulara hiç de gerek yok
ama istiyorsan

kokabilirsin

bu karışık yağlarlı bu rezil kokularlı sokakta

bu pis gazetelerli bu iğrenç haberlerli

bu kirli mendillerli bu çirkin biçimlerli

bu nobran suratlarlı bu kentte

kokular da elbette, eğer istersen

varlığından daha büyük olmalı yokluğun

anlıyor musun

sen varken çok güzelmış çok genişmiş gibi gelen bana şu ev

sen yokken çok çok kötü

çok çok çirkin

çok çok karabasanlı

gelmeli bana

hadi ne duruyorsun yunsana arınsana

hadi ne duruyorsun açsana pembelerini

yıksana hücremin duvarlarını

itsene şu karayı az öte

patlatsana şu kızılı

moru yedeklesene

pembeyi çimdiklesene

niçin gelmiyorsun kollarıma

ayakkabıların da güzel ve şık olmalı
niçin olmasın?
dizden yukarı gidiyorsa sana eğer
elbette dizden yukarı, niçin olmasın?
pantalonsa seni güzel
elbette ki pantolon, niçin olmasın?
memelikse
memelik
boncuksa
boncuk
yakışanı neyse sana, elbette
niçin olmasın?
züptürükçe olmamalı senin dokunduğun şey
yokluğunda bile senin
bana senden birşeyler getirmeli
soyunup dökünüp bıraktıkların
satmışız da alnımızın terini
hünerini emekçi ellerimizin
satmışız da saçımızın bir tek kılını bile değmiyenlere
on yerine bir almışız
gün olmuş aç kalmışız
gün olmuş utanmamışız saflığımızdan
tanrı misafiri saymışız
kapımızı çalan her yoksunluğu

eh o zaman başka elbet
o zaman da pırıl pırıl öfkeler giyinmelisin
bâdem çiçek açar gibi bozkırda
açmalısın güzel öfkelerini
ve tabanca bıçak gibi
bilinçler takınmalısın
öylece gelmelisin kollarıma
hadi artık bekleme
hadi ne duruyorsun
hadi patlatsana çiçeklerini
çiçekli bir dal gibi bıraksana kollarıma sıcaklığını
bekleyen kollarıma
hadi artık gelsene!

KEKLİKÇE

(koro için bir çiftleme)

kayada keklik şakır

ay bebek oy bebek aylım bebek oy
yaralarım durmaz balkır

ben ölem

kayada çifte keklik

ay bebek oy bebek aylım bebek oy
bağrımnda tahta beşik

ben ölem

keklik gitmez kayasından

ay bebek oy bebek aylım bebek oy
kan damlıyor gagasından

ben ölem

su yokuşa akar mı
şimşek yuva yıkar mı
vurmuşlar yiğidimi
koymuşlar kan içinde
öc yürekten çıkar mı?

gece geçmez gün bitmez
ay bebek oy bebek aylım bebek oy
kimseler haber etmez
ben ölem

bozkırda beşik sallanır
sallan beşik sallan beşik
oy balam
sallanır da ballanır
yüreğim delik deşik
bebek bebek oy bebek
gün gelir bebek dillenir
dillenir de kavgalara yollanır
kahpeliğin sonu var mı?
ben ölem

gülsuyuna bandıraydım
bebek seni bebek seni oy bebek
ak günlere emzireydim
ben ölem

TRAVEN'DE BULUŞMAK

bir roman yaşadım *traven*'den
(ben *traven* diyorum
ve diyeceğim
ingilizler *triyvin*
birindeki o kalın ses
kanlı ormanlarında meksika'nın
başkaldıran baltalarının güneşli parıltısını verir bana
meksikalı suçsuz oduncuların
ikincisi
o kanlı ispanyol don'larının
kurşun ve kırbaç ısıklıklarını)

bir roman yaşadım *traven*'den
kızılderililerin vataniyle benim ülkem arasındaki yolun boyu
[kadar sevdim kızılderilileri
ve üzüldüm doya doya
öfkelen dim
yaralı bir yukatanlı at sürercesine
ben burada ankara'da
onlarsa meksika'da yukatan'da
çökelek koymuş da anamın yufkasına
birlikte dürmüş gibiyiz
birlikte yatmış gibiyiz
anadolu'nun zindanlarında

traven'e gelince
sahi kim bu *traven*?

adamda da yürek varmış - e breh breh

kristof kolomb'un yelkeni sanki

adamda da göz varmış

erkenci bir teleskop

adamda da sevgi varmış

öfke varmış adamda!

o gösterdi

ben gördüm:

meksika'da cengel

kan içindeydi

etleri parça parça

kızılderililerdi

etlerinde kurşun kırbaç ve ateş

kızılderililerin

ve kolonyal şapkaları altında

o satır suratlı ispanyol don'lar

yakar gibi ormanları

biçer gibi bahçeleri

zencileri

melezleri

kızılderilileri!

ulan insaf

insaf ulan!

akbabalar urubular götürsün etlerinizi

akrepler yılanlar sivrisinekler

o rezil leşlerinize

ulan insaf

insaf ulan!

yahu kim bu *traven*?

alaman mı ingiliz mi rus mu türk mü yunan mı

karslı mı konyalı mı

nereli bu *traven*

nece demiş bu adam

nece kızmış bu adam

nece sövmüş bu adam

nece gülmüş bu rezil kapkaççıların

leşçil suratların

bir bilen yok mu?

heeey

kediseverleri bütün dünyanın

kuşseverleri

köpekseverleri bütün dünyanın

karınca incitmezleri!

hey sinemaseverleri bütün dünyanın

romankeşleri

müzikkeşleri

barışkeşleri

sevenler *traven*'i ve sevmeyenler

at sürercesine öfkelenenler

sen de

sen de

hepiniz

kaldırın ellerinizi

boru yapın ağızınızda

haykıralım hep birlikte:

KÖKÜNÜ KURUTUYORLAR KIZILDERİLİLERİN

BU ANTILOP

BU GAZAL

BU CEYLÂN DAMARI İNSAN SOYUMUN

KURUYOR YAPRAK YAPRAK

SOLUYOR GÖKKUŞAĞININ YEDİ RENGİNDEN BİRİ

GÖÇÜYOR ÜLKE GİBİ

DÜNYAMIZIN KIZILDERİLİLERİ

şubatın onaltısı
yıl bindokuzyüzyetmişiki
ben okudum bir *traven*
ben yaşadım bir *traven*
ben buluştum *traven*'le

öfkede:

işsizdi insanlarım
hastaydı insanlarım
okulsuz ve ışıksız
umarsızdı insanlarım

ben buluştum *traven*'le

o gösterdi meksika'nın cengellerini
ben gösterdim *traven*'e

bozkırda vuruşanları

bastım dilekçemin altına
ad yerine yumruğumu!

AKARSUYA BIRAKILAN MEKTUP

*incecikti
göl dalıydı
dokunsam kırılacaktı
dokunmadım
kurudu*

gitme, sonbahar oluyorum, sonrası hiç
ağaçlar bükmesinler n'olursun boyunlarını
neden akşam oluyorum tren kalkınca
kırlangıçlar birdenbire çekip gidince
mendiller sallanınca neden tıkanıyorum
öyle çok acımasız ki öyle birdenbire ki
az önceki çiçekler nasıl da diken diken
gitme, sonbahar oluyorum, sonrası hiç

o sularda çimdik, bitti; köprüleri geçtik, bitti
o elmanın tadı orda, o kuş çoktan öttü, bitti
artık çocuk değiliz, susarak da birşeyler diyebiliriz
günler devlet alacağı, yıllar bir kadehcik buzlu rakı
oyunlar oyuncaksı, oyuncaklar eski şarkı
kavaklara oklu yürek çizip duran o çakı
nerde şimdi nerde şimdi, nerde o kan sarhoşluğu
gitme, sonbahar oluyorum, sonrası hiç

NEDİR Kİ GÜZEL OLAN?

yaşamak ne güzeldir ne de çirkin
yaşamak
yalnızca yasaıdır evrenin
soğuk
uzak
ve bencil

soğuk da
uzak da
acımasız da
yalnızca birer lâftır
lâftan ibaret
yaşamak da ölmek de şu evrende ey güzel
gündüzü ve gecesidir sürekliliğın

bak şu köprü ne güzel
şu köprüden geçen tren ne güzel!
güzel olan köprü müdür tren midir hey canım
şu trenin şu köprüden sel gibi geçişi mi?
güzel olan şu trenin şu köprüden sel gibi geçişi mi
yoksa alıp gitmesi mi bir güzel yüzü
dayanılmaz bir çift gözü
çıldırta bir sıcaklığı
hey canım!

bir güzel yüz niçin güzel
alıp gitmek niçin güzel?
güzel olan şu şimşekli sağanaktır belki de
bu şimşekli sağanakta
 şu trenin şu köprüden
 sel gibi alıp gitmesidir sevdiğimizi
 hem de düdük çala çala
 hey canım!
ve kalmaktır belki de
 çekip giden bir trenin ardında
 sırılsıklam sağanağın altında
 törensiz bir heykel gibi
 hey canım!

bir salkım üzüm gibi o güzel yıllarımızı
ayakları altına
çirkinliklerin
aldatan yemlerine cinayetlerin
koşuşan balıklarız
pis kargaşada
bu karışık tümceler
bu şifre bataklığı
bu kokuşmuş bilincaltı
bu yalan
yıllarca boğuş boğuş boğuş
yaşamak diye
kanından kan
yıllarca
etinden et
ve çok renkli bir düşün tam ortasında
göğsünde hep
o sırtkan karabasan
umut umut umut umut
hep umut
şarkılar birdenbire ağıtlaşıyor
su kokuyor bardağımda, sütüm ekşiyor
tabağımda bir lokma et
yürek yürek çırpınıyor
hey canım!
sürekli bir koşturmaca
sürekli bir işkence
işsiz kalma korkusu
ve çıt diye kitlenince yürek denilen kilit
parmaklarda kala kala
ucuz tütün kokusu

neresi güzel bunun
neresi sevilesi
neresi vazgeçilmez
hey canım!
evi aşmış içimin bayrakları
çağlar ötesinde dalgalanıyor
güzel olan belki de bu
hey canım!

sen ey

en azgın selleri durduran elim
ışıkta ışığa koşturan beynim
şimşeklere kilit vuran
şaşkına çeviren yerçekimini
yenilmez beynim

değişensin

değiştirensin

yaratansın sen

yarattın bunca güzelliği bunca bin yıldır

kan pahasına

yine yaratacaksın

yine ve çok çok

ve korkunç yaratacaksın

güzel olan belki de bu

hey canım!

vakit yok

yıldızlara dokunuyor yüzyılın ucu

galâksiler başladılar homurdanmağa

herkes kendi ölüsünü vursun sırtına

atlasın amansızca geçip gidene

yer kalmadı hey canım

bu kokuşmuş gömütlükte

bizlere

HOROZUMU DAMDAN DAMA

bir sabah uyandım ki kasıklarım kıllanmış
suyum acı
ekmeğim küs

kapım ters
pencereler dersiniz

*"el işte
göz oynaşta"*

bir teki kafkas dağlarına bakar pabuçlarımın
öbür teki yelken açmış akdenizlerde

alıp başımı gittim

ormanları geçtim gittim
denizleri aştım gittim
bir ben öttüm boran boran

bir karşıki dağlar öttü:

güzelim

güvercinim

bülbülüm cerenim kuğum karacam

nerdesin sen

nerdesin!

içimde minârelerin merdivenleri
dön dön allah, git allah
yeraltı suları kulaklarımda
afrika'nın tamamları
türkistan'ın davulları
zurnaları malatya'nın
kulaklarımda
karıncam kanatlanmış
şıram köpürmüş
domurmağa başlamış kanatlarım
dünyam cendereleşmiş
aç yattım tok uyandım
atıldım o ışıktan o ışığa
ne varsa uçan kaçan
ne varsa konup göçen
doldurdum düşlerime
yatırdım dizlerime:
güzelim
güvercinim
bülbulüm cerenim kuğum karacam
nerdesin sen
nerdesin!

kaç kez çiçeklendi kırazlar
kısraklar kaç kez kulunladı kimbilir
kaç kez yumurtladı balıklar
anlatmadı kimse birşey
anlatmadı trenler
anlatmadı uçaklar
anlatmadı taşranın çarşıları
o çokbilmiş sokaklar
demedi kimse birşey

bir akşam gün batarken döndüm evime, bitkin:
dalgalanmış dalgalanmış durulmuş su
esmiş esmiş yorulmuş yel
yaprak aç yaprak dökme yaşanmış cümle ağaç
ne sokak eski sokak
ne kapı eski kapı

yüzler çoktan çekip gitmiş
dökülmüş sırları aynaların
gel bakalım gel dediler
gel bakalım kafes kuşu

belle şunu

öt şunu!

biri hapis, dedi vurdu yatırdı
biri vatan, dedi aldı götürdü
birj kesti kanadını bu kuşun
biri kırptı kuyruğunu törenle
güzelmiş

güzellikmiş

kaldı işsizliğin kafdağlannda!

güzelim

güvercinim

bülbülüm cerenim kuğum karacam

nerdesin sen

nerdesin!

şaşmakmış yanlış yere yaşadığımız
suya kılıç sallamakmış kaskatı kesintiler
ben şaştım
elimde kılıç şaştı
bulutlar döne döne varıp dağları aştı
ocak yok
kazan taştı
bulgur yok
pilâv pişti
orada bir işkence
orada bir işsizlik
orada bir yalnızlık
kaygusu bana düştü

kaygusu güçsüzlerin
kaygusu işsizlerin
kaygusu çirkinliğin
kaygusu yanlışlığın
kaygusu bana düştü

haykırsam neye yarar
o rüzgâr gitti gider!

SİNİRLİ GÖSTERGELER

eski yılı
yeni yıla
bağlıyan gece
yorgunum
sinirliyim
hırçınım

eski yılı
yeni yıla
bağlıyan gece
kuzeyde kar fırtınasında
kurtların ortasında
birbaşımayım

kayık ve kuş yapmışlar
eski yılın takviminden çocuklar
yenisini çoktan çivilemişler
karşı duvara
kaldırmışlar duvağını haspanın
bir elinde bir güvercin
bir elinde bir bıçak
ağız lâf dolu

eski yılı
yeni yıla
bağlıyan gece
tabağımda yemeğim buz
bardağımda içkim yarım
dünyamızı dinliyorum
arasından çığlıkların
kahkahaların
dışarıda kar karışık bir yağmur
sulusepkenine benzemiyor anadolu'nun
bir cinayet öncesi
bir çıldırtan sessizlik bu
eski yılı
yeni yıla
bağlıyan gece

çankaya çok karanlık
çok ışık
camlarında görkemli yapıların
renkli noel çamları
yedi renkli âvizeler
sımalara püsküllere dolaşık

evimizde ne çam dalı
ne de kibar soytarılık
bekler gibi bir bilinmez baskını
oturmuşuz cancana
yüzyüze
sınırsınıra
dolaşıyor suskun yüzlerimizi
bir sessizlik kelebeği
çığlık çığlık
yatıyorlar sulusepken altında
kahpece vurulanlar
kimbilir daha kimler
kaçımız
kaçımızın boş kalacak yataklarımız
içim
karmakarışık

yok artık bir yararı
dişimizi sıkmanın
sıkmamanın dişimizi
yok artık bir yararı
lâmbayla suçlu aramanın sokakta
bir yararı yok artık
öldüren işte orda
ürkek
korkak
ve karanlık
ama işte şu anda
kurtarmıyor bunu bilmek
sulusepken altında
çürüyerek yatanları

eski yılı
yeni yıla

bağlıyan gece
tuzakta kurt gibi uluyor içim
kemiriyor kafesinin demirlerini
birdenbire bir aslan
tabağımda bir elma
yanında bıçak
bardağımda içkim yarım
boşalmış şişe

eskiden
natürmort derlerdi böylesine
oysa ben yaşıyorum
oysa elim bıçakta
oysa şişe boşalmış
sigaram dudaklarımda

bilmiyorum
belki de sinirliyim
belki de kaçıyorum günümden
belki de birlikte içiyoruz
bardak
elma
ve ölüm

çocuklar kuş ve kayık yapmışlar
eski yılın takvim yapraklarından

(31 aralık 1970, ankara)

ALİ ÖZOĞUZ'UN ARDINDAN

bir yerde iki kişi gülüyorsa
 üçüncüsü *ali*'dir
bir yerde üç kişi gülüyorsa
 dördüncüsü *ali*'dir
bir yerde beş kişi gülüyorsa
 altıncısı *ali*'dir
bir yerden gürültülü kahkahalar yükseliyorsa
 orada mutlaka *ali* vardır

gitti *ali*

hayır, trenle değil
hayır, uçakla değil
vapura da binmedi
otobüse de
dolmuşla da gitmedi
hayır, yürümedi de
sadece gitti *ali*

eskiden görürdü kimlerin güldüğünü
bu kez görmedi

öyle çabuk

öyle çabuk

öyle çabuk gitti ki

vakit bile bulamadı başını çevirmeğe
göremedi kimlerin ağladığını

(ankara, 12 temmuz 1975)

BİR UCUNDAN GÜNE GİRMEK

daldan yaprak düşer gibi
gün buluttan çıkar gibi
akar gibi kaddan kaba
toprak suyu emer gibi
 uyanıp bakıyorsunuz
sanki gecelerdir kirpik çalmamışsınız
sanki tanımamışsınız uyku kuşunu
 uçurmamış sanki sizi dağlar ardına
altında karyolanızın
üzerinde masaların
üstünde sehpaların
ve pencere önlerinde
odalardan odalara
yumuşak bir sessizlikle
 küme küme oynaşan kedi yavrularıdır
 akşamki konularınız:
 'seçimle mi
 seçimsiz mi?'
 'tavandan mı
 tabandan mı?'
 'altyapı mı
 üstyapı mı?'
sevdikleriniz size bakıyorlar karşı duvarda
 resim resim
 çizgi çizgi
 ve düş düş

'biz hangi düşünce mirasını yadsı mışız ki?'

diye suçluyor lenin

katlamış bırakmışsınız komodinın üstüne
amado'dan 'gecenin çobanları'

katlamış bırakmışsınız

'doğanın diyalektiği'

katlamışsınız

birkaç sol derginin son sayıları

geçmiş sayıları gazetelerin

bırakmışsınız

bilen ve bağışlayan gözlerle bakıp duruyor gece lâmbanız

uzanıp çıt diye söndürüyorsunuz

ve sessizce giriyorsunuz

sessizce bir ucundan

bir yeni güne

bir kadın uyuyor bir yanınızda

kapalı kirpiklerine

çıplak omuzlarına

göğsüne bakıyorsunuz

burnunuzda taptaze

bir çift kaysı kokusu

satıcının sesi birden

turfanda çilek kokuyor

oysa eski topluyor

kırşehirli bir köylü

sanki hiç yatmamış gibi kalkıyorsunuz

hergünkü boyutlarına çekiliyor ne varsa ortalıkta

lâmba masa radyo kitap sandalye

ortalıkta ne varsa

yüzünüze su çarparken haberler takılıyor kulağınıza

oysa çalan korsakof'tur aynada

oysa siz şostakoviç dinliyorsunuz

bir 61 pikasso'su bir anda

gecikmiş bir bozukbiçim

aynada kendi yüzünüzsünüz
yüzünüz düşler içinde
aynada kaç bininci baskısı tanıdık yüzünüzün
birdenbire bir acem minyatürü
oysa siz rodrigo dinliyorsunuz
ve bir buda yontusu
terliyor göbekteşinde
son model bir ford geçiyor sol kulağınızdan
sağınızdan sabahçı bir yolcu uçağı
istanbul'a adana'ya beyrut'a şam'a
mig'lerini sovyetler'in
amerikan f-104'lerini
ve fransız miraj'larını
bir alârm sireninde içiçe duyuyorsunuz
bağımsızlık diyorsunuz
asya'lar afrika'lar güney amerika'lar
oklar tanklar tamburalı tüfekler
kara kara bulutları savaş uçaklarının
ve savrulan iskeletler
kimbilir kaç bin yıldan!
bulutlar şimşek şimşek yağmurlaşıyor
ekinler boy atıyor tedirgin harmanlara
vatan satıcıları altunlu zebaniler
kandan silah süzenler
yarının düşmanları

yeniden okumak geçiyor içinizden
çocukluk günlerinizin babacan donkişot'unu
ve sinek şaplağını
şap diye indiriyorsunuz
dünden kalmış bir sinek vızıltısına
bakıyorsunuz ki pencereden
şeftali çiçek açmış bahçede
bakıyorsunuz ki pembeden
serçeler sevişiyor yeşilde
öpüyorsunuz güneşi ellerinizde
öpüyorsunuz güneşte ellerinizi
açıp pencerenizi
yeşil bir sinek gibi
sessizce uçuyorsunuz
görünmez kanatlarınız
bildik adımlarınız
alışkın kollarınız
uykusuz gözleriniz
ve sızlayan yüreğinizle
yaşanmamış bir güne
bir ucundan

dilinizde dünden kalma bir türkü
bir ezgi kırıntısı
karışıp gidiyorsunuz kalabalığa

AÇLIK SĖNFONİSİ

bir 'ki üç
bir 'ki üç
açıldı çöplüğün görkemli karnı
günaydın sabah
günaydın kedi
günaydın köpek
günaydın çocuk
günaydın adam
saçıldı kaldırırma
saltanatı ve korkusu
bir mutlu azınlığın
ellerine baktı cellât
bir 'ki üç
bir 'ki üç

der
kara dağlar gibi kalabalıklar
asya'da
afrika'da
amerika'da

ah şu karnım bir doysa
doysa da dağlar gibi olsa
kalabalık kalabalık inse gözkapaklarım
ipek ipek girsem tok uykulara
uzun uzun yataklara serilsem
uzun uzun, yumuşacık, akşam sularca

ipeklerce yapraklarca t ylerce
dalgalarca mavilerce morlarca
salıncakta bebelerce toklarca
ah Şu karnım bir doysa
ah Şu karnım bir doysa
doysa da dağlar gibi olsa
bayramları tutsam tutsam kaldırsam
savaşları yapsam yapsam bitirsem
serilsem kumsallara temmuzlar gibi!

ah Şu karnım bir doysa
doysa da dağlar gibi olsa
ellerim nah, böyle böyle, yaylalı
ayaklarım tren tren, cumhuri!
kavrulmasa tohumum, d l m kan t k rmese
ışıkları bir doldursam karanlıklara
salıversem mandaları sulara
aygırları aygırları döllere
bođuŐsam tarlalarla fabrikalarla
vursam davullara vursam ha vursam
bir biğime soksam Şu ortalığı!

ah Şu karnım bir doysa
doysa da dağlar gibi olsa
olsa da yüzüm gülse
gülse de g ller ağsa
ağsa da inci sağsa
sağsa da Şafak s kse
s kse de barış gelse
gelse de iyi gelse
gelse de d zden d zden
iki sizden bir bizden
gitse de iyi gitse
ah Şu karnım bir doysa
doysa da dağlar gibi olsa!

KONUŞUR BİRGÜN

böyle susmaz bu ağaç
yeşerir ince ince
çiçeklenir güzel güzel
meyvalanır tatlı tatlı
her yaprağı bir dil olur dillenir
anlatır gördüklerini
anlatır bir bir
konuşur birgün

bu kaldırım bu bulvar
çözülür birgün dili
bu beton yığıntının
susar mı şu pencere
susar mı duvar
gün olur devran döner
her karışı bir dil olur dillenir
anlatır gördüklerini
anlatır bir bir
konuşur birgün

konuşur dağdaki kuru kengerler
anlatır yazıdaki tek düşmüş ahlat
bırakılmış değirmenler yıkılmış su yolları
karanlık ağızları mağaraların
kuytuların tekleme kayaları
şu kerpiç dam
şu küllük
tanıklık eder birgün
anlatır gördüklerini
anlatır bir bir
konuşur birgün

bugün günlerden salı
çarşambası var bunun
cuma susarsa eğer
cumanın ertesi var
hiçbir şey gizlenemedi taa baştanberi
su sustu
rüzgâr konuştu
taş sustu
duvar konuştu
çaktılar isa diye bir büyük dönemeci çarmıha
çaktı isa milyonları
yüzyılların çarmihına
hiçbir şey gizlenemedi taa baştanberi
cellât sustu
ip konuştu

bu zulüm
bu işkence
bu soygun.
burda bitmez bu oyun
kapatılmaz defteri hiçbir namussuzluğun
anlatır birgün
anlatır ip
anlatır kurşun
anlatır kırbaç
anlatır bir bir
konuşur birgün

SİMON DÖ BOVUAR'A APAÇIK MEKTUP

sayın *simon dö bovu*
doğrusu

çok güzel gözlemleriniz var
"kadın, bu meçhul" üstüne
ve çok güzel gözlemlerinizden de güzel
hârika deneyleriniz
"erkek, bu malûm" üstüne

siz olmasaydınız eğer
şu belâlı yüzyılda
inanınız ki bana lûtfen
kadın denen

o çok çok bilinmeyenli denklem
o cennet
o cehennem

çözülmeden kalacaktı karanlıklarda
sayın *simon dö bovu*

ve kimbilir ne zaman
ve kimbilir nerde nasıl
hangi meçhul *iskender*

bir kılıç darbesiyle bu kördüğümü
kadın denen o meçhulü
itecekti aydınlıklara

bereket siz geldiniz de sayın *simon dö bovu*
ve bir de *mösyö sartr*
şu kadar milyarda yürekli iki kişi
verdiniz de elele
kafakafaya
bitirdiniz bu işi
aydınlıklar getirdiniz
bu karanlık dâvamıza
fransa'da kuşkusuz
isveç'te kesinlikle
almanya'da yüzdeyüz
hollanda belçika danimarka
ve saygon'da yüzde beşyüz
kazablanka şanghay beyrut
ve yankili filoların fink attığı bütün limanlarında dünyanın
yüzde binbeşyüz
sömürülen topraklarda mutlaka
pazarlarda elbette
elden ele dolaşıyordur
o eşsiz görüşleriniz
"kadın
bu *meçhul*" üstüne
bir ekmeğe - meselâ
bir şişe süte
bir dantelli külot
-ne bileyim-
bir vizon kürke
bir spor arabaya
-meselâ-

bir akşam içkisine - sözüngelişi
bir kalantor yemeğe - meselâ
bir villâya bir köşke
bankada bir hesaba - meselâ
bir çekimlik eroine esrara
Isd'ye, meselâ
yâni sözüngelişi
ne gelirse usunuza işte ona, meselâ
hani şu
insanın içini gıdıklayan ne varsa yeryüzünde
ona işte - meselâ
özgürce
bağımsızca
ve tastamam kişilikli
ve hiç kimseden korkup çekinmeyerek
yâni ödünsüz eşitlikli
tam eşitlik içinde
satıyorlardır kadınlar etlerini
kaldırıp yıldızlara bacaklarını
korkusuzca meydan okuyorlardır
erkekler saltanatına

yalnız
bir nokta var
sayın *simon dö bovuar*
bilmem ki
saatleri nasıl geri çalıştırmalı
kadın denen o meçhul"ü
bilmem ki nasıl alıştırmalı
fareden korkmamağa?
üstyapısal bir olay mıdır bu korku
yoksa altyapısal mı
bir önemli sorun da bu
sayın *simon dö bovuar!*
emperyalizm denilen o sinsî o sığışık o pis canavar
bırakıp da tankı topu uçağı
binbir kılıktaki *cıa şeytanlarını*
-ne bileyim-
bırakıp da satılmışı uşağı
atomu hidrojeni biryana atıp
fare tümenleri beslemeğe kalkarsa - meselâ
nasıl etmeli?

evet bir de şu var yâni
hani şu
ayakta işeyebilmek
işeyememek
yâni şu
eksiketeklilik sorunu!
bana inanınız ki lûtfen
sayın *simon dö bovuar*
o başbelâsı kompleks
-üzülerek söylemek zorundayım ki-
bizlerde de var
biz sakallılar da ne yazık ki
artıeteklilik kompleksi taşıyoruz
ve müthiş bozuluyoruz
bu işe!

çünkü efendim
ne zaman çıksak çişe
boy hedefi gibi dikilip dursak
hele de çokça kaçırmışsak şarabı
bidon bidon birayı yuvarlamışsak
caddeler de karanlıksa o saatlerde
gölgeler dantel dantel
bana inanınız ki lûtfen
kurt kapacak sanıyoruz mereti
korkuyoruz
korkuyoruz
sayın *simon dö bovuar*
dehşetli korkuyoruz!
korktuğumuz içindir ki
gizleyecek bir köşecik arıyoruz
mereti!
azıcık tehlikesiz
azıcık tehlikeli
yâni serüvenimsi
-ne bileyim-
sıcacık bir köşecik!

işte size
çetin mi çetin
çözûmsüz mü çözûmsüz
başbelâsı bir kompleks!
bana inanınız ki lûtfen
saldırganlığımız filân
ne *samson*'ta pazularımızdan geliyor
ne de yavuz sultan bıyıklarımızdan!
saldırganlığımız bizim
işte bu başbelâsı
bu iflâhsız
artıketekliliğimizden geliyor
yâni korkumuzdan
sayın *simon dö bovuar*!

ve yine inanınız ki bana lûtfen
ekonomik ve sosyal ve siyasal ezikliklerden de beter koyuyor
[insana
bu hınzır kompleks!

düşünsenize azıcık
sayın *simon dö bovuvar*
bezirgânlar bezirgânı *mister sam* bile
artıkmalını sokuşturacak bir delik bulamamanın o savaşsal
[çılgınlığı içinde
saldırıp duruyor
her önüne gelene!
kore'yi bir *mardin dövmesi* gibi taşıyor
o sarışın
o kılsız poposunda
viyetnam'da ovuşturuyor
nâzik neticesini!
şimdi de ortadoğu'da
uşaklarla maşalarla satılmışlarla
amsterdam resimleri çektiriyor
üçbuçuk atarken petkası!
ve şimdilik
yıldızları paspaslıyor
ak baldırlı bacakları kapitalizmin!

evet

sayın *simon dö bovuar*

bu işler böyle biraz!

üföcekler münasip yerlerinden sayınlı senatörlerin
o dişlek

o şımarık

silâh ve kan bezirgânları

ve de düdük düdük ötecekler pek sayınlı senatörler de
münasip yerlerinden:

savaş

savaş

savaş!

daha savaş

çok çok savaş

hep savaş

kahrolmalı kurtuluş!

buna da barış diyecekler

buna da demokrasi

buna da dostluk

aptallarla satılmışlar

ve çomak sokanları da tekerlerine

vurup yatıracaklar

vurup yatıracaklar

sayın *simon dö bovuar*

ki bitmesin sömürü

ki bitmesin uşaklık

bitmesin orostopolluk

vıcık vıcık bir toplumda

çürük bir et parçası

ve sıkılmış limon gibi

o çöplükten

bu çöplüğe

yaratan ellerimiz

sayın *simon dö bovuar*

biz bunları biliyoruz
biz bunları yaşıyoruz
hergün
her saat

fakat
huysuz bir at gibi
tepinip duruyoruz
kovmak için sinekleri
hepsi bu!

evet
sayın *simon dö bovuar*
bir de şu
kızlık zarı sorunu
yâni halkçası masalcası
kızıoğlankız
meryemanamız!

belki de bilirsiniz
bizde düveleri boğaya gösterirler
-herhalde sizde de böyleydi bir zamanlar-
şimdilerde baytara gösteriyorlar
-sizde de böyledir herhalde şimdi-
yâni baytar döllüyor düveleri
döllüyor ama
haspacıklar bir kez bile
dönüp de bakmıyorlar baytar beyin suratına
esmer misin a yiğidim
sarışın mı kumral mı
zengin misin yoksul mu
tam benim dengim misin
demiyorlar bir kez bile haspalar
kaldırıp ıslak burunlarını havaya
koklayıp ineksel bir ciddiyetle havayı
takılıp *tino rossi* sesli boğaların ardına
düşüyorlar o engin çayırlıklara
isterse
sönmüş olsun ateşleri
sayın *simon dö bovuar!*

ve durmadan dayak yiyor günahsız baytar bey de
işkilli karıcığınan:

"sarışın mı kumral mı
benden daha güzel mi
daha mı çok cilveli
daha mı çok ateşli
behey erkek bozuntusu
behey şarapçı köpek
sen beni kimlerle aldatıyorsun
söyle bana
söyle bana
nedir bu isteksizlik!"

yâni demem şu ki biraz
doksandokuz sıfatı cenâbı rabbülâleminin
ve kızoğlankız
meryemanamız!

belki siz de bilirsiniz
-bilmemeniz olanaksız-
pilici piliçlikten kurtaran horoz
olsa da kör
topal
yoluk
ve kıtıpiyoz
o mutlu piliçlik günlerini andıkça madam tavuk
-niçin anmasın?-
gözlerinin önünden gitmezmiş
o kör
o topal
o yoluk
ve o kıtıpiyoz horozcuk!

siz buna ne dersiniz
siz fransız feministleri
bilmiyorum pek ama
bunu bizim köylüler böyle bildiriyorlar
sayın *simon dö bovuar!*

tavuk
inek
ve de eşşek bâbında
herbiri bir ordinaryüs *froyd*'dur bizim köylülerin
bilirler de "*alt kapıdan zamkinos*"u gerdekte
siyasette üst kapıyı tıklatırlar
nedense?
tıklatırlar
ve yutarlar zokayı!

yâni demem şu ki biraz
sayın *simon dö bovuar:*
kızlık mızlık falan fıstık
zar mıdır perde midir
pilâv mıdır zerde midir
her neyse işte
hiçbir önemi yok gibi görünüyorsa da sizce
yâni ki sölâ nö fe riyen'se de
bizim buralarda son derece önemlidir bu mesele
son derece!

bilincaltı denilen o bataklığı
bizimkiler görmüşler gibi geliyor bana
*froyd*lardan çok önce!
diyelim ki kuruntudur
piliçlerde bilincaltı
piliçler anımsamazlar
o şaşkaloz horozu
ama ya insanoğlu
o da mı anımsamaz
mösyö *pavlov*'u?
peki madam, ya bilincaltı?
bilincaltı yoksa eğer
anımsamak yoksa eğer
ne farkı var şu eşyadan
ne farkı var şu maldan
insanoğlunun?

*"dedim dilber yanakların dişlenmiş
dedi zülfüm değdi tel yarasıdır"*

kah kah kah kah!

sonra bir de şu var yâni:
belki de bilmezsiniz ama
sayın *simon dö bovuar*
bizde delikanlılar
"kadın denen o meçhul"e
kancık eşşek gerçeğinden varırlar!
şöyle bir düşünün ki lûtfen
algılayın ki *sinemaskop*
pek de dudak bükülecek çeşitten
bir gerçek değildir bu!
nasıl buldunuz bu tabloyu
sayın *simon dö bovuar*?
görmek için bu gerçeği
ne yüksek matematik
ne de astronomik giderli yolculuklar
gerektir size
gelseniz buralara
görseniz buraları
öyle sanıyorum ki
ağrı dağı'ndan da büyük olurdu
bir başka kompleksiniz!

ah
bilseniz nasıl üzülüyorum
beni nasıl düşündürüyor kara kara
boyunları günah gerdanlıklılı papazlarınız!
küllenmeğe başlamasın yürekteki o ateş
soğumağa yüztutmasın kütür kütür ten
doğuştan evliya sanabilir
kendini insan!

ne bütün kadınlar *simon dö bovuar*'dır dünyada
sayın *simon dö bovuar*
ne de bütün erkekler *sartr*!

bakın

işte arenalar:

bir avuç fırtınadır arenalarda
dişsiz karanlıklardan koparılıp
güneşli alanlara fırlatılan
o şimşekli boynuzlarıyla boğalar
ve bir demet kanlı güldür
kılıç yüzlü ölüme saldırması
o şimşekli boğaların

bakın

işte tarlalar:

kırılmış taşaklarıyla balta gibi boğalar
boyunduruk boyunduruk
salya sümük
öküz olmuştur

bakın

işte salonlar:

allanıp pullanıp milyoner kokonalar
o yaldızlı salonlarda
kızoğlankız
yıldız olmuştur

bakın

işte erdemleri kapkaçtalizmin:

itilip kaya gibi gerçekleri marksizmin
manyaklıklar
bunaklıklar
kitap kitap söz olmuştur!

kavgamız bizim
artık eteklilik
eksik eteklilik
kavgası değil

kavgamız bizim
emek-yemek
kavgası
sayın *simon dö bovuar!*

bize öyle gelir ki
-bilmem buna ne dersiniz?-
dokununca toplumun altyapısına
o nâzenin altyapısı da düzeler
"kadın denen o meçhul"ün
üstyapısı da!

o zaman
ne kucak dolusu sakalı *marks*'ın
ne de *roza lüksemburg*'ün cascavlak yüzü
kara kara
derin derin
düşündürüp durur bizi
sayın *simon dö bovuar!*

bilmem
buna ne dersiniz
siz fransız feminist egzistansiyalistleri!

evet
oturup şimdi
bir güzel gülmece yazmalıyım
şu evrene
ve büyük kavgasına yaratanların
bir çift bacak arasından bakanlar üstüne
sonra da bir patron bulup
okutup üç beş kuruşa bu gülmece üzüntümü
bir güzel kafa çekmeliyim
artık etekliliğin şerefine!

DAVUL

sıcak gelir

pamuktan hey tütünden hey ottan hey

haber gelmez gurbetten

davul çaldım

davul çaldım

duyan yok!

zulüm gelir

kancıktan hey kahpeden hey puştan hey

dostluk gelmez muhanetten

davul çaldım

davul çaldım

duyan yok!

"ben yürürüm yana yana"

kıpırdar düşer yola

kömürdekiler

kıpırdar düşer yola

pamuktakiler

kıpırdar düşer yola

tütündekiler

sesim büyür tarlalarca

yollarca

fabrikalarca

ır o yana

bir bu yana adımlar

davul çaldım

davul çaldım

duyan var!

ikinci bölüm

BAŞKA BAHÇELERDEN

bu bölümdeki şiirler, 1973-1974'lerde almanya'da, irak'ta ve türkiye'de yazıldı.

'kelepçemin karasında bir ak güvercin' adlı kitabımdaki 'marta' ve 'aus der türkay' adlı şiirler, ilgileri düşünülerek, bu kitabımın bu bölümüne alındı.

a/

*ah şu sopa sesli alman
kızları*

KUZEY

bende kuzey
ya yemyeşil bir cam bilye
ya da ak bir porselendir
yuvarlak bir sibirya

bende kuzey
ak tenli
balıketi
kızıl saçlı bir kadının
erkek diye çıldıran
en karanlık yeridir

çiçekleri çok renkli
çiçekleri parlak
iri
ve uzak
hârika bir vitrin sanki
hârika bir tül ardında
çılgın çocuk resimleri
ama soğuk
ama uzak
ama mum

güneşi biraz kare
biraz kalın bir keman
biraz ekşi bir dudak
çok öpülmüş ve kaymış sınırları
biraz ince bir dudak
bende kuzeyin

bende kuzey
tül ardında pembe bir yüz
ben korum gözlerini yerliyerine
ben korum bakışlarını
burnunu ben çizerim bu yüzün
ağzını ben
ve koşarak inerim
güneş merdiveninden

ben ki türkiyeliyim
portakal güneşlerin
yonca gölgeliklerin
öpüşken çocuğuyum
bir salkım yeşil üzüm
bana kadınları kuzeyin
ve öpüşmek bir kuzeyli kadınla
fırtınalı bir yağmurda
kurt ve geyik seslerinde
sigara tütürmektir

RUHUR RUHUR DEDİKLERİ BİR ÇELİK BİLYE

adına *ruhur* demişler
 almanya'da bir almanya
ruhur demek baca demek
 motor
 dişli
 elektrik
 demir
 bakır
 ve çelik
ruhur demek işçi demek
 oluk oluk alinteri
 güneş güneş göznûru
 arı arı el hüneri
adına *ruhur* demişler
 almanya'da bir almanya

daha ben tanımazken babamın suratını
bilmezken dünyadaki yerini yurdumuzun
sallanıp dururdu bu *ruhur*
 beşiğimde mavi boncuk
konuşurdu bir atlas
 hem de gotik almanca
anlatırdı bir atlas
 hem de "*doyçland über alle*"
ve bir galon bira içmiş bir alman
 ıslatırdı notlarımı durmadan

birgün çıkıp geldim bu *ruhur* bölgesine
ih lerni doyç, ih bin türk
ve de fizik kimyayı
ve de matematiği
 döner buldum havada
 bir çelik bilye gibi
iyi mi!

bu *ruhur* bölgesinin ikibin metre derinliği
belki üstünden de kalabalık
ne belki'si?
elbette kalabalık!

bu *ruhur* cehenneminde
babalık
ötedünya masalının *pis* kulları yanmıyor
has kulları yanıyor şu zavallı ölkemin
babalık!

eğer göçerse birgün
yerkürenin bir yanı
burası mutlaka *almanya*'dır

eğer göçerse birgün
almanya'nın bir yanı
burası mutlaka bu *ruhur* bölgesidir

dünya sanki bir kar topu
ve bir çelik bilye sanki bu *ruhur*
kar topunun üzerinde
eriyecek bu kar topu
inecek göbeğine bu çelik bilye
bu kar topunun

dünyada da demir varmış
dünyada da kömür varmış
dünyada da ateş varmış
dünyada da soluk varmış
vay babam vay!
biryanda sap savursun
topraksız köylü
biryanda çelik bilye kavursun
alaman'ın krup'u
bu ne yamuk dünya bu be
bu ne çirkin dengesizlik böyle bu!

DOKTOR BÜLENT'E TÜRKÜ

düsseldorf'tan İstanbul'a
uçak oldum uçtum geldim
onbirbinden dünyamıza
baktım baktım şaşıtm kaldım
haydi *doktor bülent* haydi
kafayı çekmenin vakti
bir votka daha!

ah n'olaydım n'olaydım
bir astronot bir kozmonot olaydım
çıkaydım yüzbinlere beşyüzbinlere
bakaydım dünyamıza ay'dan merih'ten
bir yıldız harmanında yönümü şaşıraydım
hangisi bizimkisi nerde dünyamız
kentimiz sokağımız evimiz nerde
evren değil mübârek
deli kızın çorbası!
şaşıra da oralarda kalaydım
haydi *doktor bülent* haydi
kafayı çekmenin vakti
bir votka daha!

demek şu gümüş lekecekler milyonluk kentler, he mi?
şu ışıklı çizgiler koca koca nehirler?
peki neden iri iri görünmüyor yıldızlar
armut gibi düşmüyorlar ellerimize?
demek o büyük savaşlar şu altımızda
krallar padişahlar dükler kontlar kontesler
yâni şimdi patronlar parlâmentolar
bankalar fabrikalar şu altımızda
casusluk örgütleri ipler kurşunlar
grevler gösteriler mitingler, he mi?
yâni şimdi şu tekeller holdingler filân
yâni şimdi *hak tuuu* deyip tükürsem
ah nasıl da üzöldüm nasıl da *doktor*
şu minicik dünyadaki büyük gürültülere!
haydi *doktor bülent* haydi
kafayı çekmenin vakti
bir votka daha!

mâdemki yukardayız mâdemki tepelerde
dil bilmeye gerek kaldı mı *doktor*?
ne yazık ki az sonra istanbul'dayız
belki de yağmur yağıyordur istanbul'a denize
neylersin ki bu kavga sokakta veriliyor
sokakta vuruyorlar adamı arkasından
ve sokaktan kaldırıyorlar ölüsünü adamın
az sonra sokaktayız, öyle mi *doktor*?
dön ulan minik dünya, dön altımda fırıl fırıl
sen de ey güzel hostes, ver bakalım bir votka!
lûtfen sıkın kemerleri
tutun lûtfen çişinizi
iniyoruz dünyamıza!
hayır *doktor bülent* hayır
votkanın vakti geçti
bana bir tek mazhar osman!

İT BOKU VE KENTSOYLU

ben şimdi ötelerdeyim
alpler'in ötesinde
manş'ın azıcık berisinde
güneşin kuzey odasında
elmaları yeşil yeşil
üzümleri yeşil yeşil
suları kadınları
bakışları yeşil yeşil
ben şimdi yeşillerdeyim
bir çift yâkut küpedir kulaklarımda
yemyeşil kuş sesleri

en pahalı itlerini dünyanın
en pahalı zincirlere vurmuşlar
zincirleri ellerine almışlar
ellerini sokaklara
ellerini yataklara
ellerini sofralara salmışlar
kurtulmuşlar yalnızlıktan
yalnızlığı itlemişler
krup'lu kentsoylular
hangi semtte it boku çok
o semtte varsılar oturuyor
hangi kentte it boku yok
o kentte yoksulları alamanya'nın
buralarda kentsoyluluk
it bokuyla ölçülüyor güzelim
it bokuyla tartılıyor

itleri pek severim bilirsin
ama işte her nedense
bir garip hüznün veriyor insana
kentsoylunun bu itsel yalnızlığı

ben şimdi ötelerdeyim
alpler'in kuzeyinde
manş'ın biraz berisinde
ben şimdi ötelerdeyim
gülüşleri yeşil yeşil
öpüşleri yeşil yeşil
özlemleri karanlık
bir çift yâkut küpedir kulaklarımda
yemyeşil kuş sesleri

GAGASI KIRILMIŞ BİR LEYLEK

adalet divanı'nı lahey'in
okul sıralarından tanıyorum
neyin adaletiydi
kimin adaletiydi
unuttum şimdi
bildiğim şu ki yalnız
lahey'deyim şu anda
adaletli sarayın kapısındaayım

şu lahey'in evleri
aman yar güzel yar canım yar
ev değil de resim sanki
ev midir resim midir
canım yar
resim değil ev sanki
dükkanları caddeleri parkları
dükkan değil cadde değil park değil
vallahı resim sanki
dükkan sanki
cadde sanki
park sanki
kırmızısı sarısı yeşili kahverengisi
kanatlanıp gelip konmuş lahey'e
uzakdoğulardaki sömürgelerin
aman yar güzel yar canım yar
burada mı konuşulmuş adaletimiz
vay canına vay!

burası amsterdam
lahey'in yanibaşı
duymuştum da adını
görmemiştım bu avrat pazarını
karanlık
karışık
gizemli sokaklarında
bir kerhane kokusu
amsterdam'ın

zencisi
asyalı
avrupalısı
paletteki boyalar gibi yanyanalar
amsterdam'da
erkeği ve dişisi
yaşlısı ve körpesi
apışı kıllanmış da
kıcına kar yağmış da
başka başka denizlerden
balıklar gibi
kocaman bir akvaryum
şu amsterdam
kimi geçmiş günlerine ağıyor vitrinlerde
karanlık
ve uzakçıl
kimi birşeyler aranıyor
yanıp tutuşanına
ve kayıklar dolaşıyor yorgun kanallarında
amsterdam'ın
soğumuş bir kadında aranır gibi

eşşek olmak birşey değil
insana asıl koyan-
yalandan eşşek olmak!
yâni barış beklemek
yâni adalet
bu korsanlar kralı
sömürgeler aslanı
lahey'den amsterdam'dan!

REN TEDİRGİNLİĞİ

ren nehri boyunca gittim bir hızlı treninde kapitalist almanya'nın
koscocaman ve bulanık
gemilerle şileplerle dopdolu
yağlı bir çamur sanki
rayn denilen bu *ren* nehri
trenler geçiyor hızlıdan hızlı
otobüsler allah allah
iki metal yakasından bu *rayn*'ın

bana nehir değil de
bir kanalmış gibi geldi
yerkürenin göbeğinden bir kanal
kanal da değil hattâ
kalabalık bir bulvarmış gibi geldi
rayn denilen bu *ren* nehri
belki de boşuna aradım trafik lâmbalarını
ve trafik polisi polim osman'ı
boşuna aradı belki de gözlerim
pırıl pırıl çamur akan bu bulvarda
tüm yöresi fabrika
tüm yöresi endüstri
mavi yeşil siyilli
çok bacaklı çok köşeli heybetli bir örümcek
rayn denilen bu *ren* nehri

vay benim eşek izli keçiyollarım
karga sekmez yokuşlarım
 mazi kıran şoselerim vaaay
ak sakallı yelpikli değirmenlerim!
garlarda ray sayısını saymak ne kolay
elli elin parmakları sanki geçmiş birbirine
 taraklamış birbirini elli elin parmakları
ayıp sözler yazarlar bizde vagonların kara suratlarına
 ve bir de "güle güle
 ey hasret kavuşturan!"
oysa bu almanya'da
 adlarını yazmışlar bütün kentlerin
 bir sabah şarkısı gibi taptâze vagonlara

azaltmadı sıkıntımı
 rayn denilen bu ren nehri

SIKINTIDAN YAZIYORUM

öyle bir durumdayım ki şu son günlerde
mektup zarfı
peçete
ne bulsam yazar oldum üstüne
karşıma kim gelirse
ve neresi rastlarsa
kalça boyun göğüs bacak
ne değse gözlerime
yazar oldum üstüne

yalnızım
iğretiyim
tedirginim bu yerde
ellerim kopmuş benden
kime ve nereye bakacağımı
kime selâm vereceğimi bilemiyorum
ateşe konar gibi
konup konup kalkıyor gözlerim
o surattan bu surata
oturup bir kahvede
oturup bir gasthavzda:
frolayn lûtfen bira
frolayn lûtfen hesap
frolayn lûtfen çay
frolayn lûtfen hesap
çaydan da biradan da lûtfenden de usandım
bozuk para gibi tartıp duruyor biryerlerimi
uçbuçuk alamancam

ah şu sopa sesli alman kızları!
önden başka güzeller
yandan başka
hele de yan geriden

hele de yan geriden!
o değin çok sarışınlar ki
ağustosta ekin tarlasına girmiş inek sanıyor insan kendini
sarı suluboyada sinek sanıyor
kelebek sanıyor insan
bu dişi sarışınlıkta
işin kötüsü
mutlaka da dokunmak istiyor insan
biryerlerine haspaların!

dışarda da pisin pisin bir yağmur
ne yağdığı belli
ne yağmadığı
ama ıslattığı bir gerçek
-kadının böylesi de çekilmez yâni!-
üstelik de hep külrengi
yâni hava
hep külrengi bir miğfer
insanın tepesinde
hani güzel olmasa şu haspalar
gutın tag'dan
dankı şö'nden
hele de *aufvidazin'den*
temelli bıktım
oturuyorsam eğer şu kahvelerde
arkeolojik bir buluntu gibi seyrettiriyorsam eğer kendimi
şu kasıntı bakışlara
andiçerim ki *zembilli hoca*'nın zembilinin üstüne
şu güzel garson kızların
şu sarışın avratların
yüzüsuyu hürmetinedir
he vallahi
he billâhi!
bunu da böylece bilsinler yâni
şu kasıntı alamanlar!

demek istediğim şu ki yâni
sıkıntıdan yazıyorum

MÂŞALLAH SANA!

mâdemki aldın şu pasaportu
çin'e gitmeliydin gidince
viyetnam'a kore'ye küba'ya gitmeliydin
kapı komşundu arap
arap'a gitmeliydin
geldin de bu "doyçland über alle"ye
geldin de ne bok yedin
ulan hasan hüseyin
a benim gerikalmış düdüğüm!

yedin domuz etini
yedin domuz etini
çektin sarı birayı
çektin sarı birayı
bakıp bakıp sarı tombul bacaklarına alaman kızlarının
kucakladın kuştüyü yatakları
terlettin geceleri
ulan hasan hüseyin
a benim gerikalmış düdüğüm!

şunun adı fabrikadır
anladın mı düdüğüm
şunun adı
kömür demir ocağı!
şunun adı otobandır
anladın mı düdüğüm
şunun adı yapay orman
şunun adı ulusal park
anladın mı düdüğüm
şunun adı şıvarsvald!
şunlar da bizimkiler
kırşehir'den ali osman
sivas'tan haydar
geldin de bu *"doyçland über alle"ye*
geldin de ne bok yedin
ulan hasan hüseyin
a benim gerikalmış düdüğüm!
bu gurbetlik
bu özlem
oralarda yok muydu?

NE ARARSIN BURALARDA?

demir var mı bizim orda?
demir var
hem de dağlar dolusu!

bakır var mı bizim orda?
bakır var
hem de dağlar dolusu!

kömür var mı bizim orda?
kömür var
hem de dağlar dolusu!

petrol var mı ulan eşşek sıpası
krom var mı boraks var mı
işçi var mı bizim orda ulan eşşek sıpası?
petrol krom boraks işçi
hem de dağlar dolusu!

buğday pirinç tütün pamuk?
üzüm incir balık zeytin?
orman var mı bizim orda ulan eşşek sıpası
ırmak var mı göl var mı
deniz var mı kıyı var mı dağ var mı
yayla var mı ova var mı ulan eşşek sıpası?

peki ne kök yersin bu elin memleketinde?

fabrikan yok mu senin

niye yok?

barajın yok mu senin

niye yok?

okulun yolun ışığın suyun

kazancın yok mu senin

niye yok?

ne ararsın bu elin memleketinde

ne bulursun bu çan sesleriyle başlayan sabahlarda?

karın nerde senin

ulan eşşek sıpası

ya kocan nerde?

kimlerin eline koydun da çocuklarını

ananı

bacını

babanı

nişanlını

ulan eşşek sıpası?

kapı komşun nerde senin

evin barkın sokağın

merhaban nerde senin?

hani sen ki

sırtlardın otuz yılı

yangözle bakan olsa karına kırsağına

hani sen ki

bir tek uzun saç kılı

birazcık başka koku

alabayrak açardın

ulan eşşek sıpası?

nerde kocan
nerde karın
hani nerde dünyanın senin
vatan vatan vatanın
namus namus namusun
ulan eşşek sıpası?

krup'un fabrikalarını senin mi sandın
alamanın yurdunu evin mi sandın
kara yerin altında ikibinleri
bahçen mi
bağın mı
ilin mi sandın
ulan eşşek sıpası?

ne ararsın buralarda
ne bulursun buralarda
vatanın yok mu senin
ormanın
akarsuyun
göllerin yok mu?
kimlere bıraktın taşsız ölülerini
zindanda yatanlarını
yollara bakanlarını
doktorsuz ölenlerini
ya kimlere bıraktın?
gözün kulağın bumun
beynin yok mu şu kafanın içinde
ağzında dilin yok mu
ulan eşşek sıpası?

hayır gözüm
hayır canım
hayır kardeşim hayır
sana değil bu sözlerim
aynada konuşur gibiyim kendikendimle
kendime söver gibiyim
asıl benim o şeddeli
asıl ben!

OĞLUM
BANA
KART YOLLAMIŞ
ANKARA'LARDAN

oğlum bana kart yollamış ankara'lardan
"kendine iyi bak babacığım
 alaman derslerine iyi çalış"
 diye yazmış ankara'lardan
arı sokmuş gibi özledim ankara'mı
benim canım ankara'm!

kartta çubuk barajı
biraz beton
birkaç kavak
ve bir avuç masmavi su
 öyle yalnız
 öyle bırakılmış ki
kıyısında bir demetçik
 bir demetçik sarı çiçek
tıpkı ben!

gerilerde bıraktık galiba kırkı
güzel şeyler yapabildiğimi pek sanmıyorum
şiiir yazdım birparça
hapis yattım birparça
sevdalandım birparça
işsiz kaldım birparça
dergicilik yazarlık
particilik birparça
ve hiç aklımda yokken
kalkıp geldim buralara

caddeleri bizimkiler süpürüyorlar
helâları bizimkiler temizliyorlar
trenleri bizimkiler uğurluyorlar
yerin altında ikibinlerde
 bizimkiler boğuşuyorlar
sömürgeye gidemeyen almanya
 ayağına getirmiş sömürgeleri
otomasyon rotasyon
sıkıyor limonları
atıyor kabukları

kendimden mi kaçıyorum
görünmez bir düşmandan mı
görünür bir düşmandan mı
düşünmeğe vaktim yok
 ölüyorum kahrımdan

özledim ankara'mı
özledim ankara'mda oğlumu
oğlumu anasını kardeşlerini
 kaldıkları o evi
 geçtikleri sokağı
 bizim manav ismail'i
 ismail'in dünyasını
özledim oğlumun oyuncak sevgisini
oyuncakçı camlarına yapışıp bakmasını
arabalar çizmesini durmadan
kedilere yiyecek kaçırmasını
şişelere kâğıt balık doldurmasını
özledim bütün bunlarını
 oğlumun

İTLER VE İNSANLAR

alamanlar
sevgili kardeşlerim
iyisiniz
hoşsunuz
almanca da öğreniyorum
görüyorsunuz
güzel garson kızlarınızdan bira istemesini
içine şınaps katıp içmesini de
kibarca dikizlemesini de kızların bacaklarını
iyi biliyorum
görüyorsunuz
gutın tag da diyorum
dankı şö'n de
görüyorsunuz
sigarayı sizler gibi tütürüyorum
görüyorsunuz
ben de sizler kadar seviyorum karaormanlar'ın güneşli karlarını
ruhur'ün bacalarını
rayn'ın şileplerini
ve şimşekli trenlerini
burglu bergli dağlarınızın
inanın ki seviyorum
ben de en az sizler kadar

alamanlar
sevgili kardeşlerim
bakın
 göthe diyorum
 vagner, şiller, şopenhavr
darvenî tanıyorum
 kant'ı niçe'yi spinoza'yı
bethoven sizin değil
 bizim sanki
breht de öyle
 tomas man da
sanki bizim oraların adamı
 hegel'iniz
 engels'iniz
 marks'ınız
sömürseniz sıksanız da
surat asıp kaş yıksanız
 kovar gibi baksanız da
bizlerden çok sevseniz de itlerinizi
daha kötü değilsiniz
 inanın bana
daha düşman değilsiniz
 beni size bir pula satanlardan!

alamanlar
kardeşlerim
engels'in ve *krup'un* hemşerileri
iyisiniz
 hoşsunuz
silâhı ve köpeği
 yalnızlıktan seviyorsunuz
bunu anlıyorum
 görüyorsunuz
ama n'olursunuz
gözünüzü seveyim alaman kardeşlerim
 itinizle oturmayın sofraya
 itinizin tepesinden bakmayın
 size eşşek gibi çalışan şu yabancıya

gün olur devran döner
kurtulur şu ellerim
seni çalıştırıp soyamazsam da
kurtaramazsam da seni krup'un cehenneminden
aç bebene bir bardak süt verebilirim
belki ölebilirim
seni kurtarmak için
yeni bir hitler kuduzluğundan

çünkü söyler benim türküm:
"kısa çöp uzundan hakkın alacak"
çünkü yazar kara kalem:
her çıkışın
bir inişi!

hani nerde afrika
hani nerde koca asya
"hani nerde
bıldır yağan kar şimdi?"

biter krup
biter sermayenin ısırgan saltanatı
biz kalırız başbaşa
bütün işçileri dünyanın!
alamanlar
kardeşlerim
çıkarın gözlerinizden *überman* gözlüğünü!

AYIPTIR SÖYLEMESİ GARİBLİZ

insan garip olmasın bir yerde
ya saldırgan oluyor çok
ya pısırik
sünepe
ya da hepten unutuyor
-ayıptır söylemesi-
paçasının arasındaki mereti bile!

sabahın altısı bu
uyanmak denmez buna
bu trafik kazası bu
yanımda ne bir hâşun
ne öylemsi bir güzel düş
bizim "ferman dinlemez"se
oh'hooooo
çekip gitmiş ankara'ya!

birdenbire anladım ki
üzüldüm ki birdenbire
ve sövülmüş erkek gibi
irkildim ki birdenbire
şu dünyada garip olmak kötü şey
hele de bizim gibi
imparatorluk garibi!

KARATAVUK

bir sabah açtım ki gözlerimi
değişmiş filim
burnuma başka koktu sabah
çocukluğumun sevgilisi karatavuk bile
başka gıcladı bana
ağzımda yapayalnız ve tedirgin bir türkçe
-hey benim güzel türkçem-
bırakılmış bir çocuk gibi
içiçe daireler kafamda
bıçaklanmışcana sırtımdan
özledim ankara'mı
ve dedim
"ben gurbette değilim
gurbet benim içimde"
dedim de dayandım allahıma
dayandım sigaraya!

doğruymuş dedikleri
insan kendi türküleriyle mutlu olabilirmiş ancak
gerisi palavraymış
gerisi fasafiso!
satmışım anasını
lüksün de şatafatın da!
ankara'da
evimde
yazımakinamın başında olmalıydım ki şimdi şu anda
gözüme bakıp durmalıydı ki alçakgönüllü rakım
paşabahçeli bardağımda
oy beni beni!
dil bilmez gürcü mü sanırsın sen beni beni
sarısına sağrısına yandığım
ulan alaman kızı!

hele sen dur
hele sen dur
hele geçsin garipliğim!

DİLİMİZ KOKLAŞMACA

alamanca bilmiyorum
tam bir aydır bir alaman kasabasında yaşıyorum
başlarını sallıyorlar
anlıyorum
iyi geceler diyorlar
anlıyorum
nasılsınız diyorlar
anlıyorum
ne işiniz var buralarda
diyorlar
anlamıyorum
fabrikanız yok mu sizin
diyorlar
anlamıyorum
allah belânızı vermiş sizin
diyorlar
anlıyorum
allah belânızı versin sizin
diyorlar
kızıyorum

alamanca bilmiyorum
tam bir aydır bir alaman kasabasında yaşıyorum
gözlerin dilini konuşuyorum
ellerin dilini konuşuyorum
gülmelerin dilini konuşuyorum
hiçbir eksikleri bulunmayan fıstık gibi kadınların
 eksik gedik yanlarının dilini konuşuyorum
mavi mavi gözlerin
sarı sarı saçların
balık balık bacakların dilini konuşuyorum
onlar beni çok iyi anlıyorlar
ben onları çok iyi anlıyorum
yaşayıp gidiyorum koklaşmacayla

hayvanlara bıraktım
 konuşarak anlaşmayı

SOFYA'DAN GEÇTİK GECEYDİ

ilhami soysal'a

kar fırtınasıyla geçtik sofya'dan
geceydi
kar aklığı altındaydı

bulgar yeşili
göremedim sofya'yı
ama elledim
ama duydum
dinledim

nasıl belli ederse kendini güzel bir kadın
karanlıkta bile
öylece belliydi işlenmişliği
bu komşu toprakların

kolay değil
toprağı vatanlaştırmak
çocuk gibi sevip okşamak onu
kadın gibi kucaklamak yatakta
ana gibi ağırlamak her zaman
yuva gibi temiz tutup
sırça konak gibi sakınmak
kolay değil
toprağı vatanlaştırmak

göremedim sofya'yı
ama geçtim edirne'den sofya'ya
iki yanı delikanlı ağaçlar
cetvel gibi bir yoldan
bana öyle geliyor ki
buralarda ağaç olmak
insan yerine konuluyor olmaktan daha büyük mutluluk
bazı yerlerinde dünyanın

kan akıyor atina'nın caddelerinde
devrimciler biner biner tutuklanıyor
bir koca zindan artık
gözümde yunanistan
kolay değil
toprağı vatanlaştırmak

MARTA

11.33'te kalktı *şıtutgart* treni
elimde bir kitap
külrengine yağmur eleniyor inceden
kalkık yakasının içinde mustafa
ıslığıyla tutunmaya çalışıyor şıtutgart'a

'türkiye'de işkenceler' kitabın adı
neler yazdığını bilmek için içinde
almanca bilmek gerekmiyor
yumruğunu kaldırıyor *mustafa*
kitabı kaldırıyorum havaya
külrengine kurşun gibi dalıyor tren

bir büyük üniversite kentidir *haydelberg*
gözlerim kitabın sayfalarında
hırçın ve ışıklı yüzleriyle doğrulup sayfalardan
alçaklara karşı dimdik yürüyorlar
kitabı koyuyorum çantama

hışım gibi girdi tren *manhaym'a*
bizimkiler elleri ceplerinde
tıpkı sivas'ta konya'da çorum'da gibi
üç aşağı beş yukarı banofta
o bütün demir ve çelik ağırlığıyla *krup*
göğsümün üzerinde

topraksa işte toprak
bre hüseyin
şehirse işte şehir
insansa işte insan
kadınsa
peki nedir seni böyle buralarda ağrıtan?

karşımda birdenbire kapkara bir tabanca
hayır hayır, kesinlikle bir pipo
kıpkırmızı ve gözlüklü bir yüzün cırtasında
elinde bir gazete -katolik sermayeci- başlığı gotik
klâsik bir portre gibi unutulmuş karşımda
kim bırakmış kim unutmuş, bense heykeldim
ipek bir yağmura bürünmüştü manhaym

şu almanlar gerçekten de sağlam giyiniyorlar
sağlam sağlam evlerde yaşıyorlar
ve sağlam basıyorlar yere
tıpkı paletleri bir tankın
tarihsel bir öfkeden gelse gerek
ayrıntıya düşkünlükleri
hem şaşıyor hem de anlar gibi oluyorum bu çelişkiyi
ve bir çocuk gibi seviniyorum

'45'lerde bitti savaş
-diyordu *marta*-
(demek ki ben
son sınıfındaymışım ortaokulun
ve cumhurbaşkanımız
millî şef ismet paşa)
yıkıntılarımız ve ölülerimizle başbaşa
dünyanın ortasında yapayalnızdık
45'lerden buyana yaptık bunları
bütün bu yolları fabrikaları
bu ışıklı şehirleri evleri bahçeleri
-diyordu *marta*-

vay canına
korkunç bir giz gibi saklıyordu bu kadın
erkeksiz yalnızlığını
o kısık
o soğumuş namlu gibi
duru mavi gözlerinin ardında
yirmi yılda, *herr* hasan, anlıyor musun
yirmi yılda yaptık bütün şu gördüklerini
'45'lerde bitti savaş
yıkıntılarımız ve ölülerimizle başbaşaydık
acımız çok büyüktü, *herr* hasan, anlıyor musun
dünyanın ortasında yapayalnızdık
peki neden buralarda sizin insanların
okulunuz yok mu sizin, *herr* hasan
yolunuz fabrikanız
mâdeniniz yok mu sizin
peki neden burdasınız, *herr* hasan
işiniz ekmeğiniz yuvarınız yok mu?

ah şu ipek yağmurları bu külrenginin!

bak, marta

bak, işte burda

-çıkarttım çantamdan o kitabı-

bak, marta

bak, işte, sevgili kadını bu toprakların

bak, işte yazıyor burda

savaş mavaş yok ama ortalıkta

yetmişbin insanımız yatıyor şu anda

türkiye'nin zindanlarında

bir o kadarı da yattıyatacak

bir o kadarı da karar bekliyor

ve bir o kadarı da şimdi şu anda

kelepçeye giden yolda yürüyor

bir milyon insanımız yurt dışında şimdi şu anda

bir milyon insanımız sıra bekliyor

dilekçe yazdırıyor bir milyonumuz

yazdırmayı düşünüyor bir milyonumuz da

bak, marta

bak, işte

yazıyor burda

sen savaşı bitirdin ama '45'te

benim savaş bitmedi

sen kaldın ölülerin ve yıkıntılarıyla başbaşa

şu başının içi ışık

ben kaldım ölülerim ve yıkıntılarımın başbaşa

korkunç bir ışıksızlık

marta

korkunç bir ışıksızlık

şu kafamın içi benim

karmakarışık

sevmemek mümkün değil şu hızlı tirenlerini almanya'nın
yıldız gibi akıp gidiyorlar bu karışıklıkta
bu ne kadar çok fabrika
bu ne kadar demiryolu
bu ne kadar otoban
bu ne kadar araba
bu ne kadar direk köprü kemer orman su geçit
bu ne kadar demir kömür beton petrol ve işçi
bu ne kadar yabancı
bu ne kadar hız
bu ne kadar
bu ne kadar
ah bilsem de almancaı
 çatır çatır sorsam şu almanlardan
 nasıl çıktı bu *krup*
 nasıl çıktı bu *engels*
 marks'i siz mi yetiştirdiniz?

ne kadar rahat ve kaygusuz görünmeye çalışsam da olmuyor
kafeste maymun gibi ürkek ve yasl
öylesine insanımsıyım
şu almanya trenlerinde
raylara yıldırımlar düşüyor sanki
peronlardan peronlara insan akıyor
altında yerin
üstünde yerin
yenilgisi '45'lerin
motor ve elektrik kılığında bir öfke
ucuz insangücü sömürge ülkelerin
ucuz insangücü yarı sömürgelerin
ucuz insangücü bizimkilerin
müthiş tedirginim şu hızlı trenlerinde *ren* geçidinin

anlat marta
almanca bilmesem de anlarım seni
kaldır dizlerinden ölülerini
onlar da anlatsınlar bana marta
onlar da anlatsınlar bildiklerini
çektiklerini
nasıl kurtuldunuz o ateş çemberinden
o cinnetten nasıl çıktınız marta?
gene böyle güzel miydi çocuklarınız?
hiçbir şey demiyor mu sana, marta :
şu kısık
şu soğumuş namlu gibi
duru mavi gözlerinin ardında gizlediğin
çığlık çığlık acıların
acılarınız?

anlat marta
almanca bilmesem de anlarım seni

AUS DER TÜRKAY

istanbul'dan bindik bir otobüse
otobüs alman
markası da mercedes
sahibi türk şoförü türk yardımcısı türk
yolcusu yolluğu mâşallahı türk
mazotu mobil

ne işim var benim almanya'larda
ödüm kopar *turist* denilmesinden
insan bazan bir kadına toslar da yolculuklarda
değişir ya yörüngesi

biz ki

edirne'den ardahan'a
ardahan'dan edirne'ye
anamur'dan sinop'a
sinop'tan anamur'a

üstünde bomboz üveyiklerden başka bir nânenin uçmadığı
[o uçsuz bucaksız ve de bucaksız uçsuz
(toprakların çocuklarıyız

biz ki

toroslarda çamdan sakız
konya'da şap
ve karadeniz kıyılarında bildircin toplayıp satanların
tefeciye bezirgâna oy verip
damlarda yatanların tohumlarıyız

gitmek gerek

gitmek gerek o *cerman* diyârına

o *hindenburg* milletine

"*ihş kömmö aus dea tüğkay*" diyebileceğimizi
öğretmek gerek

istanbul'dan bindik bir otobüse

markası mercedes

mazotu mobil

biz ki

kürkler ve börkler ve kavuklar ve sarıklar içinde

[alimallah

dörtörtlük bir *dörtyo/* portakalı gibi heybetli

[durur iken

setre pantol içinde

zeytin çekirdeği gibi kavrucuk

tuz içinde turşucuk gibi kalan

"aç besmeleyle iç suyu

han ahmed'e eyle dua"

gözleri iki çeşme

bir milletin evlâdıyız

yakmışız ormanları

üveyikler keklik kebab

biz ki

kapılıp tefeci tayfasının iğvasına

herr mark'ın kapısını çalmışız

hoşçakal benim güzel istanbul'um hoşçakal
bin kocadan kaldın amma bir de benden hoşçakal
hoşçakalın edirne'nin minareleri
ben gayrı gider oldum
yatadursun bizimkiler içerde
yatadursunlar da biledursunlar
nerden gelip nere gittiğimizi
hoşçakal
hoşçakal
ey örgütlenmemiş kredi piyasamız

istanbul'dan bindik bir otobüse
markası mercedes
mazotu mobil

aus der türkay: türkiye'den
ihş kommö aus dea tüğkay türkiye'den geliyorum
(almanca yazılışı: ich comme aus der türkay)

b/

petrol ve peygamber

KIRK ARAP KISRAĞI

sevgili meysun el-şibib'e...

kalındı şattularab
kalın
anaç
ve uzakçıl
akan sanki yüreğimdi
su değil

yüklenmiş beş kıtanın gemilerini
bir sarı
bir yeşil
bir kuzeyli su ordusu
yapıları yolları yıldızlarıyla
kelep kelep bir sonsuzluk
şattularab kılığında bir zaman
güneyin sıcak denizlerine
akan sanki su değil
bir bitmezlik uğultusu

sessizce bir kırırtı sahrâda birden
geçer gibi iğnenin deliğinden
kırk arap kırsrağı girdi sahrâya
mızraksızdılar
demir donları yoktu süvârilerin
kan damlamıyordu kirpiklerinden
insan başlı
kuş kanatlı
ve kırsrak gövdeliydiler
renkten renge geçer gibi bozkırda günbatımı bulutları
kırk karaca birdenbire çizilmiş gibi çok eski bir duvara
kırk kırlangıç böler gibi külrengini güney nisanlarının
kırk el silâh patlar gibi ardarda
kırk arap kırsrağı girdi sahrâya
bir ucundan açar gibi sahrâyı

ayrı düşmüş bir eşkıya kırlangıçtı yüreğim

müzikler
resimler
şiiirler siz
ne kadar da güçsüzsünüz
ne kadar da kanatsız!
heey yolların harâmisi, gözü kanlı zebâni
çeksene bıçağını
çalsana bıçağını
vursana beni
çizsene yüreğimi bu külrengi sonsuzluğa
heey yolların harâmisi, gözü kanlı zebâni
kıysana çoğaltsana çoğullasana beni!
kalsın gözbebeklerimde böylece
kırk arap kırsrağının sahrâda kanatlanması

herşey yarım
herşey eksik
herşey su
renkten renge geçer gibi bozkırda günbatımı bulutları
uçup gidiyor herşey
ellerimizden

yarım kalmış senfoniler gibiydiler
karanlıkta fısıldanan ayrılık sözleriydiler
yıllar sonra ele geçmiş bir aşk mektubu
rüzgârlı bir pişmanlık
girdiler yangın gibi bir ucundan sahrâya
yaktılar yangın gibi bir ucundan sahrâyı
ucuca eriyen çığlıklar belki
ardarda atılan silâhlar belki
kırk yıldızın birdenbire kaymasıydı belki bu
belki de başlangıcıydı aşkın
kırk arap kırsığının sahrâya çizilişi

bu *celâli* yürekle ben
bu tutuşmuş kanatlarla
uçaklar
alın beni savurun yıldızlara
gemiler hey gemiler
en hızlı gemileri okyanusların
sarı beni sulara maviliklere
şattûlarab
şattûlarab
al beni götür beni
kırk arap kırsığının gittiği yere!

BİLİ BİLİ LEBLEBİLİ

nisanda
bağdat'ta
 bir bahçedeyim
yanım yörüm tüm bayrak
yanım yörüm kahkaha
kuran okur gibi konuşuyorlar
 şu bağdatlı dostlar ama
 gülünce de esaslı gülüyorlar hani vallahi
 sekiz silindirli bir motor gibi
ne mutlu demişik türküm diyene
ne mutlu gülmeyi haketmişlere
hadin dostlar
 cancana!

masamda kimler yok ki
 dicle gelmiş oturmuş
 petrol gelmiş oturmuş
 hurmalar perçemoğlu
 hurmalar leyli leyli
giymiş gelinliklerini bağdatlı portakallar
 beni benden alıp gitmiş portakal çiçekleri
içimde kanat kanat
 hovarda martıları dicle'nin
eyvallah demişik *zahlavî*'ye
hadin dostlar
 cancana!

nisanda
bağdat'ta
bir bahçedeyim
damağımda *zahlavî*'nin bağdatsal tadı
tabağımda karabakla ve nohut
pır pır eder masal kuşu tepemde
gözkırpar alâeddin
haşlanmış nohuda *leblebi* diyor bağdat
bayılırım şu leblebi sözüne
acemcede *leb* demek dudak demek
iki *leb'i* üstüste getirmişler
bakmışlar ki minyatür
asmışlar şiraz'ın duvarlarına
iki *leb'i* üstüste getirmişler
olmuş çorum leblebisi
karanfil de kokutmuşlar üstüne
herkes götürsün dostuna
bayılırım şu leblebi sözüne
hele de anasonlu mestânesine
iki *leb'i* üstüste getirme de gör
nah yersin leblebiyi
hadin dostlar
cancana!

bir de *lebâleb* vardır bizde
yâni dudakdudağa
çay mı içeceksiniz
keklikkanı olmalı
yakmalı parmakları
ve de dudakdudağa
çayda bu dengeyi sağladınız mı
çağırın ruhi su'yu
bizim ruhi babayı
bir kocaman sesli adam ruhi su
yüklemiş sesine anadolu'yu
bir öfkeli
bir sevecen ses kervanı
çekip gider dağlar dağlar
bir kahkaha gibi girmektir kavgaya
ruhi su'yu dinlemek
pişkin bir kırsığı kıraçta
dörtmala kaldırmaktır.
öpüşerek yüzmektir temmuz denizlerinde
dutu daldan yemektir
meyvalarla kuzularla kuşlarla sevişmektir
ruhi su'yu dinlemek
ve açılıp elvan elvan
gül gül gülmektir seherde
yumruk olup direnmektir
ruhi su'yu dinlemek
mademki bağdat'tayız
mademki eyvallah demişik zahlavî'ye
çınlasın kulakları ruhi babanın
hadin dostlar
cancana!

nisanda
bağdat'ta

bir bahçedeyim
yanım yörem tüm bayrak
yanım yörem kurtuluş
ne mutlu demişik türküm diyene
ne mutlu kahkahayı haketmişlere
allah demek suç mu dostlar
hadin dostlar
hadin dostlar
cancana!

hurmadan ne mi çıkar?
ilâhi abdülcebbar!

hurmadan rakı çıkar
hurmadan, tatlı

yel eser
ıpıldaşır güneşte çocuksu perçemleri
hurmalar hevenk hevenk günbalı
yanyana yatıyorsa aynı toprakta
neft ile hurma

ola ki kan da çıkar
ola ki kurtuluş da
ilâhi abdülcebbar!

hadin dostlar
cancana!

ŞARKILARI ARAPLARIN

anlat bana
—diyorsun—
şarkılarından anlat
gerçekten böyle midir oralarda bu şarkılar?

hayır gülüm
hayır balım
hayır sümbülüm hayır!
uzaktan
çok uzaktan
ilgisizlikten bile
sevgisizlikten bile
uzaktan
çok uzaktan
bakınca şarkılarına arapların
bir topal deve belki
tepede bir dolunay
deve gider çöl gider
çöl gider deve gider
yâ leyli

yakından
çok yakından
ilgiden de yakından
sevgiden de yakından
bakınca şarkılarına arapların

ah ben nasıl anlatsam!

çekilmiş bıçak değil

diz vuran zeybek değil

dağı dağa kavuşturan

bozlak hiç değil

ah ben nasıl anlatsam!

kötü uzun

kötü sıcak

kötü ıssız bir yolda

tekbaşına bir kadın

kadın gider yol gider

yol gider kadın gider

yâ habibî

yâ leyli

ah ben nasıl anlatsam

önce biri

biri daha

sonra dördü

beşi daha

sonra hepsi birlikte

ağlayıp dövünerek sonsuz sahrâda

ah ben nasıl anlatsam!

bir sıcak rüzgârdır ki döne çevrile

yangınlardan geçip gelir

yıkımlardan geçip gelir

sömürüden zulümden

yalnızlıktan geçip gelir

bir sıcak rüzgârdır ki döne çevrile

konuşturur elleri ayakları

koşturur allah allah

yâ habibî

yâ leyli

ah ben nasıl anlatsam!
önce bir lâ
bir lâ daha
sonra beş lâ
on lâ daha
sonsuz bir lâ kervanı
sahrâdan yıldızlara
şarkıları arapların
ve dicle'de akıp giden hurmalı bir ürperiş
hep doğuran hep doğuran bir dişi
ah ben nasıl anlatsam!
ağarmış demirle dağlarsın eti
et ulur dağlar dağlar
et ulur çöller çöller
et ulur sahrâlarca
susturmak istersin uluyan eti
kızgın zincirlerle bağlarsın bilekleri
cızırtılı et kokusu sarar sahrâyı
dağlara ağaçlara sulara ve sahrâya
yapraklara kuşlara
dağılır çığlığı dağlanmış etin
udlara cümbüşlere teflere darbukalara
doldurursun dağlanmış etin çığlıklarını
doldurursun zillere kemanlara
dönersin ölüm ölüm
kaçarsın acılardan
kaçarsın üç bacaklı bir geyik gibi
yâ habibî
yâ leyli

işte odur
şarkıları arapların!
anlat bana
—diyorsun—
şarkılarından anlat!
önüm deryâ
sevgilim
arapçası şattülarab
yüklenmiş nisan gecelerinin bütün yıldızlarını
bir bulanık su kervanı
bezgin bir fil sürüsü afrikalarda
çekip gider güneye
hep güneye
hep güneye
güneyin tarçınlı denizlerine
şarkıları arapların

seviyorum şarkılarını arapların
seviyorum acının raksa dönüşmesini

hâşim el-şibib'e

bahçeden bahçeye geçer gibi geçtim
 ankara'dan bağdat'a
 elmanın bir yarısı bağdat'sa
 bir yarısı ankara
 biryerlerde bir tomurcuk patlasa
 mor bir çiçek gülüverse ansızın
 bir güvercin gelse konsa alnıma
 ürperir göçmen yanıma
 sevdâlanırım
 bağdat'tan mı diye koklarım yeli
 bakarım türkülerime
 incecik bir söğüt dalı yüreğim
 kırılıp da düşmüş gibi fırat'a
 süzülüp gider sularda

benim çocukluğum bir damla yeşildi fırat'ın bir kolunda
 çekirge sesleriyle büyüdü kıraç
 öyle karışmıştı ki sınırlarımız
 toprak mı benden çoğalırdı
 ben mi topraktan
 belli değildi nasıl yaşadığımız

"Bir bahçeden bir bahçeye salla yemeni"

– halk türküsü –

"Bir bahçeden bir bahçeye geçer gibi"

– Nâzım Hikmet –

mor benim ilkgözağrım
güneyim benim
ağzımın hurma tadı
şiirimin anası
çölden çöle gezdirilen özlem kervanım
morum benim mor çiçeğim mor düşüm mor masalım
bir akşam bakarım ki yapayalnızım
kapaklanmış bir at olur altımda ortadoğu
bir sabah uyanırım ki
kırmış zincirlerini petrol
süpürülmüş ortalık
aydınlık ve namuslu yüzüyle gülüyor bağdat
bir arap kırsağıdır yüreğim artık
bir habere hepberlikte sevinmek gibi
bir acıyı yürek yürek bölüşmek gibi
bir düşmana vurmak gibi yanyana
bir arap kırsağıdır yüreğim artık
deli bir yel eser gibi sahrâda

dostlar

böyle esti bizim dağdan bu rüzgâr

esti ama

bahçeden bahçeye geçer gibi geçilmiyor ankara'dan

[bağdat'a

esbâbına gelince

esbâbına gelince gözümün nûru

esbâbına gelince gülcemâlim

ben şimdi bağdat'larda basra'lardayım

sigaramı atabilirim şattûlarab'a

lenin'den birşeyler okuyabilirim

gidebilirim petrol kuyularına

dilersem kafayı da çekebilirim

abayı da yakabilirim - sözüngelişi

vazgeçilmez bir gözleri âhûya

ama şimdi şu anda

bu güzel

bu insanı çıldırtan nisan ayında

yatıyor bizimkiler

elma ve üzüm kenti *niğde*'de

adapazarı'nda kadınlar koğuşunda

ve başka zindanlarında

güzel ülkemin

elmanın bir yarısı bağdat'sa

bir yarısı ankara

birinde yaşıyorum

ekmeğim it ağzında

biri yaşıyor bende

adım adım yaklaşarak insana

ve o büyük kurtuluşa

ya ben şen olayım da kimler olmasın

ya nasıl kararmasın bu yürek

bu güzel

bu insanı çıldırtan nisan ayında!

benim de topraklarım tıpkı seninki
ıraklı kardeş
suda erir gibidir söğütlerin gölgesi
sarmaşır asmalarla kavaklar
gül açar bülbül öter elma bahçelerinde
yıkılır dallar kaysıdan
pamuğum bulut bulut
tütünlerim kehribar
et süt yumurta yoğurt
dağlar gibi yığılır portakallar limonlar
gelgör ki
kimi yer
kimi bakar
kömürüm ısıtmaz beni
demirimse
kendi kollarıma kelepçe benim
benim de sokaklarım
ıraklı kardeş
iğri büğrü
kambur kambur
ve kirli
yedi sokak ötelerden duyulur
sömürünün kokusu
evlerim evlerinin tıpkısı
gülsuyu
üzüm rakısı
bıçak açmaz ağzını sabahlarımın
akşamlarım dersen
hardal yakısı
sürülerim bulut bulut iner dağlardan
soframda benim
iki zeytin
ve bir bardak su

ben de biraz biraz *mecnûn*'umdur severken
sen de
leylâ'lık ikimizin de alınyazısı
ben kendimi azıcık karpuzla benzetirim
dışı yeşil yeşil
içi kırmızı
yâni demem şu ki biraz
demokrasi diye diye
bellediler anamızı!

bana okutmadılar
ıraklı kardeş
bilmiyorum *risâfî*'yi
şibibî'den haberim yok
kimdir *şâkir el-seyyâb*
nâzik el- melâike kim
ya baba *cevâhiri*?
el-beyyâtî niçin konuşmaz bende
niçin katmaz kavgasını kavgama?
"mem u zîn" ini bile *ehmede hânî*'nin
daha basılırken bastılar basımevinde
komadılar güneşe
bizim bütün bildiğimiz
-yâni seninle benim-
derisini yüzdükleridir *bağdatlı nesimî*'nin
ve fuzûlen işgal edip *bağdatlı fuzûlî*'yi
okul kitaplarına koyduklarıdır
mef'ûlû mefâîlû feûlûn
öyle bir geçitte kışladık ki kardeşim
öyle bir havaya döndü ki makam
ben susuzum dicle fırat kıyılarında
yanmıyor çıram
yakılan kitaplarla aydınlanıyor
karanlık
ilkel dünyam
hem de uzay çağında
hem de sökerken o büyük şafak
mef'ûlû mefâîlû feûlûn

bahçeden bahçeye geçer gibi geçmedim ankara'dan bağdat'a
ama birgün geçeceğim
bu petrol ve hurma topraklarına
mayasına masallarımın
sarısına moruna türkülerimin
birgün yeniden geleceğim
yeniden
ve de yepyeni
zorluyor kapağı sular
kapak attı atacak
bu sümer toprağı bu
bu kerbelâ toprağı
mübârek mezopotamya
buralarda bu ışıık
bir daha kararmıyacak!

yalan orda kaldı
ıraklım
soygun o yanda
vurdun beline yalanın ve soygunun
devrim bu yanda!
güzel günler çiçeklenmiş dallarda
tok tok vurur yüreğı ortadoğı'nun
kahpelik öte yanda
ıraklım
devrim bu yanda!
aydınlığın ürkütüyor sömürge kargalarını
bırmaya gelmez ucunu kurtuluşun
sıkı durmazsan eğer
ıraklım
sen o yanda kalırsın
devrim bu yanda!

Bu şiir, 1-7 Nisan 1974 günlerinde Basra'da düzenlenen Üçüncü Mirbed Şiir Şenliğı'nde ve televizyonda arapçasıyla birlikte okunmuş ve El-Aklam dergisinde yayımlanmıştır.

PETROL VE PEYGAMBER

ırak
ırak
 derlerdi de
 ırak sanırdım
bir varılmaz
 ulaşılmaz
 durak sanırdım
karanfilin kokusundan da yakınmış bana ırak
güneşli bir karanfilmiş burnumda bağdat
ve bizim üzümleri emziren güneş
 bağdat'ta hurmaları emziriyormuş
ve bundan da güzeli
insanı çocuklar gibi sevindireni
 bizim buralarda döllen balık yumurtaları
 balinalar gibi yüzüyormuş şattülarab'da

uçtum ırak toprağına
gördüm ırak toprağını
bir sahrâ treninin gece camlarından bakıp sahrâya
 neft gülleri çizdim
 sahrâ karanlığına
ve gecikmiş bir filozof kasıntısıyla
 tarih düştüm kalın kalın:
 buralarda ya petrol
 ya da peygamber
geçti vakti birincinin
şimdi söz
 ikincinin!

adına diken denmiş
sipsivri yalnızlığın
ceylân sûretine bürünmüş
buralarda hız
mecnûn olmuş kahrın adı
sömürünün adı *leylâ*
buralarda kurtuluş
bilekleri zincirli bir arap kızı
koşar durur yalınayak
koşar durur yüzyıllardır
sahrânın dikenlerinde
bir topal devedir ki solur sonsuzluğu binlerce yıldır
ürkütür sınırlarını uzaklığın
geceleri çılgılık çılgılık
bir masalsı alıcıküş
üşütür korkunun tırnaklarını
savrulan güneş tozlarıdır en yaşlı sarıdan en genç sarıya
yemyeşil bir özlemdir ki kapanır beyitlerde
şiiirlerde yanıp sönen çekirge pırıltısıdır
günkurusu yüzlerinde hurma hevenkleriyle
sessizce çıkıp gelirler ayın bahçelerinden
çapraz fişeklikleriyle sahrâ eşkıyaları
ve çekilip giderler gölgeler gibi
güneşin arkasında biryerlere

ırak
ırak

derlerdi de

ırak sanırdım

uçtum ırak toprağına

gördüm ırak toprağını

gördüm ki sevinerek

bir hoyratın uyaklarıymışız bağdat'la biz ikimiz

öyle yakın

öyle sıcak

öyle içiçe

artık ne topal develeri sahrânın

ve ne de mısır'ın ebâbilleri

çekilip gitmişler gölgeler gibi

gitmişler ve dönmemişler sahrânın eşkıyaları

neft denilen korkunç devi

vurmuş zincire bedevî

kaldırmış devrimci yumruğunu havaya

bayrak bayrak gülüyor ırak

gülüyor

petrol gülü güzelliğiyle

ALTUN KUBBELER

kerbelâ'da iki câmi
som altundan kubbeleri
minâreleri
parlıyor sahrâ güneşinde
acımasız kızılığı altunun
kör ediyor gözleri
kerbelâ çıplak
kerbelâ aç
kerbelâ yalınayak

kerbelâ'da iki câmi
birinde yeşil sancak
öbüründe kırmızı
vurmuş *kerbelâ*'nın görkemli yıkıntısına
altun kubbelerin görkemli kızılı
acıtıyor yüreğini insanın
ağrıtıyor onurunu
altunlar altında yatar görmek hazreti *hüseyni*
ve hazreti *abbası*
kerbelâ çıplak
kerbelâ aç
kerbelâ yalınayak

billûr olmuş gözyaşı
damlamış kubbelerden
tâze bir kan sıcaklığı
fırat'ın yanibaşı

vaaaaay bize vaylar bize
abbas'a diye diye
hüseyn'e diye diye
ne yaman oynamışlar bu yoksul yığınlarla
kanına ekmek doğramışlar bu çıplak yığınların
gizlemişler bir kanlı saltanatı
arkasına bu altun kubbelerin
kerbelâ çıplak
kerbelâ aç
kerbelâ yalınayak

BAĞDAT GÜZELLEMEŚİ

ıraklı dostlarıma...

1. serçecik

bir serçecik görmüştüm çankaya'da
gelip konardı hergün
 bizim evin balkonuna
yem verirdik :
 cik cik de cik cik
yem vermezdik :
 cik cik de cik cik
bir de baktım ki birgün
 bağdat'ta otelin balkonunda :
 cik cik de cik cik

büyükler gibi şaştım
ve sevindim çocukça

el-nidhal caddesinden düdük çala çala arabalar geçiyordu
öyle de çalımlıydılar ki keratalar
öyle de bayramlı ki
nanik yapar gibiydiler
conilerin yankilerin sömürüsüne
bizde petrol
dicle'de su
kurtuldu memleketin namusu
bırak da çıkaralım tadını
yaa ahî
budur bunun fiyakası
düt düt de düt düt

iskelelerde de karıncalar gibi işçiler
yeni yeni yapılar yükseliyordu bağdat'ın her yanında
bir dişi kuş gibi önlüklü
ve bir erkek kuş gibi silâhlıydı
devrimci bağdat
çiçeksiz ve sessizdiler hurmalar
bir açıp bir kapatıyordu güneş yüzünü
*"güzel nerden öğrendin
çarşaftan kol atmayı?"*
çıplak bir kadının aynada taranışı
gibi ürpertir içimi
hurmaların yağmurda ıslanışı
mor bir ipekliye bürünmek gibi birşey
baharın başlarında bağdat'ta olmak

dedim bizim serçeği:
sen ne zaman geldin koçum bu bağdat illerine?
tanımazdan geldi çapkın
yaptı bir kuyruk :
cık cık de cık cık
yâni demek istedi ki ankaracayla:
aklınla yaşıyasın sen e mi
taş taşın üstüne konalıberi
bu yeşil bu kazıkta açalıberi
ben konmuşum bu bağdat'a

büyükler gibi şaştım
ve sevindim çocukça

el-nidhal caddesinden düdük çala çala arabalar geçiyordu
kimi *ford*
kimi *opel*
kimi *şevrole*
dedim kendi kendime :
ya defolup gitmeseydiler şu sömürgeci
ateş alsaydı petrol
ne şu serçe şu balkonda
cık cık de cık cık
ne de çalım çalım şu arabalar
düt düdü de düdü düdü
bayram edecekti belki de şimdi
kuzgunlarla akbabalar
bağdat'ın ortasında
belki de nefti perçemleri kan göleklerinde
şu güzelim
gelin gelin hurmalar

ne dersin hey serçecik
hilâf var mı sözümüzde?
göz kırptı ankaraca
yaptı bir kuyruk :
cık cık de cık cık

2. çocukların kavgası

el-nidhal caddesinde *karlton* otelindeyim
şimşekli yağmurlarla indim bağdat'a
amma da güzel şeymiş
şimşeklerin oralardan kopup inmek bağdat'a
ve devrimi binmiş görmek şimşeğe
"vahde .
hürriyye
iştirakiyye"

bağdat'ın ortasında bağdat'ı göremiyorum
hurma dalı işlemeli bir çini tabak bağdat
ister iç
bir bardak dicle suyu
ister kokla
nar çiçeği

çocukların kavgasına benziyor şu bağdat'ın havası
bakıyorsun
 selsele
bakıyorsun
 şaplak gibi bir güneş
taranıyor hurmalar
kumrular bitleniyor!
bana öyle geliyor ki
 bağdatlı da tıpkı öyle
gülüyor şaplak şaplak
 somurtuyor sfenks gibi

odamın yanık karşısında *el-tavra* gazetesi
renkli harfler yanıp yanıp sönüyor:
 "vahde
 hürriyye
 iştirakiyye"

ben *vahde* diyemiyorum *vahdet* diyorum
 osmanlıyız ne de olsa
vâhid'i bilirsiniz, arkadaşınız
vahdi'yi de bilirsiniz, kapı komşunuz
vahdeddin'i haydi haydi, padişahınız
vahdeddin vatan haini olduktan sonra
 -curnal edin isterseniz-
 hapı yuttu *vahdeddin*ler
adlarımız *talât*
 enver
 ve *cemal*
ardından doğanlarımız
 kemal
 fevzi
 ve *ismet*

sfenks = ebülhevl = korkubabası

sonrası malûm :

adnan

refik

ve celâl

tipiye tutulmuş posta tatarı

dön gel allah, dön allah

dön allah, dön gel allah!

vahdeti bilirsiniz, *birlik* demektir

hürriyet'e gelince, onu da bilirsiniz

hürriyet gazetesi

hürriyet lokantası

hürriyet tavukçusu

hürriyet âbidesi

ve *hürriyet kasidesi* namık kemal'ın

"köpektir zevk alan

sayyâd-ı bî-insâfa hizmetten"

iştirak'e gelince

eh o da malûm bizce :

piyangodan bilet almak

çekilişe *iştiraktır*

stadyumdan bilet almak

tepinişe *iştiraktır*

bankalardan bilet almak

sömürüşe *iştiraktır*

otobüsten bilet almak

ezilişe *iştiraktır*

bizde çoktur *iştirak*

"*iştirakçi hilmi*" bile bizdedir

*iştirak*ten ise *müşterek* doğar

müşterek bahis vardır at yarışlarında

yâni *bahs-i müşterek*

her ne kadar

gergedanla katırı çiftleştiriyorsa da *türk dil kurumu*

mademki osmanlıyız
ve mademki pek şanlıyız
bunları bilmek gerek
millet'e ulus demek
mebus'a milletvekili
ve yoksul emekçinin alınterini
ceplemek gerek!

ırak'ın iştirak'ı azıcık başka
iştirak demek yâni
kuran dilince yâni
sosyalistlik oluyor
yâni paydos açlığa çıplaklığa
semiriye sömürüye soyguna paydos
yazmışlar okulların câmilerin evlerin duvarlarına
yazmışlar alanlara ağaçlara taşlara direklerle
yazmışlar tüysüz işçilerin gözbebeklerine
"iştirakiyye
iştirakiyye
iştirakiyye"
yazmışlar en bağırğan renkleriyle bağdat'ın
"vızgelir amerika
vızgelir london
acem'in ortaçağlı saltanatı da
suud'un aramko'su da
bundan böyle hepsi vız
çölün çekirgesi de
cia'nın çengeli de
hepsi vız
kuracağız sosyalizmi
kuracağız sosyalizmi
yaşasın bağımsızlık
yaşasın devrim!"

odamın yanık arşısında *el-tsevre* gazetesi
el-tsevre demek
 devrim demek oluyor
el-tavra biçiminde söylüyor bağdatlılar
oysa biz de biliriz ki
 üç tane *s* vardır arapçada :
 biri *sin*'dir
 biri *sad*'dır
 biri *se*
el-tsevre *se* ile yazılıyor
 ta diye okunuyor
 yâni *el-tavra*
şaşıp kalıyor insan
 dillerin canbazlığına!

ah bir bilsem şu bağdat'ın arapçasını
bilsem de gürül gürül okusam
 el-tavra gazetesini
okusam da anlasam
 ankara'nın göbeğinde arapça ezanların kerâmetini
anlasam da düşünsem
 bu *türkmen* çorbasında ne arar
 bu *kahire* kaşığı!

amma da uykusuzmuşum yahu
sakız gibi yapıştım da yatağa
 terler gibi bıraktım uykusuzluğu
 bağdat'ın oteline
düşümde ne mi gördüm?
önceki düşlerimin yeni baskılarını!

3. cāmili bağdat

kubbeler
 çini çini
minâreler
 çini çini
çiçek açmış sanki bağdat
 yeşilli kırmızılı mavili
uzat güzel uzat güzel
"öpem avcun içini!"

toprağı böylesine ustalıkla yoğurmak
 nakişlayıp
 renklendirip
 cilâlayıp pişirmek
 ve yaratmak cāmi cāmi
 ve can vermek balçığa
 can vermek allah allah
sonra da gidip ölmek
 balçık kulübelerde
 yarı çıplak
 yarı aç
hiç gelmemiş gibi sanki dünyaya
yoğurmamış gibi sanki balçığı
işlememiş gibi sanki balçığı
nakişlayıp
 cilâlayıp
 pişirmemiş gibi sanki balçığı
pişirip balçık balçık
yaratıp cāmi cāmî
 yeşilli kırmızılı mavili
 dillendirmemiş gibi

sahrâda sinek gibi
döllenip çoğalıp balçık kulübelerde
ölüp gitmek sinek gibi
bana öyle geliyor ki
nerde minâre çoksa
bil ki orda allah az
nerde polise kuvvet
bil ki orda işler ayaz
şu yeşilli kırmızılı şu mavili çiniler
ve şu balçık kulübeler
allahı bilmem ama
dehşetli açığöz olmalılar
allahın vekilleri
vekilharçları

4. neredesin ey bağdat!

şu bağdat'ta bulamadım yönümü
nere gitsem
karşıma bağdat çıkıyor
kutu kutu evleri
perçem perçem hurmaları
gökyüzünü iter gibi yürüyüşleri
nere gitsem
esselâmünaleyküm

başdönmesi gibi içiçe daireler
içiçe boşluklar içindeyim
içiçe boşluklar sanki içimde
içiçe paraşütler
almanya'da fransa'da âşık olunmaz belki
bağdat'ta olunur
bu erguvan salkımları bağdat'ın
bu sahrâ sarılığı
bu heryana birden koşan safkan arap kısraklığı
bu çerçevesiz hüzün
geleli dört gün bile olmadı daha
karışıp gittim tozuna toprağına
gecikmiş bir *mecnûn* muyum ben yoksa?

ah n'olurdu
onbeşimde olaydım
düşeydim şu bağdatlı kızların arkasına
tepsi gibi aylar yükselince hurmalıklardan
dicle'yi hançerleyince bağdatlı ayışığı
bağdat'ta sokaklarda olaydım
ineydim *ebu-nuvas* bahçelerine
kadeh tokuşturaydım *ebu-nuvas*la
dicle kıyılarında volta ataydım
yıldızlara bulaşaydım
mora bataydım

ah n'olurdu
onbeşimde olaydım
bağdatlı bir güzel için
onbeş sene yataydım!

kokun burda
rengin burda
ellerin geziniyor yüzümde saçlarımda
kanın kanımda akıyor ey bağdat
ya sen nerdesin?

5. renkli bağdat

dalgalı toprağı aydınlatmak kolay
tabak gibi düz ovayı
aydınlatmak zor
bağdat'sa tabak gibi
mor dalgalı
hurma yüklü
bir tabak
bağdat'ı renk renk aydınlatmışlar
yedi renge boyamışlar bağdat'ı
boyasına bir de devrim katmışlar
kara çadır gibi çöken gece değil de sanki
renkli yağmurlar eleniyor bağdat'a sanki

kim demişse iyi denmiş
"renge düşmandır güneş"
renge düşman olsun güneş
güneşe de direniyor şu bağdatlılar
bağdatlı devrimciler
yedi renge bürünmüş kızlar kadınlar
otobüsler yedi renk
biniyorlar sanki gökkuşağına
varıyorlar sanki bir kentten öbür kente
iniyorlar sanki gökkuşağından
şarkıdan şarkıya geçiyor gibi
hele de mor
hele de morun o güzel cumhuriyeti
leylâk bahçesine dalmış gibi oluyor
bayramlarda törenlerde bağdat'ta insan
çıkıp kızıl bir aşktan
bir aşka giriyor kızıl

ha bağdatlım
ha emekçim
ha devrimcim ha
hep böyle renklere bürünesin sen
hep böyle renkli gülesin rezil dünyaya
ha bağdatlım
ha emekçim
ha kardeşim ha
tuttuğun devrim olsun hep böyle senin
dert görmesin ellerin!

bağdatlıyı gördüm
74 nisanında bağdat'ta
uyumuş da uzun uzun
yekinip kalkmış gibiydi
kalkmış da birdenbire
davranmış gibiydi
bir yüzüne bir tokat
yemiş de şaşmış gibiydi
bağdatlıyı gördüm
74 nisanında bağdat'ta
kavga eder gibi yumrukyumruğa
tanktanka vuruşur gibi
konuşuyordu
en seçkin başlarını marksizmin
başının üstünde taşıyordu

bağdatlıyı gördüm
74 nisanında bağdat'ta
yürümüş de demirden
kabarmış da bakırdan
uyanmış da düşmüş gibi bağdat'ın caddelerine
tunçtan
taştan
topraktan
her önüne gelene
saati soruyordu :
-saat kaç madam?
-saat kaç mösyö?
-saat kaç mister?
-saat kaç ahi?
-saat kaç yoldaş?

öyle sanıyorum ki
ne mistere ne mösyöye
sadece ve sadece
yoldaşa inanıyordu
bağdatlı kardeş

gördüm sümerleri bağdat'ta
gördüm âsurluları
bâbililer kaldeliler ve elâmlılar
bakar gibi bir tülün arkasından
bakıp duruyorlardı gözlerime
bağdatlı bir esmerliğin ardından
kıvrıcıkta sakalları
sanki demir talaşları saçları
kalın kalın-
-dılar biraz
derin derin-
-diler biraz
ve sağladı çizgileri
yürüyüp gidiyorlardı bağdat'ın caddelerinde

heeeey dedim
heeeey sümerli kaideli âsurlu arkadaşım
bre heeeey bağdatlı yoldaşım hey
dert ortağım bre heeeey!
dönüp baktı güneş güneş
dönüp baktı esmer esmer
dönüp baktı kaya kaya
ve tunç tunç

dicle ile fırat'sa
koşulmuşlar bir çift
bir çift sümer öküzü
hilâlinde boynuzlarının
güneşi mezopotamya'nın
sürerler ha sürerler
sürerler ha sürerler
güneş ve kil topraklarını
bir o yandan bu yana
bir bu yandan o yana
burunları öyle tatlı
öyle ıslak
gümüşlü
sürer gibi beşbin yıl öncelerden
sürüp duruyorlar irak topraklarını

var git diyor deli gönül
öp şu şirin öküzleri gümüşlü burunlarından
kara güneş gözlerinden öp diyor
öper gibi hurmalı dudaklarından
gözleri kırlangıçlı bir bağdat güzelini

bağdatlıyı gördüm
74 nisanında bağdat'ta
kızgın yağı dökmüş gibi kırk küpe
kızgın yağla yakmış gibi kırk küpte
bağdat'ın kırk kurnaz *harâmi*'sini
biraz şaşmış
biraz gülmüş
ama çok çok sevinmiş
ve de sevmiş gözlerle bakıyordu
kırk harâmi anıtına bağdatlı
allah yallah mâşallah
almış götürüyordu sosyalizmi
kırk tilkiyi bir kuyruğa bağlamış gibi

7. glen bağdat

mutlu gördüm bağdat'ı

mutlu

atak

ve umutlu

ekidzen verememişti stnebaşına daha ama

yaslanmış kazmasının sapına

sakız gibi glyordu

tuğlaların harçların arasında

kurtulmak güzel şeymiş be yahu

hastalıktan kurtulmak

borluluktan kurtulmak

iflh etmez bir sevddan kurtulmak

başbelâsı bir kadından kurtulmak

namussuz bir işverenden kurtulmak

ve ille de kölelikten

ille de yabancısından

güzel şeymiş kurtulmak be!

ben kurtuldum

diyordu bağdat

yaslanmış kazmasının sapına

sakız gibi glyordu

güneşli sağanaklar altında

kolay değil devrimin meyvasını toplamak
şu gördüğün hurma bile
yedi yılda veriyor meyvasını
kolay değil bir hurma fidanını
akallardan korumak
petrolmz çok bizim
petrolden gayrı da bir suçumuz yok bizim
petrolmz yalnızca bizim gayrı
petrolmz bundan böyle hep bizim
petrolmz gecelerce hep bizim
petrolmz gndzlerce hep bizim
bayramlarca şenliklerce ve trenlerce
dostluklarca ve de dşmanlıklarca
petrolmz hep bizim
savaşta ve barışta
gece gündüz hep bizim
kahrolsun emperyalizm!

toprağımız çok bizim
toprağımız bundan böyle hep bizim
gecelerce gndzlerce hep bizim
bugnlerce yarınlarca hep bizim
dğnlerce demeklerce
bayramlarca trenlerce
toprağımız hep bizim
kahrolsun emperyalizm!

hurmamız kükürdümüz
dicle'miz fırat'ımız
yeşil yeşil dağlarımız
güneş güneş çöllerimiz
bundan böyle hep bizim
gecelerce gündüzlerce hep bizim
bugünlerce yarınlarca hep bizim
sevgili şattülarab
sevgili denizimiz
deniz kızı basra'mız
ve basra denizimiz
bundan böyle hep bizim
kahrolsun emperyalizm!

çünkü vurduk acımızı soygunun tepesine
kurtardık namusumuzu
öfkemiz dağlar gibi
umudumuz denizlerce
ya herkesin ekmeği var
ya herkesin ekmeği yok
böyle diyor toplumculuk
bir güvercin uçurduk bu sümer toprağına
ışık yaktık kurtuluşuna ortadoğu'nun
gölge düşürenin bu kuşun kanadına
kıracağız kanadını
bu ışığı karartanın
yıkacağız dünyasını başına!

mutlu gördüm bağdat'ı
mutlu
 atak
 ve umutlu
sanki yekinmiş de mezopotamya
okumuş da marksizmi
 meydan okuyordu dünyaya
çekidüzen verememişti üstünebaşına daha ama
 yaslanmış kazmasının sapına
 sakız gibi gülüyordu
 umudunun
 inancının
 öfkesinin ortasında!

BASRA'DAN AYRILMAK

neyim kalacak ki şu basra'da
azarlanmış çocuk gibi üzgünüm
kaşlarımın arasında bu kara bulut?

ne bir dudak tadı dudaklarımda
ne bir ten ürpertisi avuçlarımda
hepitopu beş günlüğüm şurada
beş gündür sevişiyoruz
şattülarab'la
o bana *şair* diyor
bense ona *aynılık*
kıyısında oturmuş ayrılığın
ayrılık sigarası tütürüyorum
yüzünü görür gibiyim *kaptan sindbad*'ın
bulanık sularında şattülarab'ın

sen misin
kahverengi
sen misin
sarı
siz misiniz beni böyle kahreden
gece bayram ışıkları basra'nın?
çok yakından tanıyorum şu aç yüzlü çıplağı
şu sağlıklı görevli
hiç de yabancım değil
ya nasıl yadırgarım şu kara çarşaflyı
yalınayak çocukluğum
ve anamgiller

belki de şu petrol gülüne sevdâlandım ben
karanlığı kulaç kulaç kemiren
 şu ateş gülüne vurgunum ben
 belki de
yapabilsem resmini
tutabilsem sesini
dökebilsem şiire
 belki de kurtulurdum
 bu basrasal üzüntüden

hoşçakal güzel basra
güneşin değdi alnıma
kırmızı koktu burnuma
 denizin koktu
ekmeğini yedim basra
 suyunu içtim
su-ekmek helâl eyle!

elele bekliyelim seninle
 daha güzel günlerini irak'ın
şarkı ve şair yüklü
 o *mirbed* trenini
 elele bekler gibi
ve şarkılar patlatıp hepberlikte
 şakır şakır oyunlar oynıyalım
 el-tavra gemisinin güvertesinde

MİRBED TRENİ

bağdat garındayız kalabalığız
heryanımız bayrak çiçek ve devrim
bir tatlı yağmur ki bağdat garına
aklım olsa da kaçırısam
ıslanıyor ince ince
ıslanıyor ipek ipek
ıslanıyor güney güney
bağdat gecesinde *mirbed treni*
vay benim elim yüzüm
vay benim serçe göğsü yüreğim
bulaşmışım bağdat'a
girmişim güney kapılarından
güzel nisan güzel bağdat güzel günlerim benim!

hep güneye hep güneye *mirbed treni*
yumuşacık
kadifecik
güvercincik bir tren
bağdat-basra yollarında küçümencik bir tren
gecenin
yıldızların
ve petrolün içinden
tiki tak tak, tiki tak tak bir tren
hep güneye hep güneye *mirbed treni*

birazdan bastırarak eşkiya uyku
küçümencik bu trenin tatlıcık odasında
uykuya gireceğim
sabahın en güzel saatinde gireceğiz basra'ya
kankırmızı çiçekleriyle sahrâ güzeli basra
sıcak bir ekmek gibi çekecek beni
şair yüklü bir trenin şarkılı gecesinde
mutlu muyum değil miyim anlatması zor
hep güneye hep güneye *mirbed treni*

ZOR YEMEN'İN KÖR ŞAİRİ

basra'da şiir şenliğinde tanıdım onu
ufacıktı
yalnayaktı
ve kördü iki gözü
bana ve boşluğa aynı renklerle bakıyordu
ve kaldırıp kavruk yüzünü yukarılara
güler gibi
ağlar gibi
inler gibi zincirde
şiirler okuyordu
zor yemen'in kör şairi
abdullah el-berdûnî

ben yemen'e hiç gitmedim
ben yemen'i hiç görmedim
yemen benim ağıdımdır türkümdür
yemen bende bir avuç tuz
yemen bende sıcak sarı
ve bir çift göz
yemen bende
kızgın yeşil sineklerin konup kalktığı

basra'da şiir şenliğinde tanıdım onu

heeeeey diyordu

hey aptallar avanaklar enâyiler heeey

kaçırdınız altunları

kitlediniz kasalara

kitlediniz ya

anahtarları londra'nın elinde

hey aptallar avanaklar enâyiler heeeeey!

ve kaldırıp o kahırlı

o kahreden

diken diken yüzünü yukarılara

gölüyordu yemen yemen

zor yemen'in kör şairi

abdullah el-berdûnî

bu dünyanın bugününü

bu dünyanın yarınını

sekiz gözlü körlerden de aydınlık görüyordu

zor yemen'in kör şairi

abdullah el-berdûnî

onun için gülüyordu

bir çöl çiçeği gibi!

BİRDENBİRE BİR SIKINTI

bir köprübaşında sanki
kurşun yağmuruna tutulmuşum gibi
birdenbire bir sıkıntı
kendisi var
adı yok

yangelmişim bağdat'ın en kral oteline
dağıtmış sarı saçlarını yüzüme nisan
önümde fil sürüsü
gibi koskoca dicle
bulanık mı bulanık
martılı mı martılı!
bağdat'a da pek yakışmış bayramlık
allı morlu sarılı
aman da kıpırtılı
peki ama adı ne
nerden çıktı bu sıkıntı?

sabahleyin uyandım ki
taptâze duruyor damağımda
geceki aslansütü zahlavî
zahlavî içmek demek bağdat'ta akşam serinliğinde
sakız gibi dişlerle
sakız gibi güle güle
dicle'de bir kayıkta şarkı söylemek demek
zahlavî içmek demek
uzun uzun öpüşüp
sonra yumup gözlerinizi
yanan dudaklarınızdan dilinizi
geçirmek demek
peki ama adı ne
nerden çıktı bu sıkıntı?

atlasam mı yoksa bir arabaya
gitsem mi kerkük'te petrol kuyularına
yoksa bir gemiyle basra'dan ötelere
mısır'a mı uçam yoksa
cezayir'e mi?
açıp açıp kapatıyor yüreğim kanatlarını
sanki gelinböceği
uç böceğim
uç böceğim
uçmuyor
isteksiz bir uçağa da benziyor
ne iniyor bulutlardan
ne fırlıyor bulutlara
bozkırda bâdem dalı mübârek
açsam mı açmasam mı
deyip duruyor
ve belki de en kötüsü
yuvada bir yavru kuşa benziyor
ürküyor kendi kanatlarından
açıp açıp kapatıyor yüreğim kanatlarını

sünnetçiden korkar gibi korkuyorum bağdat'tan
iki el ateş eder gibi üzerine adamın
bakmıyorlarmı şu kızlar gözlerime
mor bir salkım gibi sarkmıyorlarmı
dikenli çitlerimden
vallahi korkuyorum
aman kızlar gözünüzü seveyim
"bizim ilde yolumuzu gözler var"

hadi benim aslanım
hadi bre *ebu-temmuz*
hele kaldır şu poponu otelin koltuğundan
atla şurdan bir dolmuşa taksiye otobüse
pazara git be oğlum
alışveriş et oğlum
bağdat'a değsin ellerin
kaptırma gönlünü *fuzûlî* havasına
baksana kuşanmış o güzel bayramlıklarını bağdat
bayrak almış eline
rozet takmış döşüne
yırt kozanı be oğlum
düş bağdat'ın peşine
bağdat'ı yaşa
hadi benim aslanım
hadi benim şiir işçim
türkiyeli *ebu-temmuz*!

DEDİLER BANA DEDİM ONLARA

dediler ki birgün bana bağdat'ta
"aldınız da yaa aynî
lâtin'in alfabesini
avrupalılaşıldınız mi yâni?"

ah tabii
eh tabii
elbette!
kapıdan kovduklarımız
 bacadan damladılar
 yaa aynî yaa habibî!
biz onları anlamadık
 onlar bizi anladılar
 yaa aynî yaa habibî!
hem de nasıl, bir bilseniz
hem de nasıl, bir bilseniz
ah tabii
eh tabii
elbette!
elbette, yaa aynî yaa habibî!
yoksa siz
 afyonkarahisarlılaştıramadıklarımızdan mısınız
 dedim onlara

üçüncü bölüm

YITIK ŞİRLER

1951 - 1959

şiiirleri

"Yitik Şiirler"ın serüveni, burada anlatılabilecek cinsten bir serüven değildir; bu, ülkemizin bir döneminin serüvenidir.

Tarihlerinden de anlaşılacağı gibi, bu bölümdeki şiirler, 1951 - 1959 yılları arasında yazılmış ve çeşitli nedenlerle, hiçbir yerde yayımlanmadan yitip gitmiş yüzlerce şiirden, yıllarca sonra, mutlu diyebileceğim rastlantılar sonucu, elime geçenlerin bir bölümüdür. Belki bir iki tanesi dergilerde yayımlanmıştır; ama hangileri, nerede, bilemeyeceğim şimdi.

Benim, günışığına çıkan ilk şiir kitabım "*Kavel*"dir; 1963 kasımında basıldı o kitap. "*Kavel*"ın eylül 1967'de yapılan ikinci basımı ise, ek şiirlerle genişletilmiş, yepyeni, ayrı bir kitaptır; ama ben, ona, "*Kavel*'in ikinci basımı" demiş bulundum bir kez ve artık düzeltmedim bu yanlış. 1963'de basılan "*Kavel*"e, 1959-1963 yılları arasında dergilerde yayımlanmış şiirlerimden bazıları almıştım. Peki, ya "*Kavel*"den önceki şiirlerim, kitaplarım nerede?

Şiir, yapma çiçek değildir, gerçek çiçektir. Şiirin görünmeyen bölümü, görüneninden büyüktür. Benim, "*Kavel*"den önceki şiirlerim ve kitaplarım, yayımlanamadan yakıldı, yitti, "müsâdere" edildi. 1959'lardan itibaren dergilerde yayımlananların bir bölümünü "*Kavel*"e, bir bölümünü de "*Temmuz Bildirisi*"ne aldım. 1960'la gelen dönemin o hızlı temposu içinde, geriye dönüp, yitkilere karışan şiirlerimle ilgilenemedim. Gazetecilik, sendikacılık, partililik ve bunlara ilişkin uğraşı ve engeller, buna fırsat vermedi. Yeni şiirler yeni kitaplarla günışığına çıkarken, kardeşleri 1959'lardan itibaren bazı dergilerde yayımlanmış ve sonra da "*Kavel*" (1963) ve "*Temmuz Bildirisi*" (1965) adlı kitaplarıma girmiş olan "*yitik şiirler*", unutuldukları yerlerde kalıp gitti. Onları

arayıp bulma işine ancak şu son günlerde girişebildim. Bundan sonra elime geçenleri de başka kitaplarıma almaya çalışacağım.

Çünkü, şiire sıkısıkıya bağlı toplumlarda ve dillerde, ozanın yaşam serüveniyle şiir serüveni birdir, özdeştir; birini öbüründen ayrı düşünmek, ayırıp incelemek olanaksızdır. Acı olan şudur ki, bizler, yaş günü kutlanmayan çocuklarıyız bu toplumun; hangi yılda doğduğumuz bilinse bile, hangi gün doğduğumuz belli değildir. İlk şiirlerimizi kaç yaşımızda söyledik, ilk resimlerimizi kaç yaşımızda çizdik, kim bilecek bunu!? Kitapsızlık, kitaplıksızlık, ışıksızlık, okulsuzluk, yolsuzluk, çevresizlik... İşte bizim ortamımız! Emekçi halkın çocuklarıyız; kendi geçeceği yolu kendisi açan makinalara benzeriz biz. Onun içindir ki zordur işimiz

Yitiklerimden bazılarını yıllarca sonra kavuşmuş olmanın sevinci içindeyim.

Şiirleri, tarihlerinden de anlaşılacağı gibi, en yeniden en eskiye doğru sıraladım.

HASAN HÜSEYİN

- Ankara, 31 Temmuz 1975

SARI
SARI
SAVRULAN

ah orospu gözlü akşamları hoyrat bozkırın
ah beni yoz atlara döndüren isyan
beni böyle

kötünün kötüsü tütünlere
bokun boku şaraplara zorlayan
bezirgân düzen!

ah ulan ah

kaçak bir tabanca gibi taşıdığım
gözlerimden sarı sarı

sarı yaprakları gibi sevgili ağaçlarımın
savrulup giden aşklarım umutlarım
bana mı bu
bana mı bu
nereye?

üşüyorum yapraklarca

üşüyorum türkülerce

çıldırıyor merhabam bu osmanlı tenhâlarda

sular gibi çağırdıkça beni mavi uzaklar

her akşam bir kurtuluş marşı çıplak dağlardan
yağmur kuşlarının ardından gibi

ah orospu gözlü akşamları hoyrat bozkırın
ah beni yoz atlara döndüren isyanı

(30 Eylül 1959, Gürün)

AY ÜSTÜNE GEZELEME

aya gitsem
olağanın üstünde rahat olsam
yesem içsem sevişsem
sıcak sudan soğuk suya sokmasam ellerimi
hattâ çişimi bile
 ben yapmasam yaptırsalar
ben görmesem görseler
 düşlerin karabasanlısını
yine de dünyaya dönmek isterdim

ne de olsa
 merak ediyor insan
 dostunu düşmanını
geçen yıl diktiğim kaysı fidanı
 acaba çiçeklendi mi
gülbitleri temizledi mi güzelim pembe gülü
şeftaliler sulandı mı
ben düştü mü üzümlere
o kaatil yakalandı mı
yakayı kaptırdı mı o hırsız teres
grev sonuçlandı mı
aklandılar mı toplumcular
beni andı mı acep
 o leylâk gözlü kadın?
ne de olsa
 merak ediyor insan
 bırakıp gittiklerini

(1959, Gürün)

RESİM GİBİ

bir çift kırlangıç oturtmuşlar yüzünün ortasına
demişler: kaşın!
bulamışlar temmuz güneşlerine şekerpâreyi
demişler: dudakların!
bir sepet gül toplamışlar haziran sabahlarından
demişler: göğsün!

ya ben seni başka nasıl yazayım
ya ben seni başka nasıl çizeyim
demişler: aşkın!

hadi benim şekerpârem
hadi benim gül sepetim
ortası fesleğenlim
kıyıları karanfillim
 kimsesizim
 hırçınım
 devre yazılım
hadi benim kırlangıcım tırtılım
uyut beni bu süzgün bahçelerde
bahçende uyut beni
allara yeşillere
 mavilere kat beni!

(1958, Gürün)

KAĞNI YARASI

aman öküz kulun kölen olmuşum
aman öküz ağırdan al incitme
sap değil saman değil
beş körpe anası bu
aman öküz kulun kölen olmuşum
koma beni karanlıkta darlarda
beş körpeyi ağlatma

aman öküz kulun kölen olmuşum
aman öküz davran biraz bekletme
doktor uzak
ölüm yakın
aman öküz kulun kölen olmuşum
koma beni karanlıkta
beş yavruyu ağlatma

devirdi gözlerini mübârek
bana baktı
yola baktı
ve karşıki dağlara
öpülesi gözlerinde iki damla yaş
türkü gibi bulut gibi ağıt gibi heyhey
baktım
güllü yorgan soğumuş

davullar dövdürdüm etme ağgelin
yemekler döktürdüm, etme ağgelin
umutlar yeşerttim kırdı kırda kırda
gitme ağgelin

kolumsun
kanadımsın
gücüksün
neyim var senden gayrı
koma beni taş başında, ağgelin
koma beni karanlıkta kahrda
gel gitme!

yıkıldı gök
kaydı toprak
birdenbire bir yalnızlık
korku gibi açlık gibi ölüm gibi heyhey
iki el ateş ettim dağlara
dağlara heyhey
çevirdim kağrıyı köy mezarlığına

bir gelin giderdi bir gelin
allı pullu bir gelin
dağ yollarında

(1957, Gürün)

ŞÖMİNE BEBEK EKSİĞETEK

hakkı torunoğlu için...

o benim yolcu yanı
yörük yanı
göçmen yanı o benim
ben onun
taş ardında siperlenmiş
eşkıya yalnızlığı
ikimiz iki fidan
iki kavak fidanı aynı toprakta
aynı karlar
ve aynı baharlarda
yanyana iki fidan
yüzlerimiz yüzdeyüz anadolu
ellerimiz kavgacı
ve dehşetli alingan

bir bahar günü atölyesinde
tuvaller arasında gördüm onu
yüzünde doğum sancılarının en güzeli
parmaklarının ucunda güneşler vardı
bir büyük şenlik tablosuydu bu
bayram davulları bir yanda
bir yanda halay horon
bir yanda kardeş sofrası
vuruyordu vuruyordu bethoven
bir uzak
bir yalnız
bir karanlık piyanoda
biryanımız kılıç kılıç
gülüyordu timurlenk

dışındaydık takvimin
sanki sahanlığında bir bozkır treninin
sonra sahnede gördüm onu
kendinden geçmişçesine
 oynuyor
 oynuyordu

onu ben
belki de hiçbir zaman
böyle candan
ve anlıyarak
alkışlamadım

ne söylesek
boş şimdi
içindeydik takvimin
kapılır gibi ansızın sele
düşmüştük küçük ekmeğimizin büyük gürültüsüne
o bir yanda
ben öbür
resim onun leylâ'sıydı
 sahne şirin'i
leylâ'lı ve şirin'li bir yaman aşkta
yaprak döker gibi bizim orda kavaklar
bitirdi günlerini
sahne yıkıldı
gömüldü atölye bir ılıman denizin derinliğine
o benim yolcu yanımda
yörük yanımda
göçmen yanımda o benim
masallar anlatıyor şimdi o yanımda
şömineli bir evde
yumuşacık mavilerde
yağmursuz şimşeklerle geçip giden günlerine

bense
hâlâ soluksoluğa
hâlâ yumrukyumruğa
bir çetin
bir dikenli
bir taşlı yolda
kan içinde yumruklarım!

(1957, Gürün)

BİR YILBAŞI GECESİ

bitti bir yıl
bir koca yıl birdenbire
 bitirdik heeeey
 bitirdik vaaaay
 bitirdik ooooooy
söndürdüler ışıkları
yaktılar ışıkları
çıktılar bir eski yıldan
 girdiler bir yeni yıla
 girdiler heeeey
 girdiler vaaaay
 girdiler ooooooy
biz ne yaktık ışıkları
 ne de söndürdük
ışığımız yoktu ki

çekersin ipi
çekersin ipi
çekersin ipi
alnının damarları oklava gibi
kopunca ip
 başlar yine sırtüstü

neresinden girecektik
nasıl girecektik bilmiyorduk ki
çektik kafaları bigüzel

en berbat şaraplarıyla bu en güzel üzümler ülkesinin
girdik arka kapısından yılbaşı sarayına

çektik bıçakları saldırdık

çıplak kızlar biryana

dümbükler öbür yana

bastık kahkahayı çalgınca

eğlendik

sapladık bıçakları tombul nutuklarına

işedik üstlerine hırsız pezevenklerin

kustuk sokaklarına

yüzükoyun bir kentin

birdenbire bitti bir yıl

bir koca yıl birdenbire

bitirdik heeeeey

bitirdik vaaaay

bitirdik ooooooy

(1957, Gürün)

*"kırk lokmadan bir damla kan
bir damlacık dolsuyu
kırk damla kandan"*

destiyi vurdum yere
fokurdadı toprak
davrandı dev kurbağası bozkırın
paytak paytak
halaya kalktı manda
kopar gibi karanlıktan
cırladı cırcırböceği
göğüs geçirdi funda
parmağında bir damla kan
domurup baktı güneşe
baktı
ve sustu

bir düşün
 manda gözünde bataklık
 kurt gözünde duman
gelmiş hangi sulardan
 koşar hangi sulara
 biçimini cinnet cinnet zorlayan
insanım ben
bir elim ekmek aranır utanç çöplüklerinde
 bir elim atomun çekirdeğinde
yalnız mıyım
susuz muyum
neden bunalıyorum
 nedir parmağımda bu bir damla kan?

bir düşün
salkımsaçak söğüt köklerinde sazanlar
 yaşatırlar bize şeffaf düşlerimizi
su değil sanki akan
mavileşe yeşilleşe yazlaşa zaman
 akıyor parmaklarımdan sızan serinliğiyle

bir düşün
çatlıyor kayalarda martı yumurtaları
yeşil sinek sûretinde dağılıyor leş
 sırıttıyor kafatası güneşte
 dinamitleşiyor kıraçta tohum
ve yeşil gözlü bir kız
 taranıyor uzun sarı saçlarıyla mavide
 bulutlar geçiyor yıldızlı aynasından
 sazanlı çaylar geçiyor
ve bakır sahanlarda güneş
 dut pekmezi telli sıcak

umurumda mı bastıl benim, umurumda mı temmuz 14
umurumda temmuz 14, umurumda kanlı bastıl
bir bidon fransız şarabına bir bardak sirke
tutup şarap doldurmuşlar altun kafatasına kral lui'nin
umurumda bastıl benim, umurumda temmuz 14
yıkılan duvarlarıyla 1789
ve o çifte boynuzlu sıtrazburg sikkeleri
barikatlı giyotinli lui'li taşan bardak
umurumda robespiyer umurumda danton mârâ
umurumda herşey benim
bataklığa koşan manda
cırlayan cırcırböceği
vıraklayan kurbağa
baltayla kesilen baş
kana konan yeşil sinek
sineği kapan serçe
güneşteki bakır sahan
ve bakır sahanlarda telli sıcak dut pekmezi
ve pekmezde arılar
balda ballaşmamış ölüleriyle
ve çılgınca sevdiğim arıkuşları
bağışlanmaz suçlarıyla arıkuşları
beni herşey son derece çekiyor
umurumda herşey benim

bir nokta var, seziyorum, zaman zaman oralarda dolaşıyorum
van gok'un usturasının dilinden anlıyorum
belki de van gok usturasıdır
 şiir şiir parlayan şey
belki de aşkıımızdır içkiye ve silâha
tıraktör topraksızı kötü yerinden kapmış
karakolun kapısında ağlaşan kadınlardı
çocuklar ağlaşarak emiyorlardı analarını
yeşilim sarım yoktu hep kırmızı kullandım
boyadım kehribar harmanları bayrak kırmızısına
nekadarı sarı varsa boyamışlar gökyüzünü
mavileri doldurmuşlar *van gok*'un piposuna
pipo yanmış allahıma, avrupa yanmış
biri bir bayrak vermiş afrika'nın eline
afrika kanat kanat aydınlığa yürümüş

bir düşün
düşün ve derinleş dinamitlerde
sömürgeciler şimdi
 afrika'da o birinin uskurundalar
gülebilseydim eğer
 çoktan kanatlanırdı afrika'da tamtamlar
bir nokta var
 seziyorum
 zaman zaman oralarda dolaşıyorum '
bir damla kan domuruyor
 ucunda parmağımın

(1956, Gürün)

KERPİÇ ADAM

kerpiç adamın işi
tırnakla kazıyıp güneşi
kanla aydınlatmak geceyi
şu şuna
bu buna
bu bana
"ölüm ver allahım ayrılık verme"

kerpiç adamın düşü
balık manda fil deve
bereket yıldız aş
şu şuna
bu buna
bu bana
"bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm"

kerpiç adamın usu
kaya kovuğunda güvercin
bak ki düşmüş bulutlardan kuyuya
şu şuna
bu buna
bu bana
"beni öldürmeli dövmeli değil"

kerpiç adamın aşkı
bıçak balta ve kurşun
yüzer çocuk gözleri kan göllerinde
şu şuna
bu buna
bu bana
"zâlim felek sana n'ettim n'eyledim"

kerpiç adamın gücü
yer altında akan su
bre hiç mi uyanmaz bu
dünyayı tutmuş horultusu!

(1956, Gürün)

ÖLÜ NOKTAYI ZORLAMAK

yalan bütün gitmelerim, yorgunluklarım gerçek
büyük büyük serüvenlerle yatmaktan erkekçe yorgunum
çapraz çizgilerle boğdum kuduran özlemlerimi
emdiğim belki cinnet, karanlığın kılı memelerinden

bir okyanus gecesini yüklenip bir ucundan
bir denizci türküsünde bir bozlak bulup şaşmak
sövgüler bıçak bıçak saplanırken tombul kahkahalara
selsele bir şenlikte bir palyaço bir kıral
olup gülüp şevinmek
ağlatır beni topal serçe, yangınlara bakar bakar gülerim
şu çocuk yüzlü günler şu umdukça çocuklaşmak
şimdi bir makinanın soğuk bileklerinde yanar ellerim
bak ki hayvanca üşümüşüm çıldırtan ateşlerde
ölüleri geçemedik, yakamızı bırakmıyor ölüler
ortaçağlı yüzlerimiz yapma çiçeklerce silik
ağaçlar yatar kalkmaz yıldızlar gider gelmez
istanbul da biter gülüm toroslar da biter birgün
ben de biterim
ama bitmez şarkılarım
belki bitmez
karanlıkta çığlıklarım

bir tren duruyordu, küskün ve kesik, kıyısında gecenin
sktm plâkasını, *her yere birden* diye yazdım sessizce
bozuldu bölünmeler, yeni bir iskender'dim krdğmlere
bozuldu hintli yılancının gözlere sığmaz korkusu
bozuldu tibetlinin yıldızları yoğuran yalnızlığı
oyuncak bir trendi bu, bense çocuklarca kocaman
bense ısılk çalıyordum, zorlamıştım dillerin sınırlarını
birdenbire bir güney, bir güney birdenbire bibercesine
bir güney değıp geçti tutsak uygarlığıma
su gibi ışıık gibi, yakıp geçen bir aşk gibi hergele
yakıp geçti birdenbire bibercesine
devirdim bir yumrukta içimin putlarını
yıkтым kollarımı geceye, dinamit gibi sustum
bir tren duruyordu, kesik ve şaşkın, kıyısında gecenin
sktm plâkasını, *her yere birden* yazdım sessizce

istanbul da biter gülüm, toroslar da biter birgün
ben de biterim
ama bitmez şarkılarım
belki bitmez
karanlıkta çığılıklarım

bir nokta var, ölü nokta, ben işte onu zorlamaktayım
ben işte o noktada heryere birden kalkan bir tren
sesim bir afrikalı, bir asyalı sesim benim, sesim bir kalabalık
renksiz bir viyana valsini o kuruntu iskeletliği
sarışın kamburunda bulanık bir berlinlilik
kar kokuyor burnuma, birdenbire bir biberli ballı gül
ve insan yürekleri saçılıyor kaldırımlara

yalan bütün gitmelerim, yorgunluklarım gerçek
büyük büyük serüvenlerle yatmaktan erkekçe yorgunum

(1956, Gürün)

BİR ÖRNEK İNSAN PORTRESİ

demek hiç aç kalmadın sen öyle mi
 açıkta kalmadın ha?
kirinden gömleğinin
dirseğinin yamasından
 eziklik duymadın ha?
bravo be
aşkolsun şu adama vallahi!

demek hiç sövmediler anana avradına
hiç kimseye sövmedin ha?
bir gececik olsun çekip kafayı
 şakır şakır oynamadın
 hıçkırarak ağlamadın öyle mi?
bravo be
aşkolsun şu adama vallahi!

demek yalnızlıktan böğürmedin hiç
akrep sokmuş gibi sıçramadın geceleri ha?
hiç sevmedin öyle mi
kendini öldürmeyi çekip gitmeyi
büyük işler becermeyi düşünmedin ha?
bravo be
aşkolsun şu adama vallahi!

demek bu musluklar hep bu ellerde
bu düzen bu dünya bu gidiş
sen hep böyle mutlu kişi örnek vatandaş
gelen ağam giden paşam, öyle mi?
bin yaşasın seni sokmayan yılan
sen mi kaldın düzeltecek, öyle mi?
haksızlığa uğramadın taşlanmadın ha?
ne şam'ın şekeri, ha
ne arabın yüzü, ha?
yaşadın da bunca yıl şu bataklıkta
gül sandın bu kokuyu öyle mi?
hadi be hırbo sen de
adam mısın sen de be!

(1956, Gürün)

BİLEMEZSİNİZ

doktorsuz hastaların dünyalarını
nasıl geçmiş tırnakları maviye
nasıl da paramparçayım
bilemezsiniz

işsiz işçilerle günlerin uzunluğu
çarşıların ağırlığı göklerin basıklığı
nasıl da yoruluyorum
bilemezsiniz

bu yüzleri ben çizmedim bu soluksuz kentlere
bu bağirtan yalnızlık bu tüketen sessizlik
nasıl da çoğalıyorum
bilemezsiniz

sokaklar, sokaklar
 kirli, kördüğüm
elibayraklı geceler
 bilemezsiniz
omuzbaşınızda bir adsız korku
can değil sakınılan
 bilemezsiniz
her çocuksu yüzde bir yaşlı bakış
sessiz bir ayrılık her kucaklaşma
gitmek bile bir kurtuluş olmuyor
ne söyler yollar bana
ben yollara ne söylerim
 bilemezsiniz

her adımda bir sonbahar aydınlığıma
körler çarşısındayım
 bilemezsiniz
böyle neden susuyorum
 bilemezsiniz
deprem yaşıyorum
 bilemezsiniz

(1956, Gürün)

AŞI

bilirim
 bildiririm ki
taş yerini bulur birgün
 su yatağını
tutar bu aşı

yerini bulur alkış
yerini bulur yergi
eklenir adımlar adımlara
 eller ellere
ırmaklar nehirlerle
nehirler denizlere
 kavuşur gibi
öfkeler öfkelere kavuşur birgün
tutar bu aşı

bilirim
 bildiririm ki
yerde kalmaz dökülen kan
çiçeklenir
 dallanır
 anlatır birgün
beş giderse çarşamba
 perşembe onbeş gelir
tutar bu aşı

(1956, Gürün)

BİR TREN GELDİ GECEYE

bana ne, kara kara kazanlarda delirip taşan sudan
çekip gitsin ateşçi, raylarla hesabım yok!
yolcu şaşkınlıkları artırır içimdeki aşka benzer telâş
bir belirsiz aşkın başlangıcıdır bende her gidiş
geçip giden ne varsa nedense yorar beni yalnızlaştırır
ağırlaşır yüküm birden, koyacak yer bulamam
bana ne yalanlardan bana ne yıldızların uzaklığından!

bir tren geldi birdenbire, girdi geceye
batıdan gelen çimli öğrenciler vardı trende, baktım
çok uzak iki imge, çok yakın iki renktik öğrencilerle
küçücük sarı yüzlerinde incecik gözlükleriyle
çok camlı bir uzak saraydan bakar gibiydiler geceye
kolsuz bir hitit heykeliydim bu bağlama bu buğday toprağında
gece birdenbire korkunç bir havasızlık
düşlerin oynak boyutlarıyla açılıp dağılıyordum

büyük andlar büyük aşklar, ko dursun yaygaralar
yerin dibine geçsin beni benden alan herşey
bana ne yalanlardan bana ne yıldızların uzaklığından!
yaprak dökmüş susuzluktan, okşadığım güzel ağaç!
bir kayayı kırsam kırsam, yıkılıp düşünceyedek
bir toprağı sürsem sürsem, yokolup gidinceyedek
koşarken kanatlaşsam, çekip gitsem dönmesem
durmasam bu gecelerde, sızlamasa kanatlarım

bir tren çekip gitti bir geceden bir geceye
beni sessiz çağırmanın, ağrıyor bileklerim

(1956, Sivas)

ALKOL CUMHURİYETİ

bir şişenin başında silinmişsiniz
silik çıkartmalara benziyordu yüzleriniz
bu can pazarında bu alkol aydınlığı
bulanık yörüngelerle varmak ölüme
beşiniz de taş gibi üzgün ve ağlamaklı

kimsenin kimseyi dinlediği yok
anlamak belki de teslim olmaktır

altıncınız bendim, son kadeh burukluğu
yorgun düşmüş bir kadındı gece sedirde
çırılçıplak bir şişeydi, ben yoktum
oysa ben sizlerle çoğalıyordum
beşiniz de zift gibi pişmandınız gecede

geceleri yalnız kalmanızı dilemem
yalnızlık bir engerektir gerçektir

ağlar gibi düşünmek nekadard kötü!
kaldırın kadehleri vakit geçiyor
bir daha gözgöze gelmemek de var
özlemek bu yanıdır şeffaf duvarın
beşiniz de kilit gibi kırılmıştınız

görmek için bakmak yetmez her zaman
çünkü bakmak soyubitmiş bir sürüngendir

hiçbirimiz belirsizle bağlı değiliz
aldanmak da bir kurtuluş olabilirdi
altımız da tek bir türlü ölebilirdik
ölü kuşlar ötmeseydi dallarda
altımız altı tanımıydık tek bir insanın
altımız da zehir gibi yalnızdık

sabahları sokaklarda mutlaka öpüşelim
öpüşmek kolkola dolaşmaktır ölümle

(1956, Sivas)

YÖRÜNGEDE DEPREM

benim ol demiyorum, başkasının da olma
aldılar silâhlarımı, uzağındayım barış topraklarının
sana nasıl katlanırım, nasıl olurum sensiz
çıkamam bu çevrintiden, yörüngemde depremler
beni anla demiyorum, çünkü anlamıyorum
çünkü ben az sonra belli değilim

bir bir devirdim totemlerimi, kan içinde tabularım
yörüngelerle kesilmiş yörüngem, ki korkunç
savrulmasam yıldız yıldız, duyabilirim belki ölülerimi
ardımsıra koşturmasalar bıraktıklarım
beni anla demiyorum, çünkü anlamıyorum
çünkü ben az sonra belli değilim

(1956, Gürün)

TELEFON BUYRUĞUMDUR

alooo istanbul!
burası uzunyayla
ben
hasan hüseyin!

sana hemen ve âcilen emrediyorum ki
bana hemen
ve âcilen
bir deniz
içine sığılmamış
sana hemen ve âcilen emrediyorum ki
bana hemen
ve âcilen
bir hava
osmanlı osuruğu kokmayan
sana hemen ve âcilen emrediyorum ki
bana hemen
ve âcilen
bir boğaz
bir de kayık
şöyle akşam saatlerinden
mehtâb uyanırken sularda

"Kandilli yüzerken uykularda
Mehtâbı sürükledik sularda"
Yahya Kemal

sen ki
ve rumeli ve karaman ve konya
sen ki
okurum şimdi senin
köşküne sarayına
haremine
haramına
hümâyûnuna
burası uzunyayla
ben
hasan hüseyin!
sana hemen ve âcilen emrediyorum ki
bana hemen
ve âcilen
bir kadın
şöyle az kullanılmış
hapisten kaçmış gibi dalayım etlerine
sarayım kıraç kıraç
o maviş pembelerini
içeyim seni yavrum
bir okka rakı gibi
öleyim kollarında
tâ be sabah
tâ be akşam
muhammed'in sâdık ümmeti gibi!

kaç bin yıllık özlemimsin ulan sen benim
kaç bin yıllık öfkemsin
tezeğim ben
kerpicim ben
ağıdım
saraysın sen
altunsun sen
zümrütsün
ben senin saltanatın
sen benim sefaletimsin
geleceğim sana birgün
açılmış bayrak gibi
geleceğim sana birgün
gireceğim koynuna
çekilmiş bıçak gibi
güzel ve namuslu günler için yatırıp seni
yatırıp seni
o yıldızlı o mavi
ve o atlas örtülerin üstüne
yatırıp seni
kaç bin yıllık özlemimle ulan istanbul
kaç bin yıllık öfkemle
yatırıp seni
yatırıp

alooo istanbul
ben işsizlik
ben haksızlık
ben kahr
burası uzunyayla
ben
zincirde şair
hasan hüseyin!

(1956, Uzunyayla)

KANGAL

siz hiç tavuk taşıdınız mı karanlıkta kucakta?
siz hiç polis sandınız mı geceleyin kendi karaltınızı?
istanbul-ankara yaptınız mı beş adımlık avluda?
siz hiç adam öldürdünüz mü kafanızın içinde?
caddede güpegündüz hortlak eli sıktınız mı?
öptünüz mü bir ölünün buz gibi dudaklarını?
arkanızdan konuşanın boynuna sarıldınız mı?
bile bile lâdes dediniz mi siz sabahın köründe?
ananızı belleyenle bir masada içtiniz mi?
bir dolmuşa bindiniz mi sayın muhbir vatandaşla?
gözgöze geldiniz mi caddede cellâdınızla?

peki ama ne yaptınız bunca yıl?
atlar nasıl kışnerler karanlıkta düşmana
hiç gördünüz mü?
itler nasıl anlarlar düşmanın kokusunu
demek hiç görmediniz?
peki ama ne gördünüz
bunca yıl yaşadınız da?

iş mi yâni beyfendi
bir kadını bir dakkada döllemek
bir veledi ciyak ciyak bağkırttırmak dünyaya?
istanbul'da oturup da kangal'ı bilmek başka
kangal'da oturup da kangal'da ölmek başka
ne içersiniz?

(1956, Sivas)

BİR CUMHURİYET ÇOCUĞUNUN ANAKARNINDAKİ GÜNLERİ

naci sadullah'ın anısına...
(1975)

anlatır sarsak süleyman
dinler sarsak süleyman'ı
öksüzoğlu öksüzoğlu süleyman:

anlatsam belki inanmazsınız
hiç de güzel günler değildi
anamın karnındaki günlerim

anam herhalde topaldı
bilmiyorum belki de bozuktur yollar
durmadan tahterevalli oynardı

sesim kısılırdı bağırımdan
telefon cevap vermezdi
ne vardı dışarda bilmem ki
gürültü eksik olmazdı

gözlerim kararırđı açlıktan
karasu gelirdi ağızcığıma
hani bir de su içmese
iflâhım hepten kesikti

bir adam gelirdi her akşam
anama birşeyler getirirdi
nesi olurdu anamın bilmem
elleri başımda gezinirdi

portakal mı istemezdi canım
et mi balık mı yumurta mı
kesmişler namussuzlar telefon hatlarını
anam bunları töbe vermezdi

gün oldu ateşler içinde yandım
ne diye ateş yemişti sanki
gün oldu eridim titremekten
buz mu yutmuştu neydi

ne o benden vazgeçti açıkçası
ne de ben ondan
ben patladım sıkıntıdan
o taşıyıp durdu beni

iyi birşey değil vesselâm
ananın ağzına bakıp durmak
içtiği bulgur çorbası
yediği erik çağlası

ne olaydım isterdiniz
kurtdereli pehlivan mı?
güleyim burnunuza
sıtmalı doğdum işte!

(1956, Gürün)

KONFERANSLAR

verem verem dedikleri
bir ince hastalıktır
 beyler
ipince bir hastalık
nazlı, kibar efendi
son derece duygulu
son derece alingan
son derece mızıkçı
son derece zorlukçu
son derece kuşkucu
son derece sıkıcı
ne bileyim yâni beyler
son derece yorucu
 şeffaf bir hastalıktır

bazlama yemez, beyler
çökelek yemez
çalışmaktan hoşlanmaz
güneş ister et ister
eti pirzola ister
bal ister kaymak ister
kuştüyü gıcırtilı
 karyola ister
evet beyler, tıpkı böyle
tıpkı bey çocuğu mübârek
tıpkı hanım evlâdı
tıpkı bürokrat
tıpkı küçük burjuva

(1956, Gürün)

RAPOR

bölgemiz buğday ve davar
bölgemiz kızılırmak
bölgemiz güneş
ve kar

üçyüz kinin dağıtıldı
beşyüz atebrin
bölgemiz verem

bölgemizde verem
yüzdeyüz artmaktaysa da
veremliler yüzdeyüz azalmaktadır
saygıyla arzederim

bendeniz sıtma savaş derneği gönüllü genel sekreteri
iktidar partisi görevlisi
doktorumsu abdülkerim

(1956, Gürün)

İNSAN MI BUNLAR?

çocukları seviyorlar da yarını sevmiyorlar
kömürü seviyorlar da sökeni sevmiyorlar
fabrikayı seviyorlar da grevi sevmiyorlar
portakalı elmayı muzunu viskiyi
ipekliyi seviyorlar da işçiyi sevmiyorlar

bu gemiyi bu denizde baban mı kaydırıyor?
bu treni bu dağlardan anan mı aşırıyor?
kim ekiyor bu pamuğu kim büküp kim dokuyor?
buğdayı kim tütünü kim patatesi kim?
kim söküyor bu demiri, pirinci kim topluyor?
kaynanan mı tarıyor bu denizi saç gibi
kayaları baldır gibi metresin mi açıyor
oynaşın mı ısıtıyor bu karanlık geceleri

düşündükçe domur domur çoğalıyorum
cephanelik oluyorum bunları düşündükçe
ben bunlara insan diyemiyorum

(1956, Gürün)

HACI MEHMET'E AĞIT

mavi gömlek istedi de
diktirmediydim
ah diktirmez olaydım
giymeden gitti

sandıkta iki elma
kıyıp da vermediydim
ah ki kıymaz olaydım
yemeden gitti

komşunun huriye'yi
al dedi de almadıydım
vah ki almaz olaydım
görmeden gitti

hacı mehmet hacı mehmet
yavrum ceddine rahmet
şu anana merhamet
ölmeden gitti

(1956, Gürün)

BİRİNİN YOKLUĞUNU DÜŞÜNMEK

oturmuşum bir ağacın altında
aylardan temmuz
biraz ceviz biraz kaysı biraz dut
bulaşmışım maviye
ölülerim çepçevre serilmişler yeşile
kulağım su sesinde
herkes kendi türküsünü söylüyor
kimi yeni kimi eski
benzemiyor birbirine
yakışmıyor birbirine
herkes kendi türküsünü söylüyor
yüzleri değişmiyor
bakışları değişmiyor
sesleri değişmiyor
herkes kendi türküsünü söylüyor
ben rakımı içiyorum

güneş temmuz güneşi
kayısılar yeşilden turuncuya
dallar sanki uykuda
dallar uykuda emziriyor
sessizce emziriyor
dallar beni emziriyor
dallar beni yeşil yeşil
dallar beni sarı sarı
dallar beni mavi mavi
ve turuncu
karışık bir içkiyle çoğalıyorum
biraz güneş biraz toprak biraz su

o şimdi dudaksızdır
o şimdi dilsiz
o şimdi elsizdir o şimdi kolsuz
o şimdi bakışsızdır o şimdi yönsüz
o şimdi kaldıramaz içkiyi dudağına

birdenbire sararıyor çimenler
ağaçlar taşlaşıyor
kuş sesleri taşlaşıyor
su sesleri taşlaşıyor
sarı bir yel dolaşıyor taşları
ve artık oturmuyorum bir ağacın altında
biraz ceviz biraz kaysı biraz dut
biraz su olmuyorum
ve artık durmadan içiyorum
dağları
bahçeleri
ve gökyüzünü

onun şimdi içmemesi ne kötü!

(1956, Gürün)

bir öğretmenimiz vardı adı câfer'di
titizdi sertti ama, billûr kadehlere benzerdi
mûzik ruhun gıdasıydı, gıda besin demekti
yâni gülenle gülmek ağlıyanla ağlamak
kemancı serkiş dersen safi ispiro içerd
durmadan yay çekerdi durmadan ah çekerdi
sâfi ruhtu adamcağız, geceleri aç yatardı
bûlbûller konup kalkardı ah dedikçe kemanlarına!
bir öğretmenimiz vardı adı câferdi

cilet gibi bir hüzüdü, anlıyamazdık
bah'tan plâklar çalardı, anlıyamazdık
minörden hoşlanırdık bemolden hoşlanırdık
neden niçin hoşlanırdık olgörüp bilemezdik
bethoven delisiydi, senfoni der ağlardı
ne vardı bethoven'de, olgörüp soramazdık
cilet gibi bir hüzn, adam tüm göçmenistan
kaşları birlik es'ler gibi çakılırdı gözlerimize
mûzikten bethoven'den bah'tan korkardık
herbimiz bir dağdan bir bayırdan gelmiştik
flüt ne ki keman ne kl gam ne ki
seslerimiz bir türlü giremezdi porteye
sanki oğlak çobanıydı câfer öğretmenimiz
sesi kan ter içinde dağlarda bayırlarda
do derken damdan düşüp öleceğiz sanırdık
bir öğretmenimiz vardı adı câfer'di

hunlar macaristan'a girer gibi derse girerdi
marş derdi yayılırdık, şarkı derdi gevşerdik
verdi'nin ayda'sından tatlı bir parça
iki lokma arlezyen bir tadımlık serenad
sonra solfej sonra gam sonra fa diyez
do derdik do olmazdı, tükenirdik korkudan
fa derdik fa olmazdı, falakaya can kurban
can kurban yüksek matematiğe yüksek fiziğe
bir öğretmenimiz vardı adı câfer'di

üç yıl değnek salladı o kıraç seslerimize
üç yıl bıkip usanmadan solfej öğretti!
şimdi karın altındayım, kurdun kuşun bunaldığı
elim kolum karanlıkta, azıtmış yalnızlığım
bir ses kaldı o günlerden
do diyorum dooo
koca dağlar gibi do, postasız yollar gibi do
doktorsuzluk gibi do, okulsuzluk gibi do
kalın do babacan do can kurtaran do
do diyorum do diyorum
duvar gibi bozkır gecelerinde
do diyorum
do diyorum
yırtarak gırtlığımı
vurarak topuğumu
do diyorum dooo
doooooooooo
doooooooooooooooooo!

(1956, Gürün)

SINIRDA VURUŞANLAR

kapılar iterse adamı
 kapının ardındakiler
pencereler iterse adamı
 camların ardındakiler
sedirde yumuşaklık
duvarda resim
fincanda kahve
merhabalar iterse adamı
 günaydınlar iterse
o zaman

akşam sofraları iterse adamı
kaşık çatal iterse
bardakta su saksıda çiçek
gözün göze değişti
gülücükler iterse
radyoda akşam haberleri
gazeteler iterse
o zaman

dilekçeler iterse adamı
koltuklar telefonlar ziller
işveren kapıları
işyerleri iterse
uçaklar trenler pasaportlar
ilgililer ilgisizler iterse
dağlı ve denizli dinlenmeler iterse
bayramlar iterse adamı
 bahar sabahları iterse
o zaman

o zaman bir kuş öter şurasında insanın
uyanır kara kışlarda uyuyan tohum
kırılır kapı
yıkılır duvar
güneşli marşlarla dolar bezgin sokaklar
 ve varılır yepyeni bir sabaha

(1955, Gürün)

BELLİ DEĞİL

cebinizde temiz mendil
kullanılmamış adres
sakın kalmasın
birazdan belki de hiç

para varsa yanınızda
birşeyler çekiyorsa canınız
bir saniye beklemeyin
birazdan belki de hiç

bekliyorsa sevgiliniz
şarabınız hazırsa
koşun ne olursunuz
birazdan belki de hiç

giynek göynek kundura
mendil çamaşır koku
giyinin eskitin sürünün atın
birazdan belki de hiç

gölmek geliyorfa içinizden
 gölün doya doya dostlarım
 isterse ağlamak olsun ardında
ağlamak geliyorfa içinizden
 siktiredin şövalye zortzortunu
 ağlayın doya doya dostlarım
ağlamak
 gizli gizli
 pisin pisin
 yakışmaz çağımızda insana
 dostlarım
kavga mı dövüş mü binileriyle
kucaklaşıp öpüşmek mi
koşun dostlarım koşun
otobüsle uçakla motosikletle koşun
binin elektriğe
 ışıkla koşun
birazdan belki de hiç
belki de topraksınız birazdan

(1955, Sivas)

*onu sevmiştim belki
belki değil bu bir gerçek
gerçek değil belki yalan
çünkü yoktu ekmeğimiz
işimiz kimliğimiz yerimiz
yalan değil bu bir gerçek
belki gerçek bu da değil*

nezaman ılık çalsam
hemen o sokak
o patiska perdeler
o yalnız sardunyalılar
pencerede o kedi

kim oturur bu evde
kim açar bu kapıyı
bu ışığı kim yakar
kime sürtünür kedi
kim sular sardunyalıları
perdeleri kim çeker?

nezaman ısılk çalsam
küskün düşkün adamlar
yorgun yalnız kadınlar
hep böyle ıssız sokak
hep böyle yağmur yağar
hep böyle sidik kokar
pencerede o kedi

akşamlar iner sessiz
bekleyensiz törensiz
esmerim otobüsten
iner kimsiz kimsesiz
geçer ışıık tenhâsını çarşının
bulaşır yağmura kara
uzala kısala işçi gölgesi
bir bana bir camlara işçi gölgesi
sefertası çantası hilâl kaşları
erkeksiz adımları kadınsı ürkekliği
azala çoğala tedirginliği
sürünür kaldırımda kopuk zinciri
yaşar kenti caddeboyu öfkesi
döner yüreğimin köşelerini
çırpınır karanlık sularında içimin
gömülür o sokağa
başlar köpekleri garipliğimin
ben öyle adsız adressiz
ben öyle yersiz yurtsuz
pencerede o kedi
pencerede kedi yok

nezaman ısılk çalsam
bir câmi bir cenâze
bir nine iki tâze
o köşede bir fırın
bir manav ve bir bakkal
kararmış kiremitler
saçakta gün kurusu
uzun öten trenler
bahşış ummaz postacı
elimde şarap bardağı
geçer gece söker şafak
pencerede o kedi
pencerede kedi yok
içimde yazlar kışlar
 boralar fırtınalar
içimde seferberlik
 içimde kıtlık kıyam

sevmek diye birşey yok
sevmek bir uzaklıktır
sevmek bir yoksulluktur
koşup koşup varamamak
sarıp sarıp öpememek
içip içip kanamamak
sevmek bir susuzluktur
sevmek diye birşey var

(1955, Sivas

UNUTULMAK ACISI

Bana mektup yollamayın dostlarım
selâm salmayın bana
kuşlar ne bilsinler içimizde kötülük olmadığını
alıp alıp uzaklara götürüyorlar
o suçsuz selâmları
dostlarım!

Sonu geldi gibi bu serüvenin de
-yine de belli olmaz
daha yeni başlıyordur belki de-
yanımda yalnızlığım, köpeğim benim
gün olur
basıp giderim buralardan da
yitirecek neyim var ki dostlarım!
Gemiler almasın beni isterse, uçaklar almasın
trenler uzak uzak öttürüp geçsin
şuramdaki kuşu dinler
giderim!

Yüzleriniz parça bölük resimler gibi
dalsam da düşünsem de bütünlenmiyor
Ne kitap ne içki ne kadın
batan bir gemiden seslerdir bunlar bende
Şimdilik
patlamasın diye öfkemi
sıkıyorum avcumda
bir elbombası gibi

Bana mektup yollamayın dostlarım
selâm melâm salmayın
acılar da
tatlılar da
kapanmış yaralardır benim gözümde
kapanmış yaralarla oyalanmayı
yüreğim götürmüyor
dostlarım!

(1954, Erzincan)

BÜYÜK BİR ŞİİR İÇİN KÜÇÜCÜK NOTLAR

Ne çabuk yaşıyor buralarda bu garlar bu kasaba duraklar
pas içinde şu katarlar, hâle bak!
hele de erkekleri
hele de gün altında!
güneşli bahar duvarlarına vermiş ciğerlerini
yelpikli kocaları nasıl da andırıyorlar
yatalak kentlerin kasabaların
birdenbire yaşılanmış şu katarları
hele de erkekleri
hele de gün altında!

O posbıyık kocalar ki
eski ceketler gibi asılmışlardır kadınları
"un uçmaz kepek kaçmaz" evlerin
posbıyıklı vakur duvarlarına

Ve hiç yumurtlamamış
hiçbir bahar çiftleşmemiş gibi kiremitlerde
kedilere çocuklara ve yemsizliğe
hiçbir zaman yenilmemiş gibi gamsız ve kaygusuz kumrular
Nezaman görsem akşam akşam bu telâşsız kumruları
[kiremitlerde
külrengi bir hüzündür elenir gözlerime
dağılıp gider sesim, imdat düdüklerinde!

Çok

ama çok eskilerdenmiş gibi uzayıp gelen
biryerlerde keçi yollarına karışıp gelen

çok

ama çok çok uzaklardanmış gibi gelen
gelip gelip düğümlenen köylerde kasabalarda
dügümlenip kirlenen
yorgun
tozlu yolları
bırakılmış bozkırın

Ve yasak bölgelerli

dikenlitel örgülerli

eski kiliselerli

yeni yeni câmilerli

eski eski câmilerli

yarım yarım câmilerli

yıkık susuz çeşmelerli

öksüz yetim çeşmelerli

uykulu çarşılarlı

esneyen kahvelerli

çok

ama çok eskilerden geliyor gibi
keçilerden tavşanlardan köstebeklerden
ve alaca nakışlı boz yılanlardan
Nuh nebi günlerinin yılanlarından
daha da ötelerden geliyor gibi
ve dönüyor gibi eski günlere
sürüp gelen bozkır kasabaları

Ne bir ağaç
ne bir su
kerpiç
tezek

ot ve saman kokusu

kar kokusu

güneş ve ay kokusu

yokluk kokusu

sünnî sakallarında gölgesi mezarlıkların

çiğnenmiş bir sarı sakız ağızlarında

"elhamdülillah"

Geceleri erkekler dolaşabilir ancak dağlarda

kimbilir hangi taşın ardındadır o sinsi ölüm

ölmek yasak dağlarda kadınlara

ölmelidir kadın ancak

ya beşikte

ya ocakta

kadın bir ağıt çeşmesidir dağlarda dolaşanlara

bir çift gözdür geceleri kapı aralarında

battı batacak ay hilâli

susarak

bekliyerek

kabul ederek

Nedir ki insan dedikleri bre dostlar

ne hükmü var ki

tek tek ardıçların tanrılaştığı

bu çıplak

bu yolunmuş topraklarda

insan olmanın

ne hükmü var ki!

Bu yüzler neden böyle çarpılmış gibi
kim silmiş abc'sini
kim bozmuş bu yüzlerin nakışlarını
kim vurmuş başlarına bu insanların
kim karartmış güzelim dünyalarını?

Deniz İstanbul'da delikanlı
denizli akşamlar İstanbul'da
saray İstanbul'da delikanlı
saraylı saltanat İstanbul'da
okul İstanbul'da delikanlı
okuyan İstanbul'da
milyoner İstanbul'da delikanlı
dilenci İstanbul'da

ipek İstanbul'da delikanlı
ipek don İstanbul'da!
Hele sen kaldır başını da o cicili kartpostalıdan
hele bir de bana bak:
dağ burda delikanlı
dağ gibi dertler burda
ışıkta renkten yoksun
on deliye bir çarşı
çıldırmaq burda!

(1954, Erzincan)

SIRTÜSTÜ

Dostlar

öyle bir yerdeyim ki ben şimdi
didik didik etseniz efsâneleri
bulamazsınız beni

Postalımın üstündeyim
palâskamın altında
mataramın içinde
namlumun ucundayım.

Güneşi seviyorum
güneşte tüfek çatıp
sirtüstü uzanmayı
sıcak toprağa.
çılgınca seviyorum!

Bilseniz ne büyük bahtiyarlık
kanınızda duymak sıcak toprağı!

Burda yatak
burda uyku

hep silaya doğru kalkan
muskalı mâşallahlı
bir külüstür otobüs.

Biner binmez bu külüstür otobüse ben
ya masmavi kabuğunda oluyorum bir temmuz denizinin
ya da yapraklardan güneş sızan yemyeşil bir bahçede

Sırtüstü uzanışım boşuna değil
boşuna değil
gözlerimi hafif tertip yumuşum
ellerimi uzatışım
Âdem ile Havva'nın bahçesine
ama ondan da önemlisi
bacaklarımın arasına alışım battaniyeyi
bir kolumu mutlaka
ot yastığın altından geçirişim

Kimse bilmez niyedir bu
niyedir benim böyle
kaygusuz görünüşüm
Hem
ne olabilir ki canım
bir piyade erinin kaygusu
tüfek karıncasından
postal nasırından başka?
Posta gelmiş gelmemiş
mektup çıkmış çıkmamış
sanki çok mu önemli
bizim gibi silkelenmişler için?

Biz ki
okulu ve postası
ezelden kurutulmuş
ninnilerle uyutulmuş
insanlar soyundanız
yâni çok mu önemli
boynumu sola yıkıp
ot yastıkta birazcık kestirişim?

(1953, Erzincan)

BİR KALEDEN BİR ANAYA

Ana
güzel ana
yine akşam akşam
o uzak dağların arasında
gelincikler gibi bükme boynun n'olursun!
Sanki ne var bu bahar akşamlarında
hep böyle gelmez mi bizim oralara baharlar?
Bir bitmeyen bahar varsa
ana
ana
o da sürmedir gözlerimizde
bu yurdun çilesinden!

Üzülme
gelincikler gibi bükme boynun n'olursun
kara kara günlerin ak pak anası
nedir ki ayrılık dedikleri şu bizim türkülerin
yarınlara kurşun gibi bakana?
Çok sürmez
yine o mor akşamları birlikte geçiririz seninle
birlikte kaşıklarız yine
otlu bulgur çorbamızı
o ıshaklı akşamlarda!
Ben yine bir Antep türküsü alırım şöyle yukardan
ıshaklar yine bulup getirirler o güzel baharları
ve sen yine dalar dalar gidersin
anaca!

Şu Nevşehir kalesinde
şu kapkara kilisede
bir kayısı çekirdeği neyse karın altında
ben işte oyum, ana!
Kilisenin kalın kara duvarlarına
resim yapmış bir kilise ressamı
Ressam değil adam papaz
resim değil boyadığı
sanki kasap önlüğü
kanlı memeleriyle Beytüllehem kadınları
-yâni analar-
yumruk olmuş sıkılmışlar
dikilmişler korkusuna o kanlı Hirodes'in
boyunları incecik
göz akları bulut bulut kadınlar
Beytüllehem kadınları!

Yapan ressam kötü yapmış
ressam değil sanki kasap
ama yapmış
yapmış işte
çılgılıkla boyamış kilisenin kara duvarlarını!

Bunlar eski hikâyeler güzelim ana
çok eski hikâyeler

bunlar

Hazreti İsa'nın hikâyeleri!

Günümüzde Hirodes'ler

kerpiç duvarlar gibi yıkılıyorlar
kurtaran ellerimizde

Yapayalnız sanma beni şu güzelim dünyada
güzelim ana

baharın tırmanması gibi vâdilerden dağlara
adım adım

yaprak yaprak

tırmanıyor güzel günler

kollarımıza

Bir bahar sabahı açacaksın ki kapını

yağmurlarda Yunmuş bir ağaç gibi

ateşlerden geçmiş bir demir gibi

pırıl pırıl karşıdayım

senin görmediğin günlerin öfkesiyle dopdolu

senin göreceğin günlerin sevinciyle kanat kanat
güzelim ana!

Yine akşam akşam

gelincikler gibi bükme boynun n'olursun!

Nedir ki genç olana

nedir ki kelepçe hapis zincir

yüreği gümbür gümbür atana

güzelim ana!

(1952, Nevşehir)

HARRİK USTA

Urfa'yı bilmiyorum
fıstık ağaçlarından gölgeler uzanırken şehre
terkimde Altun Dişli Hayriye
çekik kara gözlerinden onun
-urfalı Harrik Usta'nın-
dörtnala giriyorum Urfa'ya

Gece güzel
gece geniş
her kapısında binbir masal fısıltısı
binbir efsâne
Mancınık'tan tutup attılar beni
Nemrut gibi inatçı
Nemrut gibi dik düştüm ateşlere
Anzelha'da balıklar o hayran gözleriyle
-tafsilât postadadır
gözlerim yolda-
Anzelha'da balıklar
balıklara el sümüyor insanlar
balıkları kutsaldır Anzelha'nın
balıkları yemiyorlar insanlar
balıklar yasak yasak
balıklar dua dua
balıklar bakıyor insanlara
şaşarak

Balıkları yemiyorlar insanlar!
Balıklar ne yiyorlar?
Balıklar yemiyorlar
balıklar çiftleşmiyorlar
balıklar biraz güneş
 biraz düş
 biraz dua
 yiyorlar
balıklar meleklerle çiftleşiyorlar
balıkları kutsaldır Anzelha'nın
insanlar insanları yiyorlar
 -tafsîlât postadadır
 gözlerim yolda-

Bir sarı aydınlıktır uzanır gider çölde
konuşan sessizliktir
 konuşan gölgeleridir harrilerin mitannilerin!
İbrahim'i n'eyleyim ben, işte Harrahman
lânetler içinde Nemrut, istifini bozmuyor!
Nemrut'u n'eyleyim ben, işte Nemrut'suz Urfa
yılanlara dolaşmışım Yılanlıkuyu'larda
İşte masallarda sallanan beşik
işte beşiklerde büyüyen uyku
işte uykularda kanayan Urfa!
Kara taşlı evlerden harri kızları
 küs-kün bir sessizlikle çıkıp gitmişler
 hûri olmuş gılman olmuş çöllerde
 bol kutsallı kitaplara girmişler!
Urfa kapılarında zaman
 kızıltılı tozlarla parıldayan
 hüzünlü bir iskelettir güneşte
Urfa dağlarında gezmez bir ceylân
Urfa'nın etrafı dumanlı dağlar

Urfa'yı bilmiyorum
fıstık ağaçlarından gölgeler uzanırken şehre
terkimde Altun Dişli Hayriye
çekik kara gözlerinden onun
-urfalı Harrik Usta'nın-
dörtlüyle giriyorum Urfa'ya

Kodes kuşu Harrik Usta
zincir
kelepçe
dayak
sürgün ve yoksulluk görmüştür
"kara bahtı"
ve "kem talihi"nden bekâr ve âylak
ölüp gitse bile birgün, yüzbir yaşında
yaşı hâlâ kırküçtür
Urfa'dan bir taş atmışlar
her yerde birden tutmuşlar
dedirtecek değin gezmiştir memleketi
eskitip atmıştır çoktan
hasretliği
gurbetliği
yalıncatılığı!

Beş parmağında on hüner Harrik Usta'nın
saz çalar, şakır şakır
"radyo kimin söyletir sazı he valla"
esrar içer, duman duman
dalıp gider Urfa kapılarından
masal cennetlerine
ve yemekler, Harrik Usta
antep işi yemekler
bol acılı bol tatılı bol rakılı yemekler
ve bir de
hâlis somun içinden
garip biblolar yapar
öyle garip biblolar ki
görse Pablo Pikasso
apışıp kalırdı Salvador Dali!

Çalar Harrik
yapar Harrik
satar Harrik
çalar yapar satar amma
mükemmel de hapis yatar
şakakları dövmeli
alını nemrut ışıklı
kodes kuşu Harrik Usta!

Çeker
çekince masal Harrik
çalar
çalınca memleket konuşur sazında tel tel
"radyo kimin söyletir sazı he valla"!

Çalar
yapar
yatar amma Harrik Usta
bir şikâyeti var uruuuuuuuzigârdan
"balta kesmez buz olur"
suya girse ağustosta
bu da onun son hüneri!

Ve Şimdi benim
el kadar penceresi önünde hücremin
uzatmış esrarsever burnunu duvarlardan dışarı
geçiyor dalgasını
Altun Dişli Hayriye'yi çiziyor
avlunun mendil kadar mavisine

Benim gibi acılı
benim gibi sevdâlı
ve karışık benim gibi
burnu zümrüt hırızmalı
Altun Dişli Hayriye!

Urfa'yı bilmiyorum
fıstık ağaçlarından gölgeler uzanırken şehre
terkimde Altun Dişli Hayriye
çekik kara gözlerinden onun
-urfalı Harrik Usta'nın-
dörtnala giriyorum Urfa'ya!

(1951, Elbistan)

GARDİYAN ÇIKMAZI

Gece öylesine güzel ki gardiyan
şuramda bir ateş bir ateş ki gardiyan
hele yum şu gözlerini, kokla havayı
hele yum şu gözlerini, dinle şu çayı!
Ellerim öyle tutuşmuş ki gardiyan
şuramda bir ateş bir ateş ki gardiyan
ay vurmuş, karşı dağlar, aman gardiyan
gece öylesine güzel ki gardiyan!

Söndür şu kör fenerini allahaşkına
ipim boynumdaymış gibi bakma yüzüme!
Benim de bir anam var, yalınayak kardeşlerim
dostlarım var, gardiyan, düşmanlarım benim de
nasıl da severim nasıl da bilsen
ucuz Tekel şarabıyla kafa çekmeyi
sarhoş olup sevgilime gitmeyi!
Gece öylesine güzel ki gardiyan!

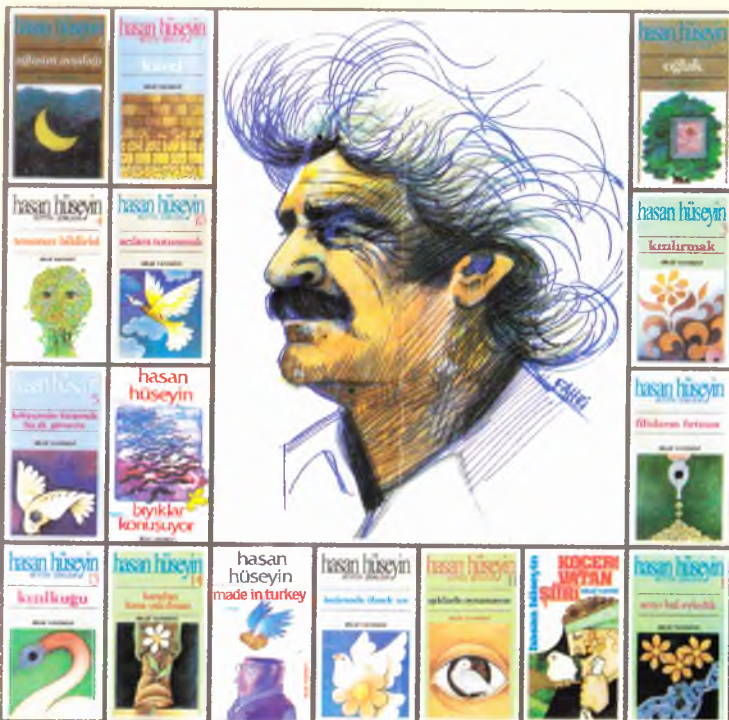
Sõğütlü derenin sesi mi bu ses
yoksa sevgilim mi gelmiş kapıya?
oturalım şuracıkta şu çayın kıyısında
sen anlat dertlerini ben ağlıyayım
ben sana anlatayım sen ağla!
Üstümüz başımız içde kavak gül kekik
bir sen söyle geçmişlerden, gardiyan
bir ben söyliyeyim geleceklerden!
Söndür şu kör fenerini allahaşkına
ipim boynumdaymış gibi bakma yüzüme!
İçtiğimiz üzüm suyu gül suyu
çektığımız kimsesizlik yoksulluk suçu!
Sen ne diye buralarda, gardiyan?
Ben ne diye buralarda, gardiyan?
İpler bize yağlanmıyor, gardiyan
bizim için bilenmiyor bıçaklar!

Gece öylesine güzel ki gardiyan!

(1951, Elbistan)

HASAN HÜSEYİN / BÜTÜN ŞİİRLERİ

1. Acıyı Bal Eyledik
2. Oğlak
3. Kızılırmak
4. Temmuz Bildirisi
5. Kelepçemin Karasında Bir Ak Güvercin
6. Ağlasun Ayşafağı
7. Koçero Vatan Şiiri
8. Haziranda Ölmek Zor
9. Filizkıran Fırtınası
(1981 Ö. F. Toprak ve Nevzat Üstün Şiir Ödülleri)
10. Acılara Tutunmak
11. Işıklarla Oynamayın
12. Kavel
(1963 Yeditepe Şiir Armağanı)
13. Kızılkuğu
(TRT 1970 Kitap Başarı Ödülü)
14. Kandan Kına Yakılmaz
15. Tohumlar Tuz İçinde

4.

